

175062

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**YAPI KREDİ VEDAT NEDİM TÖR MÜZESİ KOLEKSİYONU'NDA
YER ALAN ALTIN VE GÜMÜŞ MADALYALAR**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ayşegül ÖNSÖZ

(402991005)

175062

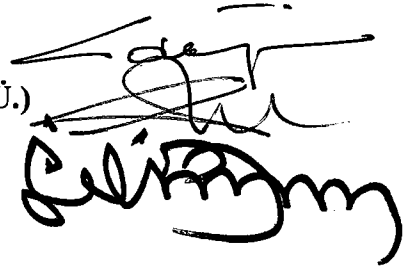
Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 22 Aralık 2003

Tezin Savunulduğu Tarih : 12 Ocak 2004

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ayla ÖDEKAN

Diğer Jüri Üyeleri: Prof. Dr. Tarcan YILMAZ (İ.Ü.)

Prof. Dr. Filiz ÖZER (İ.T.Ü.)

OCAK 2004

ÖNSÖZ

Sanat Tarihi Yüksek Lisans Tezi olarak hazırladığım, “Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi Koleksiyonu’nda yer alan altın ve gümüş madalyalar” konulu çalışmamda bana yol gösteren, her konuda desteğini gördüğüm ve çalışmamda büyük emeği geçen hocam sayın Prof. Dr. Ayla ÖDEKAN’a, çalışmalarım sırasında her zaman yanımda olarak beni destekleyen sevgili eşim Emrah ERSOY’a ve varlıklarıyla bana hep moral olan aileme teşekkür ederim. Ayrıca bu çalışmayı konu olarak seçmemde yardımcı olan müze yöneticisi Şennur Şentürk’e ve Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi Koleksiyonu’ndaki madalyaları incelemem için bana izin veren Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Tic. ve San. A.Ş.’ye teşekkür ederim.

Ayşegül ÖNSÖZ

Ocak 2004

İÇİNDEKİLER

RESİM LİSTESİ	iv
ÖZET	viii
SUMMARY	ix
1. GİRİŞ	1
2. MADALYANIN TANIMI	3
3. ÖDÜLLENDİRME KÜLTÜRÜ	7
4. OSMANLI DEVLETİ'NDE ÖDÜLLENDİRME	9
4.1 Osmanlı Devleti'nde Madalya Öncesi Ödüllendirme Nesneleri	9
4.2 Osmanlı Devleti'nde Ödüllendirme Nesnesi Olarak Madalya	12
5. OSMANLI DEVLETİ'NDE DARPHANE	15
6. YAPI KREDİ VEDAT NEDİM TÖR MÜZESİ KOLEKSİYONU'NDA YER ALAN ALTIN VE GÜMÜŞ MADALYALAR KATALOĞU	19
6.1. Altın Madalyalar	19
6.2. Gümüş Madalyalar	54
7. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	145
BİBLİYOGRAFYA	148
ÖZGEÇMİŞ	149

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa No
Şekil 1.A - 1.B : Ferahi Madalyası	20
Şekil 2.A - 2.B : Sikke-i Cedid Madalyası	21
Şekil 3.A - 3.B : Maşallah Madalyası	21
Şekil 4.A - 4.B : Vaka-i Mısriye Madalyası	22
Şekil 5.A - 5.B : Vaka-i Mısriye Madalyası	23
Şekil 6.A - 6.B : Vaka-i Mısriye Madalyası	24
Şekil 7.A - 7.B : Camii Nusret Madalyası	25
Şekil 8.A - 8.B : Camii Nusret Madalyası	26
Şekil 9.A - 9.B : Tashih-i Ayar Madalyası	26
Şekil 10.A - 10.B : Tashih-i Ayar Madalyası	27
Şekil 11.A - 11.B : Tashih-i Ayar Madalyası	28
Şekil 12.A - 12.B : Akka Kalesi Madalyası	29
Şekil 13.A - 13.B : Akka Kalesi Madalyası	30
Şekil 14.A - 14.B : Kürdistan Madalyası	31
Şekil 15.A - 15.B : Kürdistan Madalyası	32
Şekil 16.A - 16.B : Kürdistan Madalyası	33
Şekil 17.A - 17.B : Ayasofya Cami Madalyası	33
Şekil 18.A - 18.B : Takdir-i Hüner Madalyası	34
Şekil 19.A - 19.B : Ziraat ve Sanat Madalyası	35
Şekil 20.A - 20.B : Büyük İmtiyaz Madalyası	36
Şekil 21.A - 21.B : Büyük İmtiyaz Madalyası	37
Şekil 22.A - 22.B : Büyük İmtiyaz Madalyası	38
Şekil 23.A - 23.B : Wilhelm Mülâkatı Madalyası	39
Şekil 24.A - 24.B : Wilhelm Mülâkatı Madalyası	40
Şekil 25.A - 25.B : Liyakat Madalyası	41
Şekil 26.A - 26.B : Liyakat Madalyası	41
Şekil 27.A - 27.B : Tarzı Cedid Girid Madalyası	42
Şekil 28.A - 28.B : Hareketi Arz Madalyası	43
Şekil 29.A - 29.B : Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası	44
Şekil 30.A - 30.B : Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası	45
Şekil 31.A - 31.B : İftihar Madalyası	46
Şekil 32.A - 32.B : İftihar Madalyası	47
Şekil 33.A - 33.B : Harir Müsabakası Madalyası	48
Şekil 34.A - 34.B : Kanun-i Esasî Madalyası	49
Şekil 35.A - 35.B : Kanun-i Esasî Madalyası	49
Şekil 36.A - 36.B : Abide-i Meşrutiyet Madalyası	50
Şekil 37.A - 37.B : Abide-i Meşrutiyet Madalyası	51
Şekil 38.A - 38.B : Donanma İanesi Madalyası	52
Şekil 39.A - 39.B : Donanma İanesi Madalyası	53
Şekil 40.A - 40.B : Donanma İanesi Madalyası	53
Şekil 41 : I. Dünya Harbi Müttelikleri Madalyası	54
Şekil 42.A - 42.B : Berlin Sefiri Azmi Efendi Madalyası	55

Şekil 43.A - 43.B	: Camii Nusret Madalyası	56
Şekil 44.A - 44.B	: Camii Nusret Madalyası	57
Şekil 45.A - 45.B	: Camii Nusret Madalyası	58
Şekil 46.A - 46.B	: Hünkâr İskeleyi Madalyası	59
Şekil 47.A - 47.B	: Hâdim-ül Haremeyniş Şerifeyn Madalyası	60
Şekil 48.A - 48.B	: Akka Kalesi Madalyası	61
Şekil 49.A - 49.B	: Akka Kalesi Madalyası	62
Şekil 50.A - 50.B	: Kürdistan Madalyası	63
Şekil 51.A - 51.B	: Kürdistan Madalyası	64
Şekil 52.A - 52.B	: Yemen Madalyası	65
Şekil 53.A - 53.B	: Ayasofya Cami Madalyası	66
Şekil 54.A - 54.B	: Ayasofya Cami Madalyası	67
Şekil 55.A - 55.B	: Bosna Madalyası	68
Şekil 56.A - 56.B	: Bosna Madalyası	69
Şekil 57.A - 57.B	: İftihar Madalyası	70
Şekil 58.A - 58.B	: İftihar Madalyası	70
Şekil 59.A - 59.B	: Silistre Madalyası	71
Şekil 60.A - 60.B	: Silistre Madalyası	72
Şekil 61B	: Kırım Madalyası	73
Şekil 62.A - 62.B	: Kırım Madalyası	74
Şekil 63.A - 63.B	: Kars Madalyası	75
Şekil 64.A - 64.B	: Kars Madalyası	76
Şekil 65.A - 65.B	: Tahlis-i Can Madalyası	76
Şekil 66.A - 66.B	: Tahlis-i Can Madalyası	77
Şekil 67.A - 67.B	: Takdir-i Hüner Madalyası	78
Şekil 68.A - 68.B	: Karadağ Madalyası	79
Şekil 69.A - 69.B	: Karadağ Madalyası	80
Şekil 70.A - 70.B	: Kolera Madalyası	81
Şekil 71.A - 71.B	: Girit Madalyası	82
Şekil 72.A - 72.B	: Girit Madalyası	83
Şekil 73.A - 73.B	: Sergi-i Umumi Osman-i Ziraat Ve Sanat Madalyası	84
Şekil 74.A - 74.B	: Rusya Madalyası	85
Şekil 75.A - 75.B	: Rusya Madalyası	86
Şekil 76.A - 76.B	: Plevne Madalyası	88
Şekil 77.A - 77.B	: Büyük İmtiyaz Madalyası	89
Şekil 78.A - 78.B	: Büyük İmtiyaz Madalyası	90
Şekil 79.A - 79.B	: Büyük İmtiyaz Madalyası	91
Şekil 80.A - 80.B	: Büyük İmtiyaz Madalyası	92
Şekil 81.A - 81.B	: İftihar Madalyası	93
Şekil 82.A - 82.B	: İftihar Madalyası	94
Şekil 83.A - 83.B	: Tarzı Cedid Girid Madalyası	95
Şekil 84.A - 84.B	: Tarzı Cedid Girid Madalyası	96
Şekil 85.A - 85.B	: Liyakat Madalyası	97
Şekil 86.A - 86.B	: Cedid Yemen Madalyası	98
Şekil 87.A - 87.B	: Cedid Yemen Madalyası	99

Şekil 88.A – 88.B	: Hareket-i Arz Madalyası	100
Şekil 89.A – 89.B	: Anadolu İanesi Madalyası	100
Şekil 90.A – 90.B	: Tesisat-ı Askeriye İanesi Madalyası	101
Şekil 91.A – 91.B	: Yunan Harbi Madalyası	102
Şekil 92.A – 92.B	: Yunan Harbi Madalyası	103
Şekil 93.A – 93.B	: Şehid Evladı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası	104
Şekil 94.A – 94.B	: Şehid Evladı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası	105
Şekil 95.A – 95.B	: Şehid Evladı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası	105
Şekil 96.A – 96.B	: Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası	106
Şekil 97.A – 97.B	: Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası	107
Şekil 98.A – 98.B	: Maân Mevki'nin Açılışı Madalyası	108
Şekil 99.A – 99.B	: Maân Mevki'nin Açılışı Madalyası	109
Şekil 100.A – 100.B	: Harir Müsabakası Madalyası	110
Şekil 101.A – 101.B	: Lahey Madalyası	110
Şekil 102.A – 102.B	: Endaht Müsabakası Madalyası	111
Şekil 103.A – 103.B	: Büyük İmtiyaz Madalyası	112
Şekil 104.A – 104.B	: Endaht Müsabakası Madalyası	113
Şekil 105.A – 105.B	: Şehid Evladı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası	114
Şekil 106.A – 106.B	: Harir Müsabakası Madalyası	115
Şekil 107.A – 107.B	: Cedit Yemen Madalyası	115
Şekil 108.A – 108.B	: Büyük İmtiyaz Madalyası	116
Şekil 109.A – 109.B	: Rusya Madalyası	117
Şekil 110.A – 110.B	: Kadıköy İttihadı Osmanî Mektebi Madalyası	118
Şekil 111	: Üsküdar Sergisi Madalyası	119
Şekil 112.A – 112.B	: Kanun-i Esasî Madalyası	120
Şekil 113.A – 113.B	: Kanun-i Esasî Madalyası	121
Şekil 114.A – 114.B	: Abide-i Meşrutiyet Madalyası	122
Şekil 115.A – 115.B	: Bursa Sergisi Madalyası	123
Şekil 116.A – 116.B	: Bursa Sergisi Madalyası	124
Şekil 117.A – 117.B	: Tayyare Madalyası	124
Şekil 118	: Müdafaai Milliye Cemiyeti'nin, Biçki Yurdu'na Hatıra-i Takdiriye Madalyası	125
Şekil 119	: Müdafaai Milliye Cemiyeti'nin, Biçki Yurdu'na Hatıra-i Takdiriye Madalyası	126
Şekil 120.A – 120.B	: Donanma İane Madalyası	127
Şekil 121.A – 121.B	: Donanma İane Madalyası	128
Şekil 122.B	: Donanma İane Madalyası	128
Şekil 123.A - 123.B	: Donanma İane Madalyası	129
Şekil 124.A – 124.B	: Hilâl-i Ahmer Madalyası	130
Şekil 125.A – 125.B	: Hilâl-i Ahmer Madalyası	131
Şekil 126.A – 126.B	: İhtifal-i Milli Madalyası	131
Şekil 127.	: Osmanlı Hilâl-i Ahmer Sergisi Madalyası	132
Şekil 128.A – 128.B	: Kadıköy Fukaraperver Cemiyeti Madalyası	133
Şekil 129.A – 129.B	: Çanakkale Ziraat Sergisi Madalyası	134
Şekil 130.A – 130.B	: Çanakkale Ziraat Sergisi Madalyası	135

Şekil 131	: Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Madalyası	135
Şekil 132.A – 132.B	: İttifak Madalyası	136
Şekil 133.A – 133.B	: Bağdad Demiryolu Madalyası	137
Şekil 134.A – 134.B	: Gelibolu'nun Düşmandan Temizlenmesi Madalyası	138
Şekil 135.A – 135.B	: Alman Mülakatı Madalyası	139
Şekil 136.A – 136.B	: Alman Mülakatı Madalyası	140
Şekil 137.A – 137.B	: Avusturya Mülakatı Madalyası	141
Şekil 138.A – 138.B	: Avusturya Mülakatı Madalyası	142
Şekil 139.A – 139.B	: Dört Müttefik Devletin Birinci Dünya Savaşı Hatırası Madalyası	142
Şekil 140.A – 140.B	: I. Dünya Harbi Müttefikleri Madalyası	143
Şekil 141.A – 141.B	: Sultan Osman-ı Evvel Zırhlısı Hatırası Madalyası	144

YAPI KREDİ VEDAT NEDİM TÖR MÜZESİ'NDE YER ALAN ALTIN VE GÜMÜŞ MADALYALAR

ÖZET

Bu çalışmamda ki amacım, Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi Koleksiyonu'nda yer alan 18. ve 19. yüzyıllara ait altın ve gümüş madalyaların şimdiye değin yapılmamış gerçek anlamda toplu kataloğunu hazırlamak ve Osmanlı Devleti'nin batılılaşma döneminde yaşanmış olan siyasal, sosyo-ekonomik ve askeri gelişmeleriyle ilişkisini incelemektir.

Bu amaç doğrultusunda hazırladığım “Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi Koleksiyonu'ndaki altın ve gümüş madalyalar” konulu tezim yedi bölümden oluşmaktadır.

İlk bölümde; tezin amacı, kapsamı ve çalışma yöntemi anlatılmıştır.

İkinci bölümde; tezin konusu olan madalyanın tanımı yapılmış, hangi amaçlarla verildiğine, madalyanın biçim özelliklerine ve bazı kaynaklarda birbirine karıştırılan nişan ile aralarındaki farklılıklara değinilmiştir.

Üçüncü bölümde; “Ödüllendirme Kültürü” başlığı altında madalyanın, Osmanlı Devleti'nde taşıdığı ödüllendirme yani taltif amacının, tarihte hangi dönemlerde başladığı, günümüzde anladığımız anlamdaki madalyaya gelene kadar antik çağdan günümüze hangi aşamalardan geçtiği çeşitli örneklerle açıklanmıştır.

Dördüncü bölümde; “Osmanlı Devleti'nde Ödüllendirme” başlığı altında Osmanlı Devleti'nde, 18. ve 19. yüzyıllara rastlayan batılılaşma hareketleriyle kullanılmaya başlanan madalyadan önce, ödüllendirme ve özendirme aracı olarak ne gibi ödüllerin kullanıldığına değinilmiştir. Ayrıca Osmanlı Devleti'nde batılılaşma döneminde verilmeye başlanan madalyaların, ilk başlarda sadece bir merakla başladığı ancak sonradan yaşanan sosyal, ekonomik ve siyasi sıkıntılar sonucunda gerçek anlamlarını buldukları ve yapılan reformlarla gerek sayıca gerekse çeşit olarak giderek arttığına değinilmiştir.

Beşinci bölümde ise, “Osmanlı Devleti'nde Darphane” başlığı altında darphanenin gelişimi, nerelerde hangi darphanelerin kurulduğu ve darphanede kullanılan darp tekniklerinde hangi dönemlerde ne gibi gelişmeler olduğu anlatılmıştır. Bu gelişmeleri basılan madalyalar üzerindeki gerek konularda gerekse sayı olarak artışta görmek mümkündür.

Altıncı bölüm; Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi'nin koleksiyonunda yer alan altın ve gümüş madalyalardan oluşan katalog bölümüdür. Bu bölümde, tarihsel sıralama içersinde, hangi padişah döneminde hangi madalyaların bastırılmış olduğu, bu madalyaların içerikleri ve ön ve arka yüzlerindeki betimlemeleri ele alınmıştır.

Son bölümde, tezde yer alan bütün açıklamalara dayanarak bir değerlendirme yapılmıştır. Bu değerlendirme yapılırken madalyalar, padişahlar sırasına göre tarihsel gelişim içinde ele alınmıştır. Hangi padişah döneminde batıyla ilişkilerin nasıl olduğu ve dönemlerinde yaşanan siyasi, sosyal, askeri ve ekonomik olayların madalyaların konularını oluşturduğu irdelenmiş ve tüm yapılan çalışmalar sonucunda varılan sonuçlar ortaya konmuştur.

COLLECTION OF THE GOLD AND SILVER MEDALS OF THE YAPI KREDİ VEDAT NEDİM TÖR MUSEUM

SUMMARY

The purpose of the study is to prepare a thorough collective catalogue of the unstudied 18-19th century gold and silver medals of the Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Museum in connection with the political, socio-economic and military progresses of the Ottoman Occidental Era.

Within this subject matter the thesis called “Collection of the gold and silver medals of the Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Museum” is comprised of seven parts.

In the first part the aim, context and the method of study are given.

The second part includes a detailed definition of medals, their forms and characteristics, explains for what purposes they were given and mentions their differences from those of medals since they were misused one another in some places.

In the third part, “Rewarding Culture”, medals are illustrated in terms of how they had gotten their proper senses as being gratifying objects throughout time.

Fourth part, “Gratifying in the Ottoman Empire”, explains the rewarding instruments Ottomans used until the occurrence of medals in the 18-19th century. In addition to explain how medal got their true meaning in time, thus used for gratifying not for keeping up the fashion and how types and quantities of medal increased in number together with the reforms occurring in the Ottoman Occidental Era.

In the fifth part, the mint was researched under the name of The Ottoman State Mint about their evolution, building places, their use of technique in a chronological order. This evolution of Ottoman medals can be seen on the subjects and also in the increasing number of production.

The sixth part displays the collection of gold and silver medal of the Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Museum in chronological order of the Ottoman sultans and describes the figures and drawings there on.

Final part reveals a brief evaluation of the thesis under the light of the explanations given. In the evaluation process medals are regarded as to their chronological orders, the meanings they carried throughout the history as well as the political, social, military and economic environment in which they were created and the outcomes of the study within the frame of all the work carried out.

1. GİRİŞ

Çalışmanın amacı

Yüksek Lisans tezimin konusu olarak Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi Koleksiyonu'nda yer alan altın ve gümüş madalyaları çalışmaktaki amacımız, bu koleksiyonda yer alan 18. ve 19. yüzyıllara ait altın ve gümüş madalyaların şimdiye değin yapılmamış gerçek anlamda toplu kataloğunu hazırlamak ve Osmanlı Devleti'nde batılılaşma döneminde kullanılmaya başlanılan madalyaların, o dönemde yaşanmış olan siyasal, sosyo-ekonomik ve askeri olaylarla ilişkisini incelemektir.

Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi Koleksiyonu'nda altın ve gümüş madalyalardan başka bakır, bronz ve sayıları çok az olmakla birlikte tunç ve alüminyum madalyalar da yer almaktadır. Ancak sayıları çok fazla olduğu için biz inceleyeceğimiz madalyaları altın ve gümüş madenlerinden yapılmış olanlarla sınırlandırdık.

Çalışma Yöntemi

Tezimiz içersinde, öncelikle kelime anlamı olarak “madalya”nın ne olduğunu üzerinde duruldu. Obje olarak günümüzde kullandığımız anlamda madalyaya gelmeden önce madalyanın ne gibi aşamalardan geçtiği, Osmanlı Devleti'nde madalya kullanmadan önce ödüllendirme amacıyla ne gibi objelerin kullanıldığı belirtildi. Daha sonra 18. ve 19. yüzyıllara gelindiğinde batılılaşma döneminin etkisiyle Osmanlı Devleti'nde kullanılmaya başlanan madalyanın hangi amaçlarla kimlere verildiği ve o dönemde yaşanan çok çeşitli tarihsel olayların madalya üzerine ne şekilde yansıdığı incelendi.

Koleksiyonda çok sayıda madalya olduğu için öncelikle katalog bölümünde yer alacak olan bu madalyaların fotoğrafları çekildi ve bu fotoğrafların tasnifi yapıldı. Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi envanter defterinden faydalanılarak, koleksiyonda yer alan altın ve gümüş madalyaların listesi hazırlandı ve tarihsel

gelişim içersinde hangi padişah zamanında hangi madalyaların bastırıldığı belirlendi. Madalyalar katalog içersinde tarihsel olarak padişahlara göre yazıldı. Ancak madalyalar, padişah bölümlemeleri içersinde müzede kayıtlı olduğu envanter numara sırası bozulmadan verildi.

Yararlanılan kaynak kitaplar

Çalışmamızda esas aldığımız kaynak, incelediğimiz madalyaların yer aldığı envanter defteriydi. Madalyaların ağırlığı, çapı, üzerinde yer alan tarihi ve yazıları envanter defterinden faydalanılarak hazırlandı. Ancak envanter defterinde, özellikle madalyaların üzerinde yer alan yazıların açıklamalarının yetersiz kaldığı birçok yer vardı. Bu yazıların Osmanlıcadan çevirisinde yanlışlık olmaması için Nuri Pere tarafından hazırlanan Osmanlılarda Madeni Paralar isimli 1968 tarihinde basılan kitabından yararlanıldı. Ayrıca madalyalar konusunda kapsamlı bir kitap olan Metin Erüreten tarafından hazırlanan Osmanlı Madalyalarının Belgelerle Tarihi isimli kitapta bize çok yardımcı oldu. Bu kitapta yer alan madalyalar farklı müzelerden örnekler seçilerek yapılmıştır. Ancak özellikle Osmanlıca belgelerden yola çıkarak hazırlanması açısından farklı birçok bilgiye ulaşmamızı sağladı. Bu konuda Yapı Kredi Yayınları tarafından çıkarılan müzenin koleksiyonunda yer alan çeşitli madalya ve nişanlardan hazırlanan küçük bir sergi kataloğu da vardır. Japonya'ya götürülmek üzere hazırlanan bu serginin kataloğunda Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi koleksiyonundan seçilmiş az sayıda madalya ve nişan yer almaktadır.

Bu çalışmayı hazırlarken, madalyalar konusunda ne kadar az kaynak kitabın olduğunu farkettik. Yaşadığımız en büyük zorluk da zaten yararlanabileceğimiz kaynak kitapların azlığı oldu.

2. MADALYANIN TANIMI

Madalyanın ansiklopedik tanımı; takas değeri olmayan ve önemli bir olayı anma amacını taşıyan, ön yüzü bir tasvir, arka yüzü alegorik bir sahneyle bezeli nesnedir. (Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, C.15, s.7637)

Madalyayı verenler açısından madalya hükümlerlik simgesidir. Ait olduğu toplumun bağımsız bir siyasal birim olmasını belirtir ve bu durum madalya aracılığıyla tüm dünyaya ilan edilir. Alanlar açısından belirli bir onurun, üstün başarı ve yararlılığın simgesidir. Madalya verme etkinliği toplumdaki diğer kişileri özendirme ve devlete olan bağlılığı sağlama amacını güder. Bu bağlamda, madalya devlet tarafından, o devleti temsil eden hükümler kişinin emri ve iradesiyle, topluma askeri, kültürel ekonomik ve benzeri şekilde üstün hizmetler veren, kahramanlık, yararlılık ve başarı gösteren kişilere verilen simgesel ödüller olarak da tanımlanabilir. (Erüreten, 2001: 12)

Ülkemizde madalyalar, 24.10.1983 tarih ve 2933 sayılı Madalya ve Nişanlar Kanunu ve bu kanun uyarınca çıkarılan Devlet Madalya ve Nişanları Yönetmeliği'ne göre verilmekte ve kullanılmaktadır. Söz konusu Yönetmeliğin 4'üncü maddesinde geçen günümüzdeki madalya tanımı ise aşağıdaki gibi yapılmıştır: (<http://www.hukuki.net/kanun/8813039.35.text.asp>)

“Madalya, yurtiçinde ya da yurt dışında, Türkiye Cumhuriyetinin bekasında, ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün korunmasında, Devletin yücelmesinde ve milli menfaatlere katkıda, hizmet ve vazifede, üstün feragat, fedakarlık, başarı ve yararlılık gösteren kişilere verilen muhtelif cins ve değerinde bir sembolü ifade eder.”

Nişan ise, sözlük anlamı olarak devlet tarafından bir kimsenin şerefine ya da unutulamayacak bir olayın hatırası için bastırılan madalyadır. Madalyadan çok daha sonra kullanılmaya başlanılan nişan altın, gümüş ve değerli taşlarla süslü madenlerden yapıldı.

Her nişanın özel adı vardır; birkaç rütbesi de olabilir. Belirli rütbe ve makamlara mahsus olanları da vardır. Osmanlı nişanlarının üzerinde ay-yıldız, kılıç, çapa, şemse

denilen güneş ışınları biçimindeki süsler bulunur. Nişanlar özel kişilere verilebildiği gibi, tümen, alay, gemi ya da kurum gibi tüzel kişilere de verilebilir. Nişanları yalnızca alan kişi takar, genellikle mirasçılara geçmez. (Meydan Larousse Büyük Lugat ve Ansiklopedi, C.14, s. 532-533)

Günümüzde ise, nişan da madalyada olduğu gibi, Devlet Madalya ve Nişanları Yönetmeliği'ne göre verilmekte ve kullanılmaktadır. Bu yönetmeliğin, 4/b maddesine göre nişanın tanımı şu şekilde yapılmıştır: "Türkiye Cumhuriyeti ile mensup olduğu Devlet arasında dostça ilişkilerin geliştirilmesini, milletlerin birbirine yakınlaşmalarını, ilim ve sanatta, Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslar arası alanda tanıtılmasını ve yüceltilmesini sağlayan yabancı kişilere verilen bir semboldür." (<http://www.hukuki.net/kanun/8813039.35.text.asp>)

Madalya ve nişanlar devlet gücünün de simgesi olma özelliğini taşırlar. Bu nedenden dolayı madalyalar genellikle değerli metallere ve birkaç derecesi ve murassası olan nişanlar ise değerli metallerin üzerine değerli taşlarla süslenerek yapılıyordu. Bunları taşıyan kişiler dolaylı olarak devletin üstün gücünü ve zenginliğini de etraflarına hissettirirlerdi.

Madalyalar veriliş nedenleri açısından çeşitli ana başlıklar altında toplanabilir. Bu başlıklar üstün hizmet gösteren vatandaşlara ya da devlete yararı dokunan yabancılara verilenler, önemli bir olayın unutulmaması için çıkarılanlar, yardım toplama amacıyla bastırılarak yardımı yapan kişi ya da kuruluşlara verilenler, kişilerin ya da kuruluşların imal ettirip dağıttıkları ya da para karşılığında sattıkları özel madalyalar olarak belirtilebilir.

Madalyalar prensip itibarıyla tek parça metalden, para gibi darp edilmişlerdir. Nişanlar ise tek parça olmayıp, çeşitli bölümler halinde ve kuyumculuk sanatının çeşitli kolları olan dökümcülük, mincılık, taş mihlayıcılığı gibi sanatları uygulanması, imal edilen parçaların birbirine monte edilmeleri ve hatta bazı bölümleri madalya gibi darp edilmesiyle meydana getirilmişlerdir. Bunlar madalyadan farklı olarak Devlet Darphanesi yanında, özel imalathanelere de sipariş edilerek yaptırılmışlardır. Bu nedenlerden dolayı da madalyalar gibi standart sağlanamamış, aynı derece nişanlarda farklılıklar olmuştur. (Erüreten, 2001: 12)

Osmanlı madalya ve nişanları, genel olarak taltifat yani ödüllendirme amaçlıdır. Osmanlı madalyaları ve nişanlarının arasında bazı farklılıklar bulunmaktadır.

Bunlardan birisi; nişanların daha geniş konuyu içermesi ve geniş zaman dilimi içinde kullanılmış olmasıdır. Örneğin Mecidi Nişanı, Sultan Abdülmecit döneminde ihdas edilmiş olmasına rağmen İmparatorluğun son dönemine kadar dağıtılmış ve kullanılmıştır. Madalyalar ise, pek az istisna dışında bir olayın simgesi olarak çıkartılmış olup, bu olay ile ilgili kişilere verilerek bu süre sonunda görevlerini tamamlamışlardır. Örneğin Kırım Madalyası, sadece bu savaşta kahramanlık ve başarı gösteren kişilere verilmiş, bir daha da başka bir sebeple ve başka bir zamanda verilmemiştir.

Ayrıca diğer bir farklılıkları ise, Osmanlı madalyalarının iki taraflı olarak darp edilmiş, Osmanlı nişanlarının ise bir iki istisna dışında arka tarafları boş olarak üretilmiş olmalarıdır.

Madalyalar kendi içinde, elbise üzerine ya da boyuna asılarak taşınan ve sadece hatıra olarak saklanan madalyalar ve tâlik edilmeyen yani herhangi bir yere takılamayan madalyalar olarak iki şekilde sınıflandırılabilirler. Nişanların ise, bazıları boyuna asılır, bazıları da genellikle göğsün sol tarafına ya da göğüs hizasına takılırdı.

Osmanlılarda madalya ve nişanlar özel bir nizamnameyle veriliyor ve çoğunun resmi belge ya da ayrıcalık belgesi anlamına gelmekte olan beratı bulunuyordu. Berat, verilmiş ya da elde edilmiş bir hakkın ya da bir malın, değerli bir maddenin güvencesini sağlamak ve kanıtlamak üzere resmi yetkili birim tarafından verilen belgedir. Madalya ve nişanlar için verilen bu beratların üzerinde, Osmanlı padişahının tuğrası, madalyayı ya da nişanı alanın adı, rütbesi, görevi, madalya ya da nişanın verilme nedeni açıklanırdı. (Meydan Larousse Büyük Lugat ve Ansiklopedi, C.14, s. 532-533)

Sıklıkla madalya ile karıştırılan madalyon terimi ise, değerli metallere yapıp, zincirle boyuna takılan, metal para biçiminde takıdır. Genellikle, bir çerçeveye sınırlanmış, daire, çokgen ya da oval gibi çok değişik şekillerde olan, bazılarının içine resim konulan, takı ve ziynetlere verilen bir isimdir. (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, C.II, s. 1338). Bu nedenle, madalya ile karıştırılmamalıdır.

Rozet ise, üzerinde bir kimsenin bağlı olduğu grup ya da kuruluş amblemi bulunan ve yakaya takılmak üzere yapılmış olan metal nesne olduğu için, rozetin madalya ile biçimsel ya da amaçsal hiçbir benzerlikleri yoktur.

Cumhuriyet kurulduktan sonra, 26 Kasım 1934 tarih ve 2590 sayılı yasayla, tüm sivil rütbelerle birlikte nişan ve madalyalar kaldırılarak kullanılmaları yasaklandı. Sadece savaş madalyaları bu yasağın dışında tutulmuştur.

24 Ekim 1983 tarih ve 2933 sayılı madalya ve nişanlar yasasında ise, günümüzde verilebilecek madalyalar belirtilmiştir. Bu kanunun 2'nci maddesine göre günümüzde verilebilen dört tür madalya vardır. Bunlar; Türkiye Cumhuriyeti için yurtiçinde ve yurtdışında üstün feragat, fedakarlık, başarı ve yararlılık gösteren Türk ve yabancı uyruklulara verilmek üzere Devlet Şeref Madalyası, vatan için ölen ya da malul olanlara Devlet Övünç Madalyası, yurtiçinde ve yurtdışında herhangi bir alanda başarı göstererek devletin yücelmesine ve ulusal yarara önemli katkıda bulunanlara verilen Devlet Üstün Hizmet Madalyası ve Devlet Savaş Madalyası'dır. (<http://www.darphane.gov.tr/sozluk.htm>) Aynı kanunun 3'üncü maddesi uyarınca ise, verilebilen üç tür nişan söz konusudur. Bunlar Devlet Nişanı, Cumhuriyet Nişanı ve Liyakat Nişanı'dır.

3. ÖDÜLLENDİRME KÜLTÜRÜ

Tarihin en eski devirlerinden beri hükümdarlar, gerek kendi tebalarına ve gerekse o topluma yararlı olmuş yabancı kişilere çeşitli hediyeler ve ödüller vermişlerdir. (Erüreten, 2001: 12) Devlet ya da kent yönetiminin, bir kişiyi ya da bir kurumu belirli bir görsel işaretle, onurlandırmasının geçmişi, Antik Yunan'a kadar uzanır. Eski Yunan sitelerinde ve Roma'da, başarı simgesi olarak insanların başına takılan defne dalından taçlar, ödüllendirme amacıyla verilen madalya ve nişanların atası sayılabilir. (Umut ve Görkem Sergi Kataloğu, Yapı Kredi Yayınları, 1999, s.18)

Roma Devleti'nde görülen ve kelime olarak İtalyanca "medaglia" sözcüğünden türeyen madalyalar, metal üzerine darp edilmiş sikkeler gibi, devletin ve yöneticilerinin simgelerini taşıyan bir şekilde, ödüllendirme aracı olarak kullanılmaya başlamıştır. (Erüreten, 2001: 12)

Paye verme ve onurlandırma, Ortaçağ'ın feodal düzeninde giderek yerleşti; verilen payeler, giysilerin üzerine takılan kimi işaretlerle gösterilir oldu. Doğu ülkelerinde de, savaş kahramanlarının giysilerine altın düğmeler takılıyordu. Günümüzün asker uniformalarında kullanılan parlak düğmeler, savaş kahramanlarını ayırt etmek için takılan bu altın düğmelerden kaynaklanmış olmaktadır. (Umut ve Görkem Sergi Kataloğu, Yapı Kredi Yayınları, 1999, s.18)

Ortaçağda, İslam ülkelerinde ise ilk madalyalar Abbasiler döneminde bastırılmıştır. Halife Muktedir'in resminin bulunduğu bir örnek, Berlin Müzesi'nde sergilenmektedir. Halife Tai'nin Büveyhiler'in Irak kolundan İzzedevle Bahtiyar'ın kızıyla evlenmesi anısına, Medine'de bastırılan (975/976) altından madalyanın ön yüzünde, iki dal arasında bağdaş kurmuş saz çalan bir insan figürü, arka yüzünde ise, başında tacıyla halife betimlenmiştir, sağ elinde ise güç simgesi olan kadeh tutmaktadır; iki yanında saçları örgülü iki kişi durmaktadır. Bu madalyalar, 36 mm çapında, 18,30 gr. ağırlığındadır.

Anadolu Selçukluları döneminde ise, Keyhüsrev II'nin Konya'da bastırttığı (1245) Atiye dinarları 41 mm çapında, 134,25 gr. ağırlığında, oldukça büyük boyutludurlar. (Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, C.15, s.7637)

Avrupa'da gerçek anlamda madalya, 14. yüzyılın sonunda ortaya çıkmıştır. Bunların en eski örneğinin Padova'nın yeniden ele geçirilişini kutlamak için Carrara senyörü Francesco Novello II'nin 1390'da bastırdığı madalya olduğu sanılmaktadır.

Bizans İmparatoru İoannes VIII. Palailogos'un portresini 1439'da bronz bir madalya halinde döken Pisanello, üstün yetenekli madalya ustalarının da ilkidir. Ön yüzünde VIII. Palailogos'un portresi olan bu madalyanın arka yüzünde, kırlık bir alanda, bir haçın karşısında dua eden ata binmiş imparator yer almaktadır.

Madalya sanatı, Almanya'da da yaygınlık kazanmıştır. Burada ilk madalya ustaları, aslında ahşap oymacılarıydı ve madalyayı ağaca oyulmuş kalıplara metali dökerek yapmışlardı. 15. yüzyıldan başlayarak Fransa'da mühür ve para örneklerinden esinlenen bir madalya basma sanatı doğmuştur. Bu sanat Laurana ve Giovanni Candida gibi İtalyan sanatçıların Fransa Sarayı'na gelişiyle zenginleşmiştir.

16. yüzyılın ortalarından başlayarak Almanya'dan getirilen sikke preslerinin madalya basımında kullanılmaya başlanmasıyla, dökme madalya sayısında azalma görülmüştür. 1550-1650 tarihleri arasında madalya basma tekniği Fransa'da doruğuna ulaşmıştır.

17. yüzyılın ikinci yarısından başlayarak madalya oymacılığı, sanatçının elinden çıkarak, daha çok hükümdarın hizmetinde olan resmi bir sanata dönüşür.

18. yüzyıla gelindiğinde İngiltere, bu alanda en ileri ülkedir. İngilizlerin Victoria, George, Dizbağı nişanları, Fransızların ünlü Légion d'Honneur Nişanı, Prusya'nın Demir Haç Nişanı, Japonların Doğan Güneş ve Krizantem Nişanları, Amerikalıların Şeref Madalyası, Sovyet Rusya'nın Altın Yıldız Madalyası, Kızıl Bayrak ve Lenin Nişanları, Osmanlı Devleti'nin Mecidî ve Osmanî Nişanları bütün dünyada tanınan madalya ve nişanlardan birkaçıdır.

Ulus kavramının gelişmesiyle birlikte 19. ve 20. yüzyıllarda madalyasız toplum kalmadı denilebilir. Çağdaş günümüz insanları ise bazı çok özel törenler dışında bu tür simgeleri artık taşımamaktadır.

4. OSMANLI DEVLETİ'NDE ÖDÜLLENDİRME

4.1. Osmanlı Devleti'nde Madalya Öncesi Ödüllendirme Nesneleri

İlk kez batıda görülmeye başlanan madalyaların, Osmanlı Devleti'nde kullanılması çok daha geç olmuştur. Osmanlı Devleti'nin, kişilere madalya ve nişan vererek ödüllendirmesi 18. ve 19. yüzyıllarda, batılılaşma hareketiyle başlar. Osmanlı Devleti'nde madalyayı, bir istisna olarak ilk kez, yüzü batıya dönük, sanata ve bilime düşkün padişahı Fatih Sultan Mehmet döneminde görmekteyiz. Ancak bu madalya, batıda kullanıldığı ve daha sonra 18. ve 19. yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nin de kullanmaya başladığı madalyalardan anlamsal ve amaçsal olarak çok farklıdır. Ödüllendirme amacı söz konusu olmayan bu madalya, 1479 yılında İstanbul'a gelen İtalyan ressam Gentile Bellini tarafından 1480 yılında yapılmıştır. Bu madalyanın ön yüzünde sultanın portresi, arka yüzünde ise, Osmanlı Devleti'nin egemen olduğu toprakları simgeleyen üç taç bulunmaktadır. (Artuk İ. ve Artuk C., 1946: 38)

Osmanlı Devleti'nde batılı etkisiyle kullanılmaya başlanan madalya ve nişanlardan önce, ödüllendirme aracı olarak hilat (hil'at), tuğ, sorguç, çelenk ve avize gibi ödüller kullanıldığını görmekteyiz.

Osmanlı sultanları, hem bir egemenlik göstergesi, hem de bir ödüllendirme ve özendirme aracı olarak sadık ve başarılı kullarına “hilat” (kaftan) giydiren ya da sorguç takarlardı.

Hilat (hil'at), sözlük anlamı olarak, padişah ya da vezir tarafından takdir edilen kişilere giydirilen süslü elbise, kaftandır. 16. yüzyıl içerisinde hazırlanmış olan Nusretnâme (TSM, H.1365), Şecaatnâme (İÜKtp, T.6043), Şehinşehnâme (TSM, B.200) ve Tarih-i Feth-i Yemen (İÜKtp, T.6045) ve Surnâme-i Hümayun (TSM, H.1344) adlı eserlerde hilat (hil'at) merasimlerini tasvir eden minyatürler bulunmaktadır. Bu Osmanlı minyatürleri, Osmanlı Saray teşrifatında, II. Mahmut dönemine (1808-1839) kadar çok önemli bir yere sahip olan, padişahlar ve sadrazamlar tarafından, yabancı elçiler ile devlet erkânını onurlandırmak amacıyla

hilat adını taşıyan kaftan hediye etme geleneğini, belgelemektedirler. (www.ttk.gov.tr/yayinlar/minyatür.htm)

Hilat (hil'at) giydirmе geleneğinin Osmanlılara nereden geldiğі konusunda farklı görüşler vardır. Bazı araştırmacılar, bu geleneğın Bizanslılardan geldiğini ileri sürerken, bazıları da Abbasiler, Samanîler, Harizmşahlar, Anadolu Selçukluları gibi İslam ve Türk devletlerinin birçoğunda hilat (hil'at) giydirmе geleneğinin olduğunu belirtirler.

Hilat (hil'at) göreve atanma ya da bir hizmet ve yararlılık dolayısıyla giydirilirdi. Padişahlar tarafından sadrazamlar, vezirler ve öteki devlet ileri gelenlerine hilat giydirildiğі gibi, onlar da kendinden aşağı rütbedeki görevlilere hilat (hil'at) giydirirlerdi. Minyatürlerin verileri ışığında, seferler esnasında, otağlarda başarılı olan serdarların yanı sıra, yabancı toplumların Osmanlı hakimiyetine itaat etmesinde de, hilatlar (hil'at) hediye edildiğі anlaşılmaktadır. Ayrıca minyatürlerin sunduğу bilgilerden biri de, şehzadelerin sünnet düğünlerinde, devlet görevlileri ve yabancı elçilerin dışında, hayır işi olarak, yoksul çocuklara ve acemi oğlanlara hilat (hil'at) giydirilmesi adetinin de varolduğudur.

Hilat (hil'at) padişah tarafından sarayda, sadrazamlar tarafından ise, Babıâli'de giydirilirdi. Bunun için özel bir tören yapılırdı. Hilatların verilecek kimsenin sıfat ve görevlerine göre, hassülhas, has, âlâ, bâlâ, elvan, savb olmak üzere çeşitli dereceleri vardı. Osmanlı sarayında hilat hazinesi ve sürekli hilat (hil'at) diken terziler bulunurdu. Hilat (hil'at) merasimlerinde, hilatlar bohça içerisinde getirilmekte, giydirilen kişiye, mutlaka kılıç, donanmış at, bazen sorguç ve sarık da armağan edilmekteydi. Padişah hilatlarına “Hilati fahirei şahane” denirdi. Padişahın hilat (hil'at) giydirdiğі kişilere sadrazamların da hilat giydirmesi usuldendi. Vezirlere seraser kaplı samur kürk, diğer devlet görevlilerine ise daha sade olan hilat giydirilirdi. (Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, C.10, s.5271)

Sorguç ise, başlıkların ön tarafına takılan, genellikle beyaz ya da siyah balıkçıl tüyü ve değerli taşlardan yapılmış süs olarak tanımlanmaktadır. Değerli madenlerin üzeri işlenerek ya da mücevherlerle bezenerek yapılanları da vardır. İnce ve uzun bir ucu olur ve bu bölümüyle başlığa takılırdı.

Eski çağlarda, hükümdar taçlarına takılan değerli süsler vardı; fakat bunlara sorguç denmezdi. Sorguç, Selçuklu hükümdarlarının da kullandığı ayrıca başka İslam

lkelerinde de görülen bir ss ğesiydi. Osmanlı hükümdarları kavuklarına çok değerli sorgular takarlardı. Ayrıca hükümranlık işareti olmak üzere padişahlar bindiği zaman atlarının da alnına sorguç takılırdı.

Osmanlı Devleti'nde, büyük yararlılık ve başarı gösteren komutanlara ve askerlere, padişah tarafından altın, gümüş ve değerli taşlarla süslenmiş sorgular gönderilir; bu sorgular törenle kavuklara takılırdı. Ayrıca yabancı ülke hükümdarlarına ya da devlet adamlarına da hediye olarak sorguç gönderme geleneği vardı. Osmanlılarda ilk defa Selim III tarafından Londra'ya elçi olarak giden Agh Efendi ile Kral George III' e kraliçeye ve kızına birer sorguç gönderdiği bilinmektedir.

Madalyadan ve nişandan önce kullanılan diğer bir dl olan tuğ sözlük anlamı olarak, paşalara verilen at kılından yapılmış sorguç olarak tanımlanır. Bunların sayısı paşanın rütbesine göre değişirdi.

Önceleri Türklerce kutsal kabul edilen ve kotas adı verilen Tibet kznn kuyruk kıllarından yapılan tuğlar, sonraları at kuyruğu kıllarından yapılmaya başlandı. Kaynaklara göre, tepede ve kılları toplayan kısımdaki top (felke) güneşi; hillali tuğlarda hilal ay'ı; at kuyruğu kılları da güneş işınlarını temsil ediyordu. Tuğ terimi kaynaklarda ilk olarak, VIII. yüzyıl ortalarında bir Uygur hakanının adına dikilen "şine-Usu" adlı yazıtta geçer. Cengiz Han 1206 pars yılında Onan Irmağı kaynağında dokuz parçalı tuğ dikerek hanlığını ilan etmişti. Tuğ Memlklularda da kullanılmıştır. Osman Gazi'ye Selçuklu sultanı tarafından, bağımsızlık sembolü olarak alem, mehter takımı ve tuğ gönderildiği bilinir.

Kendisine tuğ verilen kişi, tuğ sayısına ve gelirine göre hazineye "tuğ caizesi" adı altında bir miktar para verirdi. Mirlivaların ve sancak beylerinin bir; mrimranların ya da sancakbeylerinin iki; vezirlerin ve seraskerlerin ; sadrazamın beş; padişahların yedi ya da dokuz tuğu olurdu. Ayrıca, şeyhlislmın biri toplu, diğeri topsuz iki tuğu vardı. Kazaskerlerin bir, yeniçeri ağalarının iki topsuz tuğu olurdu. Sekbanbaşılar XV. yüzyılın son yarısına kadar, aynı zamanda ocak ağalığı yaptıklarından birer tuğları vardı. Sonraları ocak ağalıkları kendilerinden alındıysa da tuğları bırakıldı. (Meydan Larousse Büyük Lugat ve Ansiklopedi, C.19, s.431)

Padişahlar XVIII. yüzyıldan sonra seferlere katılmadıkları için, tuğları yalnız sarayda dikilir, sefere sadrazam yalnız kendi tuğlarıyla giderdi.

Hilat giydirmeye geleneği, tuğ ve sorguç takma gibi ödüllendirme adetleri, II.Mahmut döneminin (1808 - 1839) kıyafet reformundan sonra ortadan kaldırılmıştır. Hilat ve sorgucun kullanılması kaldırıldıktan sonra, Osmanlı İmparatorluğu'nda 18. ve 19. yüzyıllarda ödüllendirme aracı olarak, özellikle, değerli taşlarla süslü çelenkler, saat, altın tabaka, enfiye kutusu gibi hediyelerin verilmeye başlandığı görölmektedir. (Umut ve Görkem Sergi Kataloğu, Yapı Kredi Yayınları,1999, s.18)

Çelenklerin, özellikle Sultan III. Selim ve II. Mahmut dönemlerinde ve özellikle savaşlarda başarı gösteren komutan ve askerlere verilen padişah hediyeleri olduklarını, altın, gümüş ve de mücevherli türlerinin bulunduğunu, ayrıca başlıklara takılan sorguç benzeri alâmetler olduklarını arşiv belgelerine dayanarak söyleyebiliyoruz. Sultan Selim döneminde, 1798 yılında İngiliz Amiral Nelson'un Fransız donanmasını Abukır'da yakması ve mağlup etmesi üzerine, Amiral Nelson'a bin altın ve samur kürk yanında bir de mücevherli çelenk gönderildiği bilinmektedir. Ancak Londra Maritime Museum'da sergilenen bu çelenk, 1951 yılında bu müzeden çalınmış ve bugüne kadar da bulunamamıştır. (Erüreten, 2001)

Ancak ödüllendirme amaçlı olarak verilen bu hediyeler, batıda kullanılan nişan ve madalyaların yerini tutmadığı için, kısa zamanda Avrupa'da olduğu gibi Osmanlı devletinde de madalya ve nişanlar verilmeye başlanmıştır.

4.2. Osmanlı Devleti'nde Ödüllendirme Nesnesi Olarak Madalya

Osmanlı Devleti'nde verilen madalyalar, o dönemde yaşanan önemli siyasal, sosyal ve ekonomik olayların göstergeleridir. Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi'nin sahip olduğu madalya koleksiyonu Osmanlı Devleti'nde yaşanan bu tarihi olayları bildiğimiz hatta belki de bilmediğimiz ayrıntılarıyla bize sunmaktadır. Osmanlı Devleti'nde madalyalar bir olayın simgesi olarak basılmış ve bu olay ile ilgili kişilere verilmişlerdir. Batıdaki örneklerinin aksine, amaç olarak bir gelişim göstermemişler, adeta Osmanlı'nın batılılaşma simgesi olarak dışarıdan alınan kıyafet, eğitim, askeri ve sosyal enstrümanlar gibi dışarıdan ithal edilmişlerdir. Osmanlı Devleti'nde ödöl nesnesi olarak verilmesi, batılılaşma hareketlerinin görölmeye başladığı 18 – 19. yüzyıllara rastlanması bunu kanıtlar niteliktedir. Madalyalar adeta devletin halkla arasında iletişim kurma ve anlaşılma aracı olarak kullanılmışlar, hemen hemen her konuda basılmışlar ve her toplum katına verilmişlerdir.

Osmanlı Devleti'nde verilmeye başlandıktan itibaren yaşanan tarihi olayları bize aktaran madalyaları incelediğimizde farklı bir çok amaç doğrultusunda basıldıklarını görürüz. Bu amaçları genel başlıklar halinde toparlarsak; yapılan savaşların anısına, yaşanan önemli olayların anısına, ekonomik güçlükler nedeniyle bozulan toplumsal düzeni canlandırmak adına, çeşitli afetlerden sonra yardım için, Osmanlı Devleti için önemli olan düzenlenen çeşitli sergi, açılış ve yarışmalar anısına, yapılan yenilik hareketleri ve anlaşmalar anısına basıldıklarını görüyoruz.

Osmanlı'da görülen ilk madalya 1480 yılında Fatih Sultan Mehmet'in ressam Gentile Bellini'ye yaptırdığı madalyadır, Osmanlı Devleti'nin batıya bakış açısı ve Batıyı anlama isteğini gösteren diğer dallar gibi paralellik içindedir. Madalya daha sonra ilk olarak Sultan I. Mahmut Dönemi'nde basılan "Ferahi" madalyası ile karşımıza çıkmaktadır. Daha sonra Sultan III. Osman zamanında çıkartılan "Sikke-i Cedit" madalyası ile devam etmiştir. Batı ile ilişkiler artmaya başladığında Osmanlı Devleti'nde madalya kullanımının giderek yaygınlaştığını ve bu konuya daha çok önem verilmeye başlandığını görüyoruz. Özellikle Sultan Abdülmecit zamanında sikke reformunun yapılması ve İngiltere'den getirtilen yeni darphane makineleri ile madalya üretimi gerek sayıca gerekse çeşit olarak artmıştır.

Bu ilk madalyalara bakıldığında "Ferahi" madalyasının dikdörtgen, "Sikke-i Cedit" madalyasının ise oval biçimli olduğu görülmektedir. Ancak daha sonraki dönemlerde yuvarlak biçimli madalyalar basılmıştır ve birkaç istisna dışında bu form bozulmamıştır. Osmanlılarda madalyalar çok çeşitli madenlerden üretilmiş oldukları görülmektedir. Altın, gümüş, bronz, bakır, alüminyum, nikel ve kurşun madenleri madalya üretiminde kullanılmışlardır. En güzel örnekleri altın ve gümüş olanlarında görmekteyiz.

Yaşanılan savaşların anısına çıkarılan madalyaların ön yüzünde genellikle padişahın tuğrası, arka yüzünde ise alınan toprakların ya da savaşılan bölgelerin sembolik resimleri, adları ve tarihleri yazılmaktadır (Ör. Girit Madalyası). Eğer madalya dönemin önemli bir olayı hakkında ise; madalyanın ön yüzünde padişahın tuğrası, arka yüzünde ise o olayın ya da konunun betimlemesi ve tarihi yer alır (Ör. Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası.). Madalya bastırılan her padişah döneminde madalyalarda farklı özellikler görmek mümkündür. Örneğin, Sultan Abdülmecit Dönemi'nde tuğrasının çevresinde defne ve zeytin dallarından oluşmuş bir süsleme görürüz. Sultan II. Abdülhamit döneminde ise Osmanlı Arması'nın çok kullanıldığını

görmekteyiz. Sadece Ay-yıldız betimlemesinin her dönemin madalyalarında farklı şekillerde oldukça sık kullanıldığını görebiliriz. Madalyaların bazıları kulplu, bazıları da kulpsuz olarak tasarlanmıştır. Kulplu olan madalyaları kulp şekillerinde farklılıklar vardır, bazı madalyalarda kulp üzerine kurdele takıldığı da görülür.

5. OSMANLI DEVLETİ'NDE DARPHANE

Darphane sözcüğü; Arapça *darb* ve Farsça *hane* sözcüklerinin bileşiminden oluşan bir sözcüktür ve para basılan yer anlamına gelmektedir. Darphane; para ve pulların sahtelerinin yapılmasını önlemek üzere yasalarla belirlenmiş normlarda (karışım, ağırlık, boyut) para, madalya ve bir kısım nişanların üretildiği, devlete ait kurumlardan biridir. (<http://www.darphane.gov.tr/sozluk.htm>)

Ortadoğu ve Anadolu'ya yerleşen Türklerin dokuzuncu yüzyıldan itibaren kurdukları irili, ufaklı devlet ve beyliklerin muhtelif kasabalarında madeni para basılmış ve para basılan mahallelere öteden beri "*Darphane*" denilmiştir.

Ancak, Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşuna kadar belirli ve devamlı bir darphane yeri mevcut olmamıştır. İstanbul'un alınışından sonra Fatih Sultan Mehmet tarafından Beyazıt Cami civarında tesis ettirilen Darphane, Türk darphanesinin kuruluşuna başlangıç sayılmıştır. İlk kuruluşun kesin tarihini tespit eden bir belge mevcut olmadığından Fatih'in burada kendi adına bastırdığı ilk Türk altının tarihi olan 1467 yılının da Türk darphanesinin ilk kuruluş tarihi olarak kabul edilmesi mümkündür. Bu ilk kuruluş genişletilerek 1577-1665 yılları arasında Beyazıt'ta Simkeşhane isimli hana taşınmış ve ilk düzenli şeklini almıştır. 1665 yılından sonra güvenlik nedeniyle Topkapı Sarayı I. avlusu içinde yaptırılan binaya taşınan İstanbul Darphanesi, 1967 yılında Yıldız-Beşiktaş'taki binasına taşınana kadar burada kalmıştır. (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, C.1, s.424)

İstanbul'un alınışından sonra hızla genişleyen İmparatorluğun para ihtiyacını karşılamak için var olanlara ek olarak çeşitli mahallelerde geçici olarak yeni darphaneler kurulmuştur. Sayıları kırkı bulan bu darphanelerin başlıcalarının etkin bulunduğu yerler Bursa, Edirne, Amasya, Erzurum, Konya, İzmir, Serez, Sofya, Şam, Bağdat, Tiflis, Mısır, Tunus ve Cezayir'dir. Ancak İstanbul'daki darphanenin devletin ana darphanesi olma özelliği devam etmiştir. Ekonomik nedenlerden ötürü 17.yüzyıldan sonra diğer darphanelerin etkinliğine son verilmiş ve bu tarihten sonra

İstanbul darphanesinin önemi ve görevleri artmış ve de yalnızca burada para basılmıştır.

Sultan II. Mahmut devrinde darphane için yeni makineler getirilmiş, ilkel darp yöntemleri bırakılarak, sarkaçlı pres sistemi ile basıma geçilmiştir. Sultan Abdülmecit döneminde, darphanenin modernleştirilerek Avrupa standartlarına uygun hale getirilmesi için Tashih-i Ayar fermanı çıkartılmış, Darphane-i Amire'ye yeni bölümler ilave ve inşa edilerek Londra'dan en yeni makine ve gereçler getirilmiş ve bunları çalıştırmak için de buhar makineleri kurulmuştur. Bu çalışmalar sırasında Düz oğlu Agop Çelebi görevdedir. Ayrıca Londra darphanesinden makine mühendisi Mr. Mountain, terzi mühendisi Mr. Worren, sikke kalıpları ustabaşısı Mr. Tailor, hakkâk ve modelci Mr. Robertson, makinist William ve Paris darphanesinden çeşnicibaşı muavini M. Maureau Darphane-i Âmire hizmetine alınmıştır.

Yenilenen darphanede 1844 yılı başlarından itibaren etkinliğe başlanmış, bunun anısına Tashih-i Ayar Sikke Madalyası basılarak, dönemin ileri gelen kişileri ile bu işte emeği geçenlere verilmiştir. Ayrıca darphane zaman içersinde yeni makineler ve yeni bölümler ilavesiyle geliştirilerek imparatorluğun sonuna kadar görevini sürdürmüş ve Osmanlı Devleti'nin sona ermesi üzerine Türkiye Cumhuriyeti'ne geçmiştir.

Tarihte pek az istisna dışında, para ve madalyalar hep darp tekniği ile imal edilmişlerdir. Bu sebeple de darp kalıpları ve bu kalıpların yapımı, bu konudaki en önemli yeri teşkil etmiştir. İlk dönemlerde hâkkak adı verilen sanatkarlar, çelik kalıpları negatif olarak, bir mühür gibi oymak sureti ile darba hazırlamışlardır. Pantograf adı verilen makinenin icadı ile, kalıp yapımı en modern ve en mükemmel şekline ulaşmıştır. (Erüreten, 2001) Pantograf; Fransızca kökenli bir sözcüktür. Belirli bir desenin ya da yazının farklı ölçekte röprodüksiyonunu yapmayı sağlayan aygıttır. Bir yoklayıcının kumandasında, örneğin kalıp ve dişi kalıp yapımı için, düzlemsel ya da çarpık yüzeyleri işleyen oyma tezgahına verilen isimdir. Pantograf teknik resim ve sanat alanı uygulamaları yönünden 16. yüzyıl sonuna ya da 17. yüzyıl başına doğru bulundu ve çeşitli biçimlerde geliştirildi. Pantografı oluşturan organlar, yalnız düzlemsel çizimleri değil, hacimleri de çoğaltabilecek biçimlerde bir araya getirildi. Pantograf, maden para, madalya ve soğuk damga üretiminde çelik kalıpların oluşturulmasında önemli bir aşamayı oluşturur. (<http://www.darphane.gov.tr/sozluk.htm>)

Sultan Abdülmecit'in sikke reformu dolayısıyla getirtmiş olduğu makineler arasında bulunan pantograf, sanatçıların alçıdan ya da plastik maddelerden büyük olarak yaptıkları para ya da madalya modelini, istenen ölçülere göre ufaltarak, çelik üzerine kopya eden ve pozitif ana kalıbı meydana getiren bir nevi frezedir. Bu işlem sonucunda elde edilen ana kalıp rötuşlanır ve sertleştirilir. Daha sonra, yumuşak çelik üzerine hidrolik pres ile baskı yapılarak ve sertleştirme işleme işlemi uygulanarak, para ya da madalyaları basacak olan negatif yani dişi kalıplar hazırlanmış olur. Darphanenin diğer bölümlerinde hazırlanarak istenilen ölçüde kesilmiş olan metal pullar üzerine, prese bağlanmış olan üst ve alt kalıp ile basım işlemi gerçekleştirilir. (Erüreten, 2001)

Para ve madalya yapım tekniklerinin hemen hemen aynı olması ve her ikisinin de devletin itibarını simgelemesi ayrıca bunların da taklitlerinin kolayca yapılmasının önlenmesi sebebiyle, gününe göre en üstün teknik seviyesine ulaşmış, bu iş için büyük sanatçılar yetiştirilerek çalıştırılmış, para ve madalyalar son derece itinalı ve sanatkarhane olarak meydana getirilmişlerdir.

Osmanlı madalyalarının kalıplarını meydana getirmiş olan sanatçıların isimlerini, Süleyman Sudi Efendi'nin H.1311 yılında yazmış olduğu, "Usul-i Meskukat-ı Osmaniyye ve Ecnebiyye" isimli eserinde yayınlamış olduğu cetvelde en doğru şekilde öğrenmekteyiz. (Erüreten, 2001) Buna göre;

Dönemi	Yazıların Hattat ve Hakkâkı	Tuğraların Hattat ve Hakkâkı	Resim-Nakışların Hattat ve Hakkâkı
I. Mahmut	Haşim Efendi	Haşim Efendi	Kirkor Efendi
Abdülmecit	Mustafa Efendi Sabit Efendi Naif Efendi Hüsrev Efendi	Mustafa Efendi Sabit Efendi Naif Efendi	Kirkor Efendi Mr. Robertson
Abdülaziz	Abdülfettah Efendi	Hüsrev Efendi	Mr. Robertson
II. Abdülhamit	Rasim Efendi Abdülfettah Efendi Sarım Efendi Mösyö Civani	Rasim Efendi Abdülfettah Efendi Sarım Efendi	Mr. Robertson Abdülfettah Efendi Sarım Efendi Mösyö Civani

Son yıllarda yapılan büyük yatırımlarla T.C. Darphanesi dünyanın en gelişmiş darphaneleri arasına girmiştir. Günümüzde başlıca görevleri; ilgili yasalar uyarınca, madeni paraları, hatıra paralarını ve Cumhuriyet altınlarını basmak, resmi mühürleri ve soğuk damgaları üretmek, damga pullarını, harç pullarını, pasaportları, nüfus

cüzdanlarını, uluslar arası aile cüzdanını, çeşitli değerli kağıtları basmak; değerli maden ve taşlardan yapılan ürünlerin ithalat ve ihracatını düzenlemek ve analizini yapmaktır.

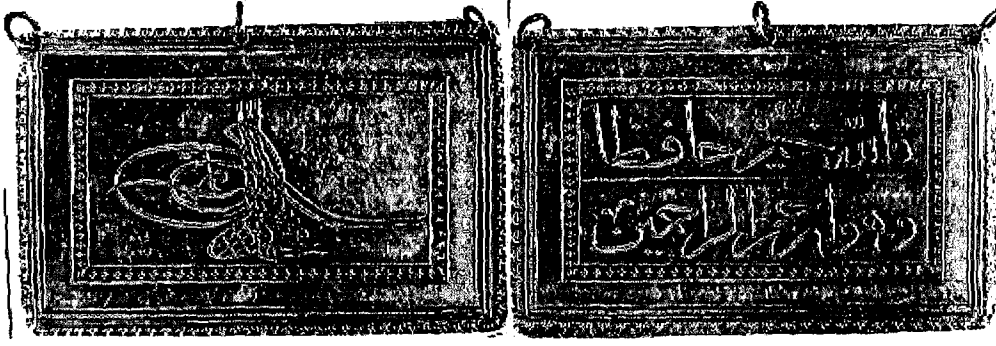
6. YAPI KREDİ VEDAT NEDİM TÖR MÜZESİ KOLEKSİYONU'NDA YER ALAN ALTIN VE GÜMÜŞ MADALYALAR KATALOĞU

6.1. Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi Koleksiyonu'nda Yer Alan Altın Madalyalar

Katalog 1

Adı	Ferahi Madalyası
Dönemi	Sultan Mahmut (1143-1168H.) (1730-1754M.)
Env No.	18687
Tarihi	1143(1730)
Darp Yeri	-
Ağırlığı (gr)	37.98
Boyut (mm)	44-65
Cinsi	Altın

Dikdörtgen şekilli olan bu madalyanın ön yüzünde çerçeve içinde Sultan I. Mahmut'un tuğrası, arka yüzünde ise yine çerçeve içinde “Fallahü hayrun hafıza ve hüve erhamür-rahimin” yazısı yer almaktadır. Fatih Sultan Mehmet dönemindeki madalyaların sonrasında Sultan I. Mahmut döneminde yaptırılan bu madalyanın ilk Osmanlı madalyası olduğu kabul edilir. Madalyanın üzerinde Ferahi ismi geçmemektedir. Bu isim Meskûkat-ı Şahane İdaresi'nin H.1336 T.'li raporunda belirtilmektedir. Kelime anlamı olarak bolluk anlamına gelen Ferahi madalyasının basıldığı dönemde birçok önemli olay gerçekleşmesine karşın, basılış nedeni tam olarak bilinmemektedir. Madalyanın ilk örneklerinden olduğu için, darp şekli daha sonra basılan madalyalara oranla oldukça basittir. (Şekil 1.A – 1.B)

Şekil 1.A-1.B Ferahi Madalyası

Katalog 2

Adı	Sikke-i Cedid Madalyası
Dönemi	Sultan Osman III (1168-1171H.) (1754-1757M.)
Env No.	18688
Darp Yeri	-
Tarihi	1168(1755)
Ağırlığı (gr)	25
Çapı (mm)	26-37
Cinsi	Altın

Oval formulu olan bu madalyanın ön ve arka yüzünde, sıralı küçük dairelerle çevrelenmiş ve her dairenin arası üst üste gelen iki noktayla süslenmiş olan oval çerçeve yer almaktadır. Madalyanın ön yüzünde bu süslü çerçevenin içinde, Sultan III. Osman'ın tuğrası ve tuğranın yanında bir çiçek motifi vardır. Arka yüzünde ise, “Sikke-i Cedid Duribe fi İslambol 1168” yazısı yer almaktadır. Sikke-i Cedid anlam olarak “Yeni Sikke” demektir. Ancak Sultan III. Osman döneminde paralarda yapılmış olan herhangi bir reform bilinmemektedir. Bu nedenle, bu isim sikke reformu anlamında değildir. Darp yeri olarak paraların üzerinde yazılan Konstantiniye'nin yerine kullanılmış olan İslâmbol anlatılmak istenmiştir. (Şekil 2.A-2.B)

Şekil 2.A-2.B Sikke-i Cedid Madalyası

Katalog 3

Adı	Maşallah Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit I (1187-1203H.)(1774-1789M.)
Env No.	18689
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	4,95
Çapı (mm)	29.50
Cinsi	Altın

Madalyanın ön yüzünde, zincirsel çizgili bir daire içersinde Sultan I. Abdülhamit'in stilize çiçekli tuğrası, arka yüzünde ise yine bir daire içersinde "Maşallah" yazısı yer almaktadır. Para ve madalyanın dışında Darphane-i Amire'de nazarlık ya da benzeri ziynetleri basılmadığı için bu altın madalya olarak kabul edilmektedir. Nadir bir madalyadır. (Şekil 3.A-3.B)

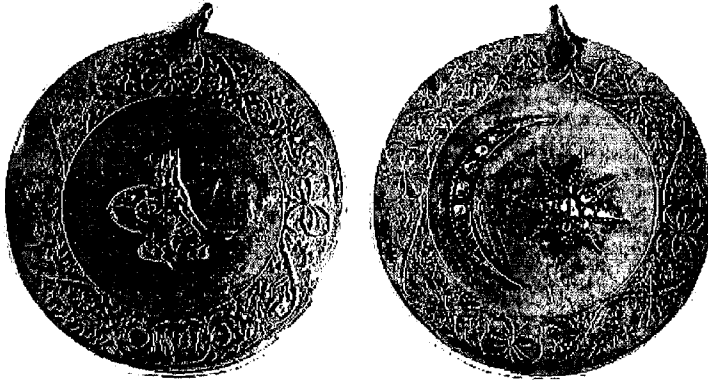

Şekil 3.A-3.B Maşallah Madalyası

Katalog 4

Adı	Vaka-i Mısriye Madalyası
Dönemi	Sultan Selim III (1203-1222H.)(1789-1807M.)
Env No.	18690
Darp Yeri	-
Tarihi	1216(1801)
Ağırlığı (gr)	41,4
Çapı (mm)	55
Cinsi	Altın

Madalyanın ön yüzünde bitkisel motiflerle çevrelenmiş dairenin ortasında Sultan III. Selim'in tuğrası yer almaktadır Arka yüzünde ise, ön yüzünde yer alan bitkisel motiflerle çevrelenmiş daire ve bu dairenin ortasında ay-yıldız motifi vardır ve ay-yıldızı taşlıdır. Madalyanın ay bölümünde olması gereken üç tane taşı eksiktir. Bu madalya, Osmanlı ve İngiliz kuvvetlerinin Fransızları mağlup etmesi üzerine, savaşta yararlılık gösteren askerlere verilmek amacıyla yaptırılmıştır. Altın ve gümüş olarak bastırılan Vaka-i Mısriye madalyası, ayrıca üç boy olarak tasarlanmıştır. Bu madalyaların altın olanları generallere, amirallere, kurmay, subay ve gemi komutanlarına, kaptan, yüzbaşı ve astsubaylara verilmiştir. Gümüş madalyalarsa çavuş, onbaşı ve erlere verilmiştir. (Şekil 4.A-4.B)

Şekil 4.A-4.B Vaka-i Mısriye Madalyası

Katalog 5

Adı	Vaka-i Mısriye Madalyası
Dönemi	Sultan Selim III (1203-1222H.)(1789-1807M.)

Env No.	18691
Darp Yeri	-
Tarihi	1216(1801)
Ağırlığı (gr)	28.20
Çapı (mm)	48
Cinsi	Altın

Madalyanın ön yüzünde bitkisel motiflerle çevrelenmiş dairenin ortasında Sultan III. Selim'in tuğrası yer almaktadır. Arka yüzünde ise, ay-yıldız motifi vardır ancak 18690 envanter numaralı Vaka-i Mısriye madalyasından farklı olarak taşsız tasarlanmıştır. Bu sebeple üzerindeki ay-yıldız tasarımı farklılık göstermektedir. Bu madalya, Osmanlı ve İngiliz kuvvetlerinin Fransızları mağlup etmesi üzerine, savaşta yararlılık gösteren askerlere verilmek amacıyla yaptırılmıştır. Altın ve gümüş olarak bastırılan Vaka-i Mısriye madalyası ayrıca üç boy olarak tasarlanmıştır. Bu madalyaların altın olanları generallere, amirallere, kurmay subay ve gemi komutanlarına, kaptan yüzbaşı ve astsubaylara verilmiştir. Gümüş madalyalarsa çavuş, onbaşı ve erlere verilmiştir. (Şekil 5.A-5.B)

Şekil 5.A-5.B Vaka-i Mısriye Madalyası

Katalog 6

Adı	Vaka-i Mısriye Madalyası
Dönemi	Sultan Selim III (1203-1222H.)(1789-1807M.)
Env No.	18692
Darp Yeri	-
Tarihi	1216(1801)
Ağırlığı (gr)	12,42

Çapı (mm) 36
Cinsi Altın

Madalyanın ön yüzünde bulunan Sultan III. Selim'in tuğrası ve arka yüzünde yer alan motifler 18690 ve 18691 envanter numaralı madalya ile bazı farklılıklar dışında aynıdır. Ancak 18690'daki madalyadan farklı olarak taşlı değildir. 18691 envanter numaralı madalyadan farklı olarak ise, daha kabartmalı bir işlemeye ve daha basit bir işçiliğe sahiptir. Ayrıca diğer iki madalyadan da daha küçük boyutludur. (Şekil 6.A-6.B)

Şekil 6.A-6.B Vaka-i Mısıriye Madalyası

Katalog 7

Adı Camii Nusret Madalyası
Dönemi Sultan Mahmut II (1223-1255H.) (1808-1839M.)
Env No. 18693
Darp Yeri -
Tarihi 1247(1831)
Ağırlığı (gr) 29
Çapı (mm) 15,95
Cinsi Altın

Madalyanın ön yüzünde, on altı köşeli yıldızın içersinde Sultan II. Mahmut 'un tuğrası ve altındaki hilal içersinde “Nişan-i İftihar” yazısı yer almaktadır. Arka yüzünde ise Nusret Cami'nin resmi ve caminin hemen altında 1247 tarihi vardır. Bu madalyaya bazı kaynaklarda İşkodra adı da verilmiştir ancak İşkodra ile ilgili bir olaya rastlanmamıştır. Madalyanın üzerinde yer alan tuğra ve yazılar Haşim Efendi tarafından yapılmıştır. Resim ve nakışlar ise Kirkor Efendi'ye aittir. Madalya adli tuğralı ve deliklidir. Bu madalyanın, üzeri pırlantayla süslenmiş iki tip mücevherli

örneği de vardır. Vaka-i Hayriye olayında ve diğer savaşlarda başarı gösteren subaylara ve erlere verildiği anlaşılmaktadır. (Şekil 7.A-7.B)

Şekil 7.A-7.B Camii Nusret Madalyası

Katalog 8

Adı	Camii Nusret Madalyası
Dönemi	Sultan Mahmut II (1223-1255H.) (1808-1839M.)
Env No.	18694
Darp Yeri	-
Tarihi	1247(1831)
Ağırlığı (gr)	29
Çapı (mm)	15,75
Cinsi	Altın

Ağırlık olarak biraz daha hafif olmasının dışında 18693 envanter numaralı madalyanın benzeridir. Madalyanın ön yüzünde, on altı köşeli yıldızın içersinde Sultan II. Mahmut'un tuğrası ve altındaki hilal içersinde “Nişan-i İftihar” yazısı yer almaktadır. Arka yüzünde ise Nusret Cami'nin resmi ve caminin hemen altında 1247 tarihi vardır. 18693 envanter numaralı madalyadan daha farklı bir perspektifle resmedilmiş olan caminin ayrıntıları da daha belirgindir. (Şekil 8.A-8.B)

Şekil 8.A-8.B Camii Nusret Madalyası

Katalog 9

Adı	Tashih-i Ayar Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18695
Darp Yeri	-
Tarihi	1255(1839)
Ağırlığı (gr)	80
Çapı (mm)	50
Cinsi	Altın

Büyük boy olan bu madalyanın ön yüzünde, Sultan Abdülmecit'in çiçekli tuğrası, arka yüzünde ise bitkisel motiflerin oluşturduğu oval formun içinde "İşte Tashih-i âyar-ı sikkeye sarfı himmet kıldı Han-ı Abdülmecit" yazısı yer almaktadır. Alt bölümünde ise, Osmanlıca olarak 1255 tarihi yazmaktadır. Kulplu olan bu madalya, Sultan Abdülmecit'in yapmış olduğu sikke reformunun anısına bastırılmış olup, bu işte emeği geçenlere, dönemin ileri gelenlerine ve yabancı ülke temsilciliklerine verilmiştir. (Şekil 9.A-9.B)

Şekil 9.A-9.B Tashih-i Ayar Madalyası

Katalog 10

Adı	Tashih-i Ayar Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18696
Darp Yeri	-
Tarihi	1255(1839)
Ağırlığı (gr)	41,15
Çapı (mm)	38
Cinsi	Altın

18695 envanter numaralı Tashih-i ayar madalyasının küçük boy örneğidir. Ancak bazı farklılıkları vardır. Madalyanın ön yüzünde yer alan çelenk daha kalın ve ayrıntılı olarak resmedilmiştir. Çelenk içinde diğer madalyadaki gibi Sultan Abdülmecit'in çiçekli tuğrası yer almaktadır ancak ayrıntıları daha belirgindir. Arka yüzünde ise, bitkisel motiflerden yapılmış oval bir formun içinde "İşte Tashih-i âyarı sikkeye sarfı himmet kıldı Han-ı Abdülmecit" yazısı yer almaktadır. Alt bölümünde ise, Osmanlıca olarak 1255 tarihi yazmaktadır. Bu madalya, Sultan Abdülmecit'in yapmış olduğu sikke reformunun anısına bastırılmış olup, bu işte emeği geçenlere, dönemin ileri gelenlerine ve yabancı ülke temsilciliklerine verilmiştir. (Şekil 10.A-10.B)

Şekil 10.A-10.B Tashih-i Ayar Madalyası

Katalog 11

Adı	Tashih-i Ayar Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18697

Darp Yeri	-
Tarihi	1255(1839)
Ağırlığı (gr)	40,9
Çapı (mm)	38
Cinsi	Altın

18695 envanter numaralı Tashih-i ayar madalyasının küçük boy örneğidir. 18696 envanter numaralı madalya ile aynı boyuttur. Madalyanın ön yüzünde, çelenk içinde Sultan Abdülmecit' in çiçekli tuğrası yer almaktadır. Arka yüzünde ise, bitkisel motiflerden yapılmış oval bir formun içinde "İşte Tashih-i âyar-ı sikkeye sarfı himmet kıldı Han-ı Abdülmecit" yazısı yer almaktadır. Alt bölümünde ise, Osmanlıca olarak 1255 tarihi yazmaktadır. Bu madalya, Sultan Abdülmecit'in yapmış olduğu sikke reformunun anısına bastırılmış olup, dönemin ileri gelenlerine ve yabancı ülke temsilciliklerine verilmiştir. (Şekil 11.A-11.B)

Şekil 11.A-11.B Tashih-i Ayar Madalyası

Katalog 12

Adı	Akka Kalesi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18698
Darp Yeri	-
Tarihi	1256(1840)
Ağırlığı (gr)	22,45
Çapı (mm)	29

Cinsi

Altın

1840 yılında Suriye'deki Akka Kalesi'nin Osmanlı egemenliğine geçmesi anısına çıkarılmış olan bu madalyanın ön yüzünde defne dalları arasında Sultan Abdülmecit'in tuğrası vardır. Arka yüzünde ise, üst bölümünde 6 yıldız, ortasında ise üzerinde bayrak bulunan Akka Kalesi ve alt bölümünde "Berriyetüş Şam ve Kal'ayı Akkâ" yazısı bulunmaktadır. Yazının hemen üstünde ise 1256 tarihi vardır. Madalyanın üst bölümü delikliidir. Bu madalya, bu savaşa katılmış olan Osmanlı ve müttefik devletlerin subay ve erlerine verilmiştir. Bu madalyanın tuğra ve yazılarını Sabit Efendi, resim ve nakışlarını ise Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 12.A-12.B)

Şekil 12.A-12.B Akka Kalesi Madalyası

Katalog 13

Adı	Akka Kalesi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18699
Darp Yeri	-
Tarihi	1256(1840)
Ağırlığı (gr)	21,5
Çapı (mm)	29
Cinsi	Altın

18698 envanter numaralı Akka Kalesi madalyası ile çok benzemekle birlikte bazı farklılıkları vardır. Örneğin madalyanın üst bölümünde kulp deliği yoktur. Madalyanın ön yüzünde, defne dalları arasında Sultan Abdülmecit'in tuğrası vardır. Arka yüzünde ise, üst bölümünde 6 yıldız, ortasında ise üzerinde bayrak bulunan Akka Kalesi ve alt bölümünde "Berriyetüş Şam ve Kal'ayı Akkâ" yazısı bulunmaktadır. Kalenin betimi 18698 envanter numaralı madalyadan daha farklıdır. Yazının hemen üstünde ise

1256 tarihi vardır. 1840 yılında Suriye'deki Akka Kalesi'nin Osmanlı egemenliğine geçmesi anısına çıkarılmış olan bu madalya, bu savaşa katılmış olan Osmanlı ve müttefik devletlerin subay ve erlerine verilmiştir. Bu madalyanın tuğra ve yazılarını Sabit Efendi, resim ve nakışlarını ise Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 13.A-13.B)

Şekil 13.A-13.B Akka Kalesi Madalyası

Katalog 14

Adı	Kürdistan Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18700
Darp Yeri	-
Tarihi	1263(1847)
Ağırlığı (gr)	22,2
Çapı (mm)	29
Cinsi	Altın

Kürt isyanının bastırılmasında hizmetleri görülen bazı devlet adamlarına ve askerlere verilen bu madalyanın ön yüzünde hiç süsleme yoktur, yalnızca Sultan Abdülmecit'in tuğrası yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise Osmanlı döneminde Kürdistan olarak adlandırılan, Anadolu'nun güneydoğusundaki bir bölge resmedilmiştir ve üzerinde Kürdistan sene 1263 yazmaktadır. Koleksiyonda bulunan diğer aynı konulu madalyaların büyük boy olanıdır. Bu madalyanın tuğra ve yazılarını Sabit Efendi, resim ve nakışlarını ise Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 14.A-14.B)

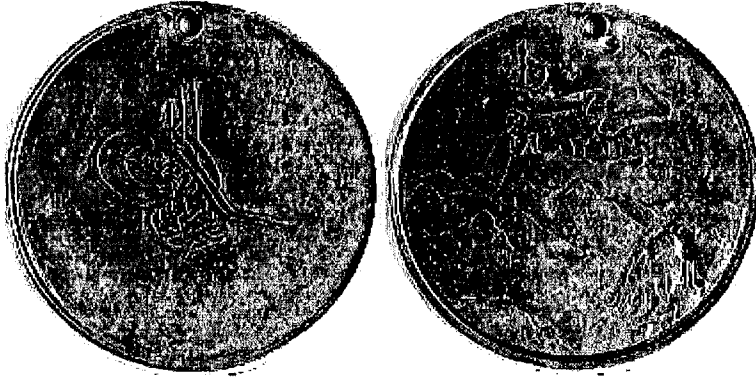

Şekil 14.A-14.B Kürdistan Madalyası

Katalog 15

Adı	Kürdistan Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18701
Darp Yeri	-
Tarihi	1263(1847)
Ağırlığı (gr)	9,1
Çapı (mm)	27
Cinsi	Altın

Koleksiyonda bulunan 18700 envanter numaralı aynı konulu madalyanın küçük boy olanıdır. Kürt isyanının bastırılmasında hizmetleri görülen bazı devlet adamlarına ve askerlere verilen bu madalyanın ön yüzünde hiç süsleme yoktur, yalnızca Sultan Abdülmecit'in tuğrası yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise Osmanlı döneminde Kürdistan olarak adlandırılan, Anadolu'nun güneydoğusundaki bir bölge resmedilmiştir ve üzerinde Kürdistan sene 1263 yazmaktadır. Madalyanın üzerindeki yazılar ve tuğra koleksiyondaki diğer Kürdistan madalyalarından daha siliktir. Ayrıca 18700 envanter numaralı madalyadan farklı olarak üst bölümünde kulp takmak için deliği vardır. Madalyanın tuğra ve yazılarını Sabit Efendi, resim ve nakışlarını ise, Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 15.A-15.B)

Şekil 15.A-15.B Kürdistan Madalyası

Katalog 16

Adı	Kürdistan Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18702
Darp Yeri	-
Tarihi	1263(1847)
Ağırlığı (gr)	9,12
Çapı (mm)	27
Cinsi	Altın

Koleksiyonda yer alan 18701 envater numaralı madalya ile aynıdır ancak yazıları ve tuğrası daha belirgindir. Aynı konulu olan 18700 envanter numaralı madalyanın ise küçük boy olanıdır. Kürt isyanının bastırılmasında hizmetleri görülen bazı devlet adamlarına ve askerlere verilen bu madalyanın ön yüzünde hiç süsleme yoktur, yalnızca Sultan Abdülmecit'in tuğrası yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise Osmanlı döneminde Kürdistan olarak adlandırılan, Anadolu'nun güneydoğusundaki bir bölge resmedilmiştir ve üzerinde Kürdistan sene 1263 yazmaktadır. Madalyanın üzerindeki yazılar ve tuğra koleksiyondaki diğer Kürdistan madalyalarından daha siliktir. Ayrıca 18700 envanter numaralı madalyadan farklı olarak üst bölümünde kulp takmak için deliği vardır. Madalyanın tuğra ve yazılarını Sabit Efendi, resim ve nakışlarını ise, Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 16.A-16.B)

Şekil 16.A-16.B Kürdistan Madalyası

Katalog 17

Adı	Ayasofya Cami Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18703
Darp Yeri	-
Tarihi	1265(1849)
Ağırlığı (gr)	74,2
Çapı (mm)	44
Cinsi	Altın

Sultan Abdülmecit'in Ayasofya'yı onartması anısına çıkartılmış bir madalyadır. Ön yüzünde çiçeklerle bezenmiş zeminin ortasında Sultan Abdülmecit'in tuğrası vardır. Arka yüzünde ise, Ayasofya Camisi'nin büyük bir resmi ve resmin altında ise "Tarihi Tamir-i Ayasofya sene1265 " yazmaktadır. Özel kulplu olan bu madalyanın tuğra ve yazılarını Naif Efendi, resim ve nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 17.A-17.B)

Şekil 17.A-17.B Ayasofya Cami Madalyası

Katalog 18

Adı	Takdir-i Hüner Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18704
Darp Yeri	-
Tarihi	1860
Ağırlığı (gr)	36
Çapı (mm)	37
Cinsi	Altın

Bu madalya, bilim ve kültüre hizmet edenlere verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde daire oluşturan çiçek dallarının ortasında tuğra yer almaktadır. Arka yüzünde ise ortada dikdörtgen şeklin içinde Osmanlıca olarak Mağrifet ve Fen ve Kemal-i hüner sahibini elbet eder muteber yazmaktadır. Dikdörtgen çerçevenin üst ve alt bölümü, karelerin iç içe geçmesiyle oluşturulan küçük baklava şekilli motifler, yanları ise, farklı kıvrımlardan oluşan bitkisel motiflerle bezenmiştir. Kulpsuz olan bu madalyanın yazılarını Naif Efendi, nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 18.A-18.B)

Şekil 18.A-18.B Takdir-i Hüner Madalyası

Katalog 19

Adı	Ziraat ve Sanat Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülaziz (1277-1293H.) (1861-1876M.)
Env No.	18705
Darp Yeri	-
Tarihi	1279(1862)

Ağırlığı (gr) 63,27

Çapı (mm) 44

Cinsi Altın

Sanayi ve tarımı geliştirmek ve ürünlerin tanıtımını yapmak amacıyla 1863 yılında İstanbul'da açılan Sergi-i Umumi-i Osmanî dolayısıyla çıkartılan bu madalya, adı geçen bu sergiye katılanlara ve katkıda bulunanlara verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde ortada çelenk içinde Sultan Abdülaziz'in tuğrası ve altında 1279 tarihi yer almaktadır. Çelengin hemen altında ise "Ziraat ve Sinaat" yazısı vardır. Yazı ve tuğrayı iki nokta ve bir kısa çizgiden oluşan bir daire çevrelemektedir. Madalyanın bu yüzünde hafif bir kararma söz konusudur. Madalyanın arka yüzünde ise, 6 ayrı bölüm içinde ziraat ve sanayiye ait çeşitli aletlerin resimleri yapılmıştır. Her bölüm ise, hilal şeklinde bir ay ile birbirinden ayrılmıştır. Madalyanın tuğrasını Hüseyin Efendi, yazılarını Abdülfettah Efendi, resim ve nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 19.A-19.B)

Şekil 19.A-19.B Ziraat ve Sanat Madalyası

Katalog 20

Adı	Büyük İmtiyaz Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18706
Darp Yeri	-
Tarihi	1300(1883)
Ağırlığı (gr)	36,9
Çapı (mm)	37

Cinsi

Altın

1883 yılında çıkartılan bu madalya 1877 yılında çıkartılan aynı konulu madalyadan farklıdır. 1877'de çıkartılan İmtiyaz Madalyası'nın üzerinde "Sadakat, Hamiyet, Şecaat, Gayret" kelimeleri yazmaktayken, 1883'te basılan yeni tip İmtiyaz Madalyası'nın üzerinde "Osmanlı Devleti uğrunda olağanüstü bağlılık ve kahramanlık gösterenlere mahsus madalyadır." yazısı bulunmaktadır. Madalyanın ön yüzünde ortada büyük bir resim olarak Osmanlı arması yer almaktadır. Armanın ortasındaki yazıda "Elmüstenid Bittevfikat-ı Rabbaniye Abdülhamit Han Melikül Devletül Osmaniye" yazmaktadır. En üst bölümünde ise El Gazili tuğra yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Devlet-i Osmaniye uğrunda fevkalade ibraz-ı sadakat ve şecaat ibraz edenlere mahsus madalyadır." yazmaktadır. Bu yazının hemen altında bulunan boş bölüme ise, kişi ismi yazılmaktadır ki, bunun örneği koleksiyondaki 18708 envanter numaralı madalyada görülmektedir. Oldukça iyi bir kondisyona sahip olan bu madalyanın kulp yeri de farklıdır. Bu madalyanın altınını almaya hak kazananlara, gümüşü de verilirdi. (Şekil 20.A-20.B)

Şekil 20.A-20.B Büyük İmtiyaz Madalyası

Katalog 21

Adı	Büyük İmtiyaz Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18707
Darp Yeri	-
Tarihi	1300(1883)
Ağırlığı (gr)	36,2

Çapı (mm) 37
Cinsi Altın

Koleksiyonda yer alan 18706 envanter numaralı madalyadan biraz farklıdır. Madalyanın ön yüzünde ortada büyük bir resim olarak yer alan Osmanlı arması 18706 envanter numaralı madalyadan daha silik ve ayrıntıları daha az belirgindir. Armanın ortasındaki yazıda "Elmüstenid Bittevfikat-ı Rabbaniye Abdülhamit Han Melikül Devletül Osmaniye" yazmaktadır. En üst bölümünde ise El Gazili tuğra yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Devlet-i Osmaniye uğrunda fevkalade ibraz-ı sadakat ve şecaat ibraz edenlere mahsus madalyadır." yazmaktadır. Bu yazının hemen altında bulunan boş bölüme ise, kişi ismi yazılmaktadır ki, bunun örneği koleksiyondaki 18708 envanter numaralı madalyada görülmektedir. Oldukça iyi bir kondisyona sahip olan bu madalyanın kulp yeri de farklıdır. Bu madalyanın altınını almaya hak kazananlara, gümüşü de verilirdi. (Şekil 21.A-21.B)

Şekil 21.A-21.B Büyük İmtiyaz Madalyası

Katalog 22

Adı Büyük İmtiyaz Madalyası
Dönemi Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No. 18708
Darp Yeri -
Tarihi 1300(1883)
Ağırlığı (gr) 35,62
Çapı (mm) 37

Cinsi Altın

Madalyanın ön yüzünde ortada büyük bir resim olarak Osmanlı arması yer almaktadır. Armanın ortasındaki yazıda Elmüstenid Bittevfikat-ı Rabbaniye Abdülhamit Han Melikül Devletül Osmaniye yazmaktadır. En üst bölümünde ise El Gazili tuğra yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Devlet-i Osmaniye uğrunda fevkalade ibraz-ı sadakat ve şecaat ibraz edenlere mahsus madalyadır." yazmaktadır. Bu yazının hemen altında bulunan bölümde ise, 18706 ve 18707 envanter numaralı madalyalardan farklı olarak "Gazi Ahmed Muhtar Paşa" yazılmıştır. Ancak tarih bölümü yine boş bırakılmıştır. Ayrıca diğer madalyalardan farklı olarak kulp deliği vardır, ancak kulpu mevcut değildir. (Şekil 22.A-22.B)

Şekil 22.A-22.B Büyük İmtiyaz Madalyası

Katalog 23

Adı	Wilhelm Mülâkatı Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18709
Darp Yeri	-
Tarihi	1307(1889)
Ağırlığı (gr)	17,8
Çapı (mm)	30
Cinsi	Altın

Alman İmparatoru II. Wilhelm'in İstanbul'u ziyareti ve 2 Kasım 1889 tarihinde gerçekleşen Osmanlı - Alman görüşmelerinin anısına çıkartılan bu madalyanın ön yüzünde; ortada El gazi tuğralı Osmanlı arması, armanın çevresinde ise "Mülâkat-ı Sultan Abdülhamit Han-ı sanibî İmparatorî Almanya Wilhelm sanî der

Konstantiniye" yazısı ve 1307 tarihi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, ortada Almanya İmparatorluk arması, armanın çevresinde ise Almanca yazılar bulunmaktadır. Kulpsuzdur. (Şekil 23.A-23.B)

Şekil 23.A-23.B Wilhelm Mülâkatı Madalyası

Katalog 24

Adı	Wilhelm Mülâkatı Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18710
Darp Yeri	-
Tarihi	1307(1889)
Ağırlığı (gr)	18,-
Çapı (mm)	30
Cinsi	Altın

Koleksiyonda yer alan 18709 envanter numaralı madalya ile aynıdır, ancak bu madalyanın ayrıntıları daha belirgindir. Alman İmparatoru II. Wilhelm'in İstanbul'u ziyareti ve 2 Kasım 1889 tarihinde gerçekleşen Osmanlı- Alman görüşmelerinin anısına çıkartılan bu madalyanın ön yüzünde; ortada El gazi tuğralı Osmanlı arması, armanın çevresinde ise "Mülâkat-ı Sultan Abdülhamit Han-ı sanibî İmparatorî Almanya Wilhelm sanî der Konstantiniye" yazısı ve 1307 tarihi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, ortada Almanya İmparatorluk arması, armanın çevresinde ise Almanca yazılar bulunmaktadır. Kulpsuzdur. (Şekil 24.A-24.B)

Şekil 24.A-24.B Wilhelm Mülâkatı Madalyası

Katalog 25

Adı	Liyakat Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18711
Darp Yeri	-
Tarihi	1308(1890)
Ağırlığı (gr)	7,5
Çapı (mm)	25
Cinsi	Altın

Osmanlı vatandaşlarından sadakat ve kahramanlık gösterenlerin hareketlerini takdir etmek ve benzer davranışları teşvik etmek için padişah tarafından bastırılan bu madalya, devlete bağlılık ve kahramanlık gösterenlere verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde; ortada El gazili Osmanlı arması büyük bir resim olarak yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise "Liyakat Madalyası. Sadakat ve şecaat ibraz edenlere mahsustur." yazmaktadır ve hemen altında ise 1308 tarihi vardır. Deliklidir ancak kulpu yoktur. İmparatorluğun son dönemine kadar diğer padişahlar tarafından verilmeye devam edilen bu madalyanın, tuğra ve yazıları Abdülfettah Efendi tarafından yapılmıştır. (Şekil 25.A-25.B)

Şekil 25.A-25.B Liyakat Madalyası

Katalog 26

Adı	Liyakat Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18712
Darp Yeri	-
Tarihi	1308(1890)
Ağırlığı (gr)	7,5
Çapı (mm)	25
Cinsi	Altın

Koleksiyonda yer alan 18711 envanter numaralı madalya ile aynı özelliklere sahiptir.
(Şekil 26.A-26.B)

Şekil 26.A-26.B Liyakat Madalyası

Katalog 27

Adı	Tarzı Cedid Girid Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)

Env No. 18713
Darp Yeri -
Tarihi 1308(1890)
Ağırlığı (gr) 7,38
Çapı (mm) 23,5
Cinsi Altın

1890 tarihinde, Girit'te çıkan isyanın bastırılması için yapılan savaşta yararlılık gösteren subay ve askerlere verilmek üzere çıkartılan bu madalyanın ön yüzünde; çelenk içinde El gazili Sultan Abdülhamit II'nin tuğrası ve hemen altında 1308 tarihi yazılıdır. Madalyanın arka yüzünde ise, Osmanlıca olarak, "Girid'de müessir hüsnü hizmet ve besalet ibraz etmiş olan Asakir-i Şahaneye mahsus madalyadır" yazmaktadır. Madalyanın tuğrasını ve yazılarını Abdülfettah Efendi yapmıştır. Kulpludur. (Şekil 27.A-27.B)

Şekil 27.A-27.B Tarzı Cedid Girid Madalyası

Katalog 28

Adı Hareketi Arz Madalyası
Dönemi Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No. 18714
Darp Yeri -
Tarihi 1312(1894)
Ağırlığı (gr) 7,4
Çapı (mm) 25
Cinsi Altın

Hareketi Arz Madalyası, Sultan Abdülhamit II döneminde verilmiş olan, yardım amaçlı madalyalardan biridir. 1894 yılında İstanbul ve civarında olan depremde zarar

görenlere yardım eden, maddi katkıda bulunan kişilere verilmek üzere çıkartılmıştır. Diğer madalyalardan oldukça farklı bir kulpa sahip olan bu madalyanın ön yüzünde; küçük yıldızlarla çevrelenmiş dairenin ortasında, hilâl şeklinde bir ay ve bu ayın ortasında, El gazili Sultan Abdülhamit II'nin tuğrası bulunmaktadır. En altta ise, "Hamiyet ve ebnayı cinsine muavenet" yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, ön yüzünde olduğu gibi küçük yıldızlarla çevrelenmiş dairenin ortasında bir çelenk ve çelengin ortasında ise Osmanlıca olarak madalya verilen kişinin ismi yazmaktadır. Çelengin altında ise 1312 tarihi yazılıdır. (Şekil 28.A-28.B)

Şekil 28.A-28.B Hareketi Arz Madalyası

Katalog 29

Adı	Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18715
Darp Yeri	-
Tarihi	1318(1900)
Ağırlığı (gr)	13,-
Çapı (mm)	30
Cinsi	Altın

İstanbul'u Mekke'ye bağlamak amacıyla inşasına başlanan Şam-Hicaz demiryolunun yapımına, maddi olarak katkıda bulunanlara ve demiryolunun yapımına ait işlerde hizmetleri görülen kişilere teşvik amacıyla verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde; çelengin ortasında lokomotif resmi ve üzerinde ise El gazili tuğra, altında 1318 tarihi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, Osmanlıca olarak "Hamidiye Hicaz Demiryolu'na hizmet eden hamiyetmendane mahsus madalyadır" yazmaktadır.

Kulpludur. Nikel, gümüş gibi örnekleri de olan bu altın madalya, demiryolunun yapımına maddi olarak 100 altından fazla yardım yapanlara verilmiştir. (Şekil 29.A-29.B)

Şekil 29.A-29.B Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası

Katalog 30

Adı	Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18716
Darp Yeri	-
Tarihi	1318(1900)
Ağırlığı (gr)	12,6
Çapı (mm)	30
Cinsi	Altın

İstanbul'u Mekke'ye bağlamak amacıyla inşasına başlanan Şam-Hicaz demiryolunun yapımına, maddi olarak katkıda bulunanlara ve demiryolunun yapımına ait işlerde hizmetleri görülen kişilere teşvik amacıyla verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde; çelengin ortasında lokomotif resmi ve üzerinde ise El gazili tuğra, altında 1318 tarihi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, Osmanlıca olarak “Hamidiye-Hicaz Demiryolu’na hizmet eden hamiyetmendane mahsus madalyadır” yazmaktadır. 18715 envanter numaralı madalya ile küçük farklılıklar dışında aynıdırlar. Bu farklılıklar, madalyanın ön yüzündeki lokomotif betimini daha büyük, onu çevreleyen çelengin yapraklarının ise daha hacimli olmasıdır. Ayrıca kulp deliği mevcut olmasına rağmen kulpu mevcut değildir. (Şekil 30.A-30.B)

Şekil 30.A-30.B Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası

Katalog 31

Adı	İftihar Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18717
Darp Yeri	-
Tarihi	1306(1888)
Ağırlığı (gr)	29,9
Çapı (mm)	31,5
Cinsi	Altın

Madalyanın ön yüzünde, orta bölümünde büyük bir form olarak El gazili, tuğralı Osmanlı arması vardır. Madalyanın arka yüzünde ise, sadece bir çelenk betimi yer almaktadır. Farklı bir kulpa sahiptir ancak kulpun ekleme yeri mevcut değildir. Madalyanın üzerinde ön ve özellikle arka yüzünde yer yer kararmalar olmuştur. Bu madalyanın tuğrasını, yazılarını ve resimlerini Abdülfettah Efendi yapmıştır. Kırmızı kurdele ile verilen bu madalya, padişaha sadakat gösteren, tarım ve sanatın ilerlemesinde çalışan, yangın ve bulaşıcı hastalık sırasında devlete ve millete hizmeti dokunanlara verilmiştir. Aynı madalya kırmızı-beyaz kurdele ile verildiğinde ise "Sanayi İftihar Madalyası" yerine geçerdi. (Şekil 31.A-31.B)

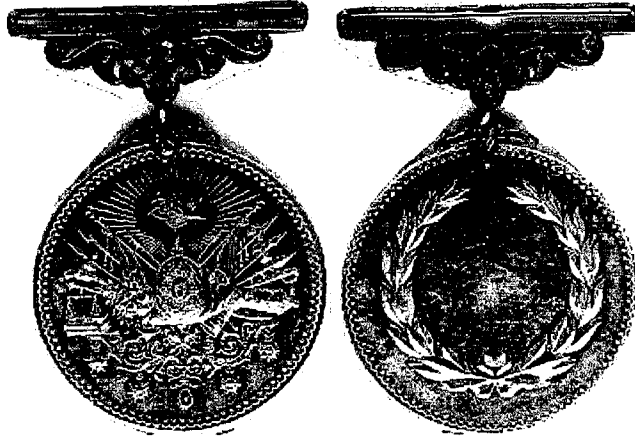

Şekil 31.A-31.B İftihar Madalyası

Katalog 32

Adı	İftihar Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18718
Darp Yeri	-
Tarihi	1306(1888)
Ağırlığı (gr)	29,9
Çapı (mm)	31
Cinsi	Altın

Madalyanın ön yüzünde, orta bölümünde büyük bir form olarak El gazili, tuğralı Osmanlı arması vardır. Madalyanın arka yüzünde ise, sadece bir çelenk betimi yer almaktadır. Farklı bir kulpa sahiptir ve 18717 envanter numaralı madalyada eksik olan ekleme yerine sahiptir. Ayrıca madalyanın kondisyonu 18717 envanter numaralı madalyadan daha iyidir. Madalyanın üzerinde, ön ve özellikle arka yüzünde yer yer kararmalar olmuştur. Bu madalyanın tuğrasını, yazılarını ve resimlerini Abdülfettah Efendi yapmıştır. Kırmızı kurdele ile verilen bu madalya, padişaha sadakat gösteren, tarım ve sanatın ilerlemesinde çalışan, yangın ve bulaşıcı hastalık sırasında devlete ve millete hizmeti dokunanlara verilmiş-tir. Aynı madalya kırmızı beyaz kurdele ile verildiğinde ise "Sanayi İftihar Madalyası" yerine geçerdi. (Şekil 32.A-32.B)

Şekil 32.A-32.B İftihar Madalyası

Katalog 33

Adı	Harir Müsabakası Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18719
Darp Yeri	-
Tarihi	1322(1904)
Ağırlığı (gr)	38,42
Çapı (mm)	35
Cinsi	Altın

Bu madalya, ipekçilik sanatının gelişmesi için yapılan koza müsabakalarında, üretim ve ticareti teşvik etmek amacıyla verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde, hilal şeklinde bir ay betiminin içinde 9 adet yıldız vardır, madalyanın ortasında mikroskop aleti ve çevresinde ise, diğer madalyalarda görülen yaprak motiflerinden çok daha farklı bir örneklerle karşılaşmaktayız. Arka yüzünde ise bahsedilen farklı yaprak motiflerinin daha büyük, belirgin ve ayrıntılı bir betimi ve ortalarında El gazili Sultan Abdülhamit II'nin tuğrası bulunmaktadır. Tuğranın altında ise Osmanlıca olarak “Harir Müsabakası” yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde kararma söz konusudur. (Şekil 33.A-33.B)

Şekil 33.A-33.B Harir Müsabakası Madalyası

Katalog 34

Adı	Kanun-i Esasî Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18720
Darp Yeri	-
Tarihi	1326(1909)
Ağırlığı (gr)	9,39
Çapı (mm)	24-27
Cinsi	Altın

Sultan Abdülhamit II döneminde, 10 Temmuz 1908 tarihinde ilan edilen II. Meşrutiyet ve yeni anayasanın anısına hazırlanan Kanun-i Esas-î madalyasının ön yüzünde, üst bölümde Sultan Mehmet Reşat'ın tuğrası, altında Osmanlıca olarak "Kanun-i Esasî" yazısı ve altta 10 Temmuz 1324 tarihi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Hükümeti Meşruta-i Osmaniye" yazısı ve 24 C.1326 tarihi ve etrafında "Hürriyet, adalet, müsavat" yazıları vardır. Oval formda olan bu madalyada kulp deliği vardır, ancak kulpu mevcut değildir. Arka yüzün zemininde kararma görülmektedir. II. Meşrutiyet' in yürürlüğe girmesinden bir süre sonra II. Abdülhamit tahtından indirildiği için, bu madalya ancak Sultan Reşat döneminde basılabilmektedir. (Şekil 34.A-34.B)

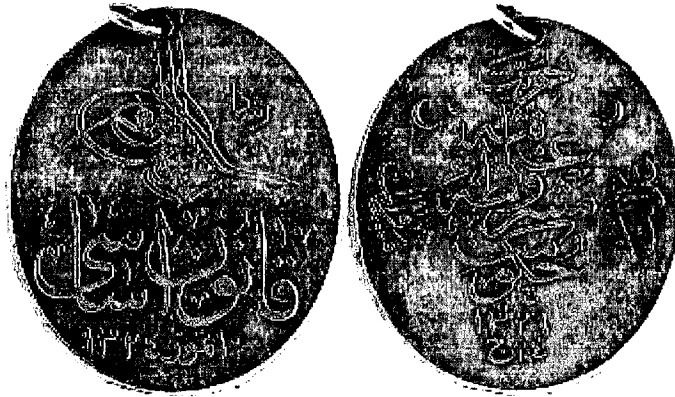

Şekil 34.A-34.B Kanun-i Esasî Madalyası

Katalog 35

Adı	Kanun-i Esasî Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18721
Darp Yeri	-
Tarihi	1326(1909)
Ağırlığı (gr)	9,4
Çapı (mm)	24-27
Cinsi	Altın

18720 envanter numaralı madalya ile aynı özelliklere sahip olan bu madalyada farklı olarak, kulpu mevcuttur. Diğer bir farkı ise, üzerinde "Hürriyet, adalet, müsavat" ibaresinin yer aldığı arka yüzünde iki küçük hilal şeklinin olmasıdır. Ayrıca 18720 envanter numaralı madalyadan daha iyi bir kondisyona sahiptir. (Şekil 35.A-35.B)

Şekil 35.A-35.B Kanun-i Esasî Madalyası

Katalog 36

Adı	Abide-i Meşrutiyet Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18722
Darp Yeri	-
Tarihi	1327(1909)
Ağırlığı (gr)	48,9
Çapı (mm)	40
Cinsi	Altın

Abide-i Meşrutiyet (Meşrutiyet Anıtı) anısına çıkartılan bu madalya, Abide-i Hürriyet adı da verilen bu anıtın açılması dolayısıyla 5 adet altın, 28 adet gümüş olarak bastırılmıştır. Altınlardan biri Sultan'a, diğer dördü ise anıtın mimarı ve kurucusuna verilmiştir. Gümüş olanlar ise, anıtın yapımında emeği geçenlere verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde, ortada Abide-i Meşrutiyet Anıtı, üst bölümünde ise, Sultan Reşat'ın tuğrası vardır ve alt kısmında 1327 (1909) tarihi yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde “Hatırai Abidei Meşrutiyet 10 Temmuz sene 1324”, ortadaki boşlukta ise “Müessisi evvel Ebu'l Fuad Refik 1328” yazmaktadır. Madalya kulpludur ancak, kulp yeri kopmuştur. (Şekil 36.A-36.B)

Şekil 36.A-36.B Abide-i Meşrutiyet Madalyası

Katalog 37

Adı	Abide-i Meşrutiyet Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18723

Darp Yeri	-
Tarihi	1327(1909)
Ağırlığı (gr)	48,4
Çapı (mm)	40
Cinsi	Altın

18722 envanter numaralı madalyadan farklı olarak, kulpu mevcuttur. Ayrıca madalyanın arka yüzündeki yazı şekli de 18722 envanter numaralı madalyadan farklıdır. Arka yüzünde, ortada farklı olarak “Mimar Muhammed Muzaffer 1328” yazmaktadır. Diğer bütün özellikleri önceki madalya ile aynıdır. (Şekil 37.A-37.B)

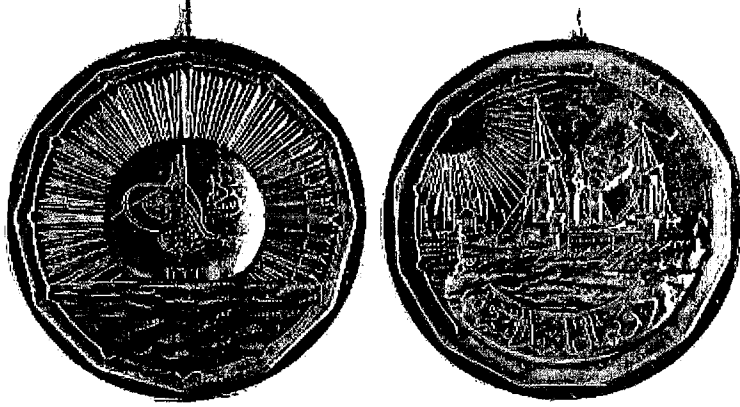
Şekil 37.A-37.B Abide-i Meşrutiyet Madalyası

Katalog 38

Adı	Donanma İanesi Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18724
Darp Yeri	-
Tarihi	1331(1913)
Ağırlığı (gr)	33,22
Çapı (mm)	36
Cinsi	Altın

Osmanlı donanmasının yükselmesi ve geliştirilmesinde katkıda bulunan kişilere verilen Donanma İanesi Madalyası'nın altın örneğinden Yapı Kredi koleksiyonunda 3 adet vardır. Yuvarlak formlu madalyanın içine yapılmış çokgen form madalyaya

derinlik katmıştır. Madalyanın ön yüzünde altta deniz betimi üstte ise, Sultan Mehmet Reşat'ın el gazili tuğrası ve altında 1331 (1913) tarihi yer almaktadır. Arka yüzünde ise, denizin üzerinde bir savaş gemilerinin resmi yapılmıştır. Arka formda, camiler ve evler görülmektedir. Alt bölümünde ise “Donanma İanesi Madalyası” yazmaktadır. Kulpludur. (Şekil 38.A-38.B)

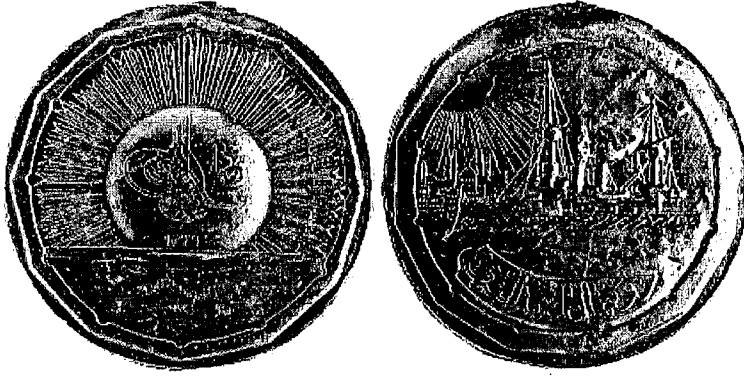

Şekil 38.A-38.B Donanma İanesi Madalyası

Katalog 39

Adı	Donanma İanesi Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18725
Darp Yeri	-
Tarihi	1331(1913)
Ağırlığı (gr)	33
Çapı (mm)	36
Cinsi	Altın

Koleksiyonda yer alan 18724 envanter numaralı madalya ile aynı ölçülerde olan bu madalyanın kulpu kırılmıştır. Ayrıca ön ve arka yüzündeki ayrıntılar daha belirsizdir. Diğer bütün özellikleri 18724 envanter numaralı madalya ile aynıdır. (Şekil 39.A-39.B)

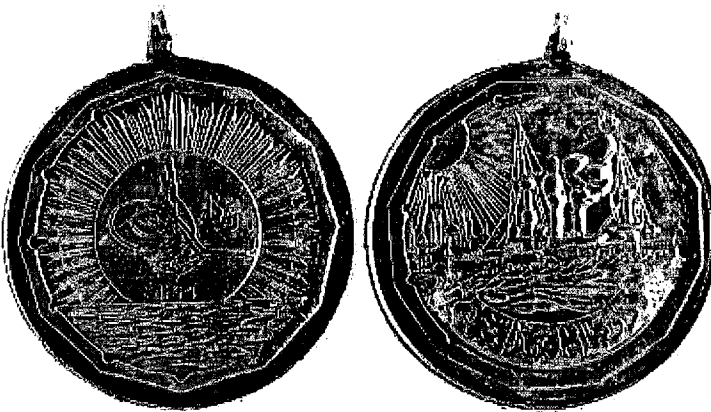

Şekil 39.A-39.B Donanma İanesi Madalyası

Katalog 40

Adı	Donanma İanesi Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18726
Darp Yeri	-
Tarihi	1331(1913)
Ağırlığı (gr)	17,48
Çapı (mm)	28
Cinsi	Altın

18724 ve 18725 envanter numaralı madalyaların orta boy örneğidir. Kulpludur ve üzerindeki ayrıntılar belirgindir. (Şekil 40.A-40.B)

Şekil 40.A-40.B Donanma İanesi Madalyası

Katalog 41

Adı	I. Dünya Harbi Müttefikleri Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18727
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	11,5
Çapı (mm)	30-35
Cinsi	Altın

I. Dünya Savaşı'nda yapılan ittifakın ve görüşmelerin anısına çıkartılmıştır. Tarihi belli değildir. Dikdörtgen şeklinde olan bu madalya tek yüzlüdür. Dikdörtgenin üst bölümünde yaprak motifleri vardır. Madalyanın üzerine ise, I. Dünya Savaşı'nda müttefik olan Almanya, Avusturya-Macaristan ve Türkiye sembolik olarak asker betimleriyle ifade edilmiştir. En alt bölümünde ise, "Insh Allah" yazmaktadır.

(Şekil 41)

Şekil 41 I. Dünya Harbi Müttefikleri Madalyası

6.2. Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi Koleksiyonu'nda Yer Alan Gümüş Madalyalar

Katalog 42

Adı	Berlin Sefiri Azmi Efendi Madalyası
Dönemi	Sultan Selim III (1203-1222H.)(1789-1807M.)
Env No.	18755

Darp Yeri	Almanya
Tarihi	Şubat 1791
Ağırlığı (gr)	7,15
Boyut (mm)	29
Cinsi	Gümüş

Tarih boyunca Osmanlı Devleti ile ilişkileri olan çeşitli ülkelerin madalyaları, kendi tarihleri kadar Osmanlı tarihi için de önem taşımaktadır. Koleksiyonda yer alan bu madalya Osmanlı tarihine ilişkin yabancı madalyalar arasındadır. Yüzünde Berlin sefiri Azmi Ahmet Efendi'nin büstü, çevresinde "Asmi Achmet Effendi" yazısı yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Zum Andencken Bey Seiner Anwesenheit Als Gesandter Zu Berlin Im Februar 1791" yazmaktadır. (Şekil 42.A-42.B)

Şekil 42.A-42.B Berlin Sefiri Azmi Efendi Madalyası

Katalog 43

Adı	Camii Nusret Madalyası
Dönemi	Sultan Mahmut II (1223-1255H.) (1808-1839M.)
Env No.	18756
Darp Yeri	-
Tarihi	1247(1831)
Ağırlığı (gr)	29
Çapı (mm)	12,65
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda bulunan 18693 ve 1894 envanter numaralı madalyaların gümüş örneklerindendir. Delikli ve kulpludur. Madalyanın ön yüzünde, on altı köşeli yıldızın içersinde Sultan II. Mahmut'un tuğrası ve altındaki hilal içersinde " Nişan-i İftihar " yazısı yer almaktadır. Arka yüzünde ise Nusret Cami'nin resmi ve caminin hemen altında 1247 tarihi vardır. Bu madalyaya bazı kaynaklarda İşkodra adı da verilmiştir ancak İşkodra ile ilgili bir olaya rastlanmamıştır. Madalyanın ön ve arka yüzünde oksitlenme söz konusudur. Madalyanın üzerinde yer alan tuğra ve yazılar Haşim Efendi tarafından yapılmıştır. Resim ve nakışlar ise Kirkor Efendi'ye aittir. Madalya adli tuğralı ve deliklidir. Bu madalyanın, üzeri pırlantayla süslenmiş iki tip mücevherli örneği de vardır. Vaka-i Hayriye olayında ve diğer savaşlarda başarı gösteren subaylara ve erlere verildiği anlaşılmaktadır. (Şekil 43.A-43.B)

Şekil 43.A-43.B Camii Nusret Madalyası

Katalog 44

Adı	Camii Nusret Madalyası
Dönemi	Sultan Mahmut II (1223-1255H.) (1808-1839M.)
Env No.	18757
Darp Yeri	-
Tarihi	1247(1831)
Ağırlığı (gr)	12,6
Çapı (mm)	29
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda bulunan 18693 ve 18694 envanter numaralı madalyaların gümüş örneklerindendir. Deliklidir ancak kulpu mevcut değildir. 18756 envanter numaralı

madalya ile aynıdır. Madalyanın ön yüzünde, on altı köşeli yıldızın içersinde Sultan II. Mahmut'un tuğrası ve altındaki hilal içersinde " Nişan-i İftihar " yazısı yer almaktadır. Arka yüzünde ise Nusret Cami'nin resmi ve caminin hemen altında 1247 tarihi vardır. Ancak cami betimlemesinde ayrıntılar belirsizleşmiştir, ayrıca caminin en alt bölümünde yazan tarih (1247) oldukça zor okunmaktadır. Ön ve arka yüzü oldukça kararmış olan bu gümüş madalyada oksitlenme görülmektedir. Vaka-i Hayriye olayında ve diğer savaşlarda başarı gösteren subaylara ve erlere verildiği anlaşılmaktadır. (Şekil 44.A-44.B)

Şekil 44.A-44.B Camii Nusret Madalyası

Katalog 45

Adı	Camii Nusret Madalyası
Dönemi	Sultan Mahmut II (1223-1255H.) (1808-1839M.)
Env No.	18758
Darp Yeri	-
Tarihi	1247(1831)
Ağırlığı (gr)	7,75
Çapı (mm)	26
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda bulunan 18693 ve 18694 envanter numaralı madalyaların gümüş örneklerindendir. Deliklidir ancak kulpu mevcut değildir. 18756 ve 18757 envanter numaralı madalyalar ile aynıdır. Madalyanın ön yüzünde, on altı köşeli yıldızın içersinde Sultan II. Mahmut'un tuğrası ve altındaki hilal içersinde " Nişan-i İftihar " yazısı yer almaktadır. Arka yüzünde ise Nusret Cami'nin resmi ve caminin hemen

altında 1247 tarihi vardır. Vaka-i Hayriye olayında ve diğer savaşlarda başarı gösteren subaylara ve erlere verildiği anlaşılmaktadır. (Şekil 45.A-45.B)

Şekil 45.A-45.B Camii Nusret Madalyası

Katalog 46

Adı	Hünkâr İskeleyi Madalyası
Dönemi	Sultan Mahmut II (1223-1255H.) (1808-1839M.)
Env No.	18759
Darp Yeri	-
Tarihi	1249(1833)
Ağırlığı (gr)	12,35
Çapı (mm)	28
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde, ortasında 16 köşeli yıldız içinde Sultan II. Mahmut'un tuğrası, hemen altında ortada birleştirilmiş iki defne dalı bulunmaktadır. En altta ise daire içinde Osmanlıca olarak 1249 (1833) tarihi yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, üst bölümünde ay ve sekiz köşeli yıldız, altında ön yüzünde olduğu gibi ortada birleştirilmiş 2 defne dalı, en altta ise daire içinde 1833 tarihi yer almaktadır. Madalyanın tuğra ve yazılarını Haşim Efendi, resim ve nakışlarını Kirkor Efendi yapmıştır. (Şekil 46.A-46.B)

Şekil 46.A-46.B Hünkâr İskeleyi Madalyası

Katalog 47

Adı	Hâdim-ül Haremeyniş Şerifeyn Madalyası
Dönemi	Sultan Mahmut II (1223-1255H.) (1808-1839M.)
Env No.	18760
Darp Yeri	-
Tarihi	1253(1837)
Ağırlığı (gr)	15,08
Çapı (mm)	34-19
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde Adlî tuğranın iki yanında ortasında çiçek bulunan defne yaprakları vardır. Arka yüzünde ise "Hadim-ül-Haremeyn-iş-Şerifeyn" yazısı ve 1253 tarihi yazılıdır. Diğer madalyalardan farklı olarak oval formludur. Kulpludur. Üzerinde yazılı olan "Hadim-ül-Haremeyn-iş-Şerifeyn" ise "Kutsal Haremeyn'in hizmetkarı" anlamındadır. Haremeyn ise, Mekke ve Medine şehirleri hakkında kullanılan bir terimdir. (Şekil 47.A-47.B)

Şekil 47.A-47.B Hâdim-ül Haremeyniş Şerifeyn Madalyası

Katalog 48

Adı	Tashihi Ayar Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18761
Darp Yeri	-
Tarihi	1255(1839)
Ağırlığı (gr)	71,8
Çapı (mm)	50
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda 18695 envanter numaralı olan altın madalyanın gümüş örneğidir. Büyük boy olan bu madalyanın ön yüzünde, Sultan Abdülmecit'in çiçekli tuğrası, arka yüzünde ise bitkisel motiflerin oluşturduğu oval formun içinde "İşte Tashih-i âyar-ı sikkeye sarfı himmet kıldı Han-ı Abdülmecit" yazısı yer almaktadır. Alt bölümünde ise, Osmanlıca olarak 1255 tarihi yazmaktadır. Bu madalya, Sultan Abdülmecit'in yapmış olduğu sikke reformunun anısına bastırılmış olup, bu işte emeği geçenlere, dönemin ileri gelenlerine ve yabancı ülke temsilciliklerine verilmiştir.

Katalog 49

Adı	Akka Kalesi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18764

Darp Yeri	-
Tarihi	1256(1840)
Ağırlığı (gr)	15,35
Çapı (mm)	30
Cinsi	Gümüş

18698 ve 18699 envanter numaralı altın Akka Kalesi madalyalarının gümüş örneğidir. Bu madalya, 1840 yılında Suriye'deki Akka Kalesi'nin Osmanlı egemenliğine geçmesi anısına çıkarılmıştır. Madalyanın ön yüzünde, defne dalları arasında Sultan Abdülmecit'in tuğrası vardır. Arka yüzünde ise, üst bölümünde 6 yıldız, ortasında ise üzerinde bayrak bulunan Akka Kalesi ve alt bölümünde "Berriyetüş Şam ve Kal'ayı Akkâ" yazısı bulunmaktadır. Yazının hemen üstünde ise 1256 tarihi vardır. Madalyanın üst bölümü deliklidir ancak kulpu mevcut değildir. Madalyanın iki yüzü de oldukça kararmıştır ve üzerleri okside olmuştur. Bu madalya, bu savaşa katılmış olan Osmanlı ve müttefik devletlerin subay ve erlerine verilmiştir. Bu madalyanın tuğra ve yazılarını Sabit Efendi, resim ve nakışlarını ise Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 48.A-48.B)

Şekil 48.A-48.B Akka Kalesi Madalyası

Katalog 50

Adı	Akka Kalesi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18765
Darp Yeri	-
Tarihi	1256(1840)
Ağırlığı (gr)	15,95

Çapı (mm) 30
Cinsi Gümüş

18698 ve 18699 envanter numaralı altın Akka Kalesi madalyalarının gümüş örneğidir. 18764 envanter numaralı gümüş örneğinden farklı olarak üzeri altın kaplanmıştır. Ancak madalyanın belirli yerlerinde kararmalar mevcuttur. Ayrıca kalenin üzerindeki ayrıntılar da daha belirsizdir. Bu madalya, 1840 yılında Suriye'deki Akka Kalesi'nin Osmanlı egemenliğine geçmesi anısına çıkarılmıştır. Madalyanın ön yüzünde, defne dalları arasında Sultan Abdülmecit'in tuğrası vardır. Arka yüzünde ise, üst bölümünde 6 yıldız, ortasında ise üzerinde bayrak bulunan Akka Kalesi ve alt bölümünde "Berriyetüş Şam ve Kal'ayı Akkâ" yazısı bulunmaktadır. Yazının hemen üstünde ise 1256 tarihi vardır. Madalyanın üst bölümü deliklidir. Bu madalya, bu savaşa katılmış olan Osmanlı ve müttefik devletlerin subay ve erlerine verilmiştir. Bu madalyanın tuğra ve yazılarını Sabit Efendi, resim ve nakışlarını ise Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 49.A-49.B)

Şekil 49.A-49.B Akka Kalesi Madalyası

Katalog 51

Adı Kürdistan Madalyası
Dönemi Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No. 18767
Darp Yeri -
Tarihi 1263(1847)
Ağırlığı (gr) 9,2
Çapı (mm) 26
Cinsi Gümüş

18700, 18701, 18702 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneğidir. Küçük boy olan bu madalyanın ön yüzünde, sadece Sultan Abdülmecit'in tuğrası yer almaktadır. Bu yüzünde herhangi bir süsleme mevcut değildir. Kürt isyanının bastırılmasında hizmetleri görülen bazı devlet adamlarına ve askerlere verilen bu madalyanın arka yüzünde ise, Osmanlı döneminde Kürdistan olarak adlandırılan Anadolu'nun güneydoğusunda yer alan dağlık bir bölge resmedilmiştir ve üzerinde "Kürdistan sene 1263" yazmaktadır. Madalyanın bu yüzünde, özellikle alt bölümünde oksitlenme söz konusudur. Bu madalyanın tuğra ve yazılarını Sabit Efendi, resim ve nakışlarını ise, Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 50.A-50.B)

Şekil 50.A-50.B Kürdistan Madalyası

Katalog 52

Adı	Kürdistan Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18768
Darp Yeri	-
Tarihi	1263(1847)
Ağırlığı (gr)	9,2
Çapı (mm)	26
Cinsi	Gümüş

18700, 18701, 18702 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneğidir. 18767 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Kürdistan madalyasının küçük boy örneklerindendir. Madalyanın ön yüzünde hiçbir süsleme yoktur, sadece orta bölümünde, Sultan Abdülmecit'in tuğrası vardır. Bu yüzünde herhangi bir süsleme mevcut değildir. Kürt isyanının bastırılmasında hizmetleri görülen bazı devlet

adamlarına ve askerlere verilen bu madalyanın arka yüzünde ise, Osmanlı döneminde Kürdistan olarak adlandırılan Anadolu'nun güneydoğusunda yer alan dağlık bir bölge resmedilmiştir ve üzerinde "Kürdistan sene 1263" yazmaktadır. Bu madalyanın tuğra ve yazılarını Sabit Efendi, resim ve nakışlarını ise, Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 51.A-51.B)

Şekil 51.A-51.B Kürdistan Madalyası

Katalog 53

Adı	Yemen Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18769
Darp Yeri	-
Tarihi	1263(1847)
Ağırlığı (gr)	15,8
Çapı (mm)	29
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde hiçbir süsleme bulunmamaktadır, yalnızca Sultan Abdülmecit'in tuğrası vardır. Arka yüzünde ise, üst bölümünde "Hıtt-i Yemaniye" yazısı ve 1263 tarihi, alt bölümde ise, sağ ve sol tarafında ağaçlar ve arkadaki dağlar ile Yemen ülkesi betimlenmiştir. Koleksiyonda altın örneği bulunmayan bu gümüş Yemen madalyasının üzeri altın kaplamadır. Ancak yer yer kararmalar mevcuttur. Madalyada kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. Yemen'de çıkan isyanın bastırılmasında hizmetleri görülen devlet erkani, subay ve askerlere verilen bu madalyanın tuğra ve yazılarını Mustafa Efendi, resimlerini ise Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 52.A-52.B)

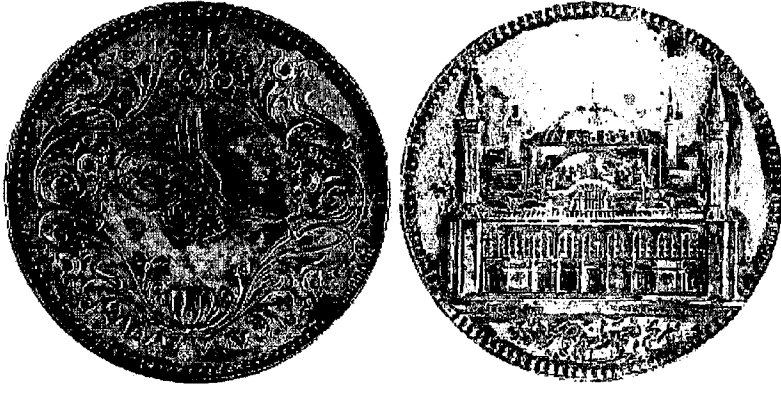

Şekil 52.A-52.B Yemen Madalyası

Katalog 54

Adı	Ayasofya Cami Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18770
Darp Yeri	-
Tarihi	1265(1849)
Ağırlığı (gr)	35,25
Çapı (mm)	44
Cinsi	Gümüş

18703 envanter numaralı altın madalyanın gümüş örneğidir. Ön yüzünde çiçeklerle bezenmiş zeminin ortasında Sultan Abdülmecit'in tuğrası vardır. Arka yüzünde ise, Ayasofya Camisi'nin büyük bir resmi ve resmin altında ise "Tarih-i Tamir-i Ayasofya sene 1265" yazmaktadır. Cami oldukça ayrıntılı resmedilmiştir. Madalyanın bu yüzünde yer yer oksitlenmeler olmuştur. Sultan Abdülmecit'in Ayasofya'yı onartması anısına çıkartılan bu madalyanın tuğra ve yazılarını Naif Efendi, resim ve nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 53.A-53.B)

Şekil 53.A-53.B Ayasofya Cami Madalyası

Katalog 55

Adı	Ayasofya Cami Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18771
Darp Yeri	-
Tarihi	1265(1849)
Ağırlığı (gr)	31,7
Çapı (mm)	44
Cinsi	Gümüş

18703 envanter numaralı altın madalyanın gümüş örneğidir. 18770 envanter numaralı gümüş madalyanın aynısıdır. Tek farkı kulplu olmasıdır. Ayrıca 18770 envanter numaralı madalyaya göre kondisyonu oldukça iyidir. Ön yüzünde çiçeklerle bezenmiş zeminin ortasında Sultan Abdülmecit'in tuğrası vardır. Arka yüzünde ise, Ayasofya Camisi'nin büyük bir resmi ve resmin altında ise "Tarih-i Tamir-i Ayasofya sene 1265" yazmaktadır. Cami oldukça ayrıntılı resmedilmiştir ve ayrıntıları rahatlıkla görülmektedir. Sultan Abdülmecit'in Ayasofya'yı onartması anısına çıkartılan bu madalyanın tuğra ve yazılarını Naif Efendi, resim ve nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 54.A-54.B)

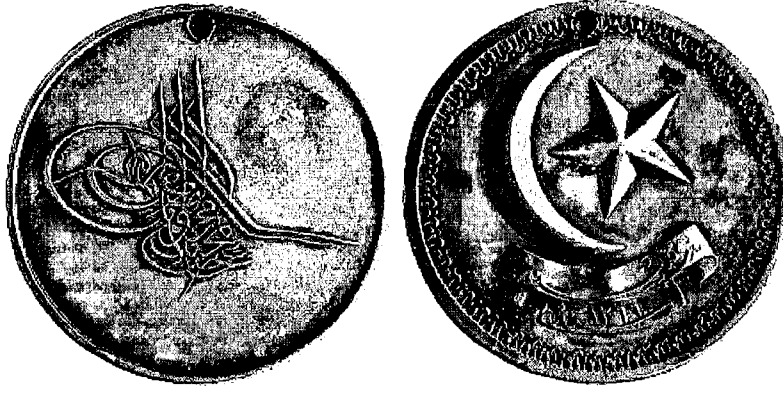

Şekil 54.A-54.B Ayasofya Cami Madalyası

Katalog 56

Adı	Bosna Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18774
Darp Yeri	-
Tarihi	1266(1849)
Ağırlığı (gr)	23,-
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzü oldukça sadedir, hiçbir süslemenin olmadığı bu yüzde sadece Sultan Abdülmecit'in tuğrası yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, üst bölümünde ay ve yıldız, altında ise, Osmanlıca olarak, "Bosna sene 1266" yazmaktadır. Kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. Bu madalya, Osmanlı egemenliğinde bulunan Bosna'da Sırp'ların çıkarttığı ayaklanmayı bastıran subaylara ve askerlere verilmiştir. Koleksiyonda altın örneği yer almayan "Bosna Madalyası"nın tuğra ve yazıları Mustafa Efendi tarafından, resimleri ise Mr. Robertson tarafından yapılmıştır. (Şekil 55.A-55.B)

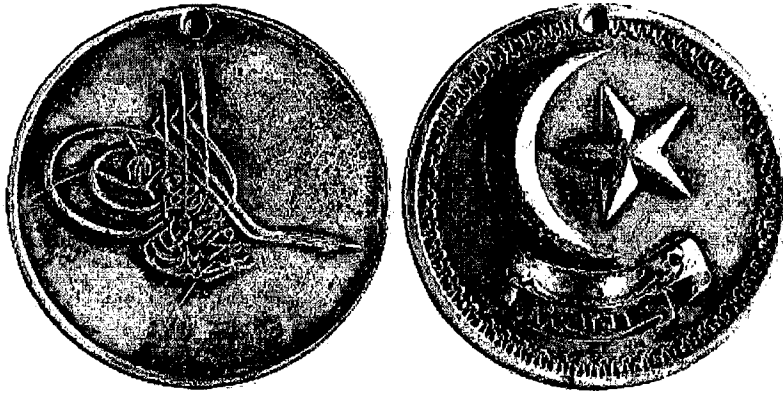

Şekil 55.A-55.B Bosna Madalyası

Katalog 57

Adı	Bosna Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18775
Darp Yeri	-
Tarihi	1266(1849)
Ağırlığı (gr)	22,75
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzü oldukça sadedir, hiçbir süslemenin olmadığı bu yüzde sadece Sultan Abdülmecit'in tuğrası yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, üst bölümünde ay ve yıldız, altında ise, Osmanlıca olarak, "Bosna sene 1266" yazmaktadır. Kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. 18774 envanter numaralı madalya ile aynıdır. Ancak, arka yüzündeki yazılar daha belirsizdir ve bu yüzünde oksitlenme mevcuttur. Bu madalya, Osmanlı egemenliğinde bulunan Bosna'da Sırp'ların çıkarttığı ayaklanmayı bastıran subaylara ve askerlere verilmiştir. Koleksiyonda altın örneği yer almayan "Bosna Madalyası"nın tuğra ve yazıları Mustafa Efendi tarafından, resimleri ise Mr. Robertson tarafından yapılmıştır. (Şekil 56.A-56.B)

Şekil 56.A-56.B Bosna Madalyası

Katalog 58

Adı	İftihar Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18782
Darp Yeri	-
Tarihi	1270(1853)
Ağırlığı (gr)	15,9
Çapı (mm)	31
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda altın örneği bulunmayan bu madalyanın ön yüzünde, alt bölümde bir daire içersinde tuğra ve 1270 tarihi, dairenin üstünde ise, ay ve yıldız vardır. Her iki yanıya bitkisel motiflerle süslenmiştir. Madalyanın arka yüzünde ise, üst bölümde 12 köşeli büyük bir yıldızın içinde 5 köşeli küçük bir yıldız işlenmiştir. Madalyanın alt kısmında, Osmanlıca olarak "Nişan-ı İftihar" yazısı yer almaktadır. Özellikle ön yüzünde kararına söz konusu olan bu madalyanın kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. 1853 (1270) tarihli olan bu madalyanın, İftihar nişanlarının alt dereceleri olarak basıldığı ve askerlere ve sivillere verildiği sanılmaktadır. (Şekil 57.A-57.B)

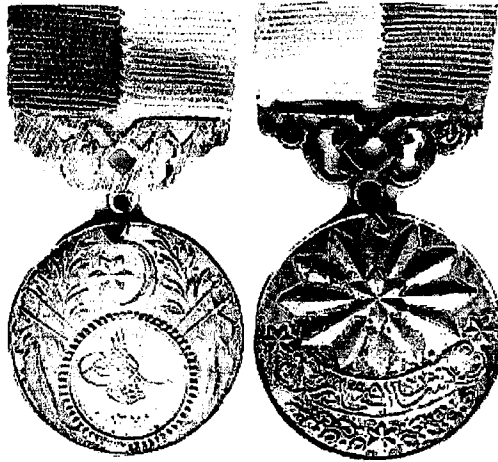

Şekil 57.A-57.B İftihar Madalyası

Katalog 59

Adı	İftihar Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18783
Darp Yeri	-
Tarihi	1270(1853)
Ağırlığı (gr)	18,25
Çapı (mm)	31
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18782 envanter numaralı madalyadan farklı olarak kulpu ve kulpuna bağlı olan kırmızı-beyaz kurdelesı mevcuttur. Ayrıca madalyanın ön ve arka yüzü oksitlenmeden dolayı oldukça zarar görmüştür. Diğer özellikleri, 18782 envanter numaralı madalya ile aynıdır. (Şekil 58.A-58.B)

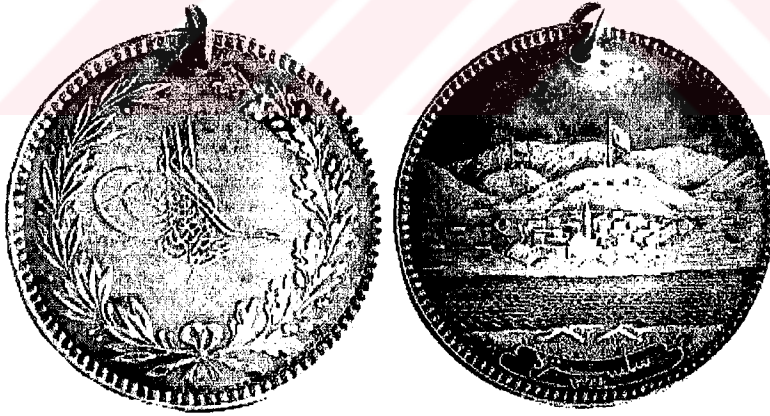

Şekil 58.A-58.B İftihar Madalyası

Katalog 60

Adı	Silistre Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18787
Darp Yeri	-
Tarihi	1271(1854)
Ağırlığı (gr)	24,05
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

1854 tarihinde Ruslar'ın Silistre kuşatması sırasında, Silistre Kalesi'ni savunan subay ve erlere verilen bu madalyanın ön yüzünde defne ve meşe dallarının ortasında Sultan Abdülmecit'in tuğrası bulunmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, Tuna'nın kıyısı ve ilersinde surlarla çevrelenmiş, camisiyle, evleriyle betimlenmiş Silistre şehri yer almaktadır. Arkadaki dağlık alanda ise Osmanlı bayrağı görülmektedir. Madalyanın en alt bölümünde ise, "Silistre 1271" yazısı vardır. Kulplu olan bu madalyanın yazılarını Naif Efendi, tuğrasını Hüsrev Efendi, resim ve nakışlarını ise Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 59.A-59.B)

Şekil 59.A-59.B Silistre Madalyası

Katalog 61

Adı	Silistre Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18788
Darp Yeri	-

Tarihi	1271(1854)
Ağırlığı (gr)	23,8
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

1854 tarihinde Ruslar'ın Silistre kuşatması sırasında, Silistre Kalesi'ni savunan subay ve erlere verilen bu madalyanın ön yüzünde defne ve meşe dallarının ortasında Sultan Abdülmecit'in tuğrası bulunmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, Tuna'nın kıyısı ve ilersinde surlarla çevrelenmiş, camisiyle, evleriyle betimlenmiş Silistre şehri yer almaktadır. Arkadaki dağlık alanda ise Osmanlı bayrağı görülmektedir. Madalyanın en alt bölümünde ise, "Silistre 1271" yazısı vardır. Kulplu olan bu madalyanın yazılarını Naif Efendi, tuğrasını Hüsrev Efendi, resim ve nakışlarını ise Mr. Robertson yapmıştır. Madalyanın özellikle arka yüzündeki kararma sebebiyle ayrıntılar oldukça belirsizleşmiştir. Kulp deliği vardır ancak kulbu mevcut değildir. Diğer bütün özellikleri 18787 envanter numaralı madalya ile aynıdır. (Şekil 60.A-60.B)

Şekil 60.A-60.B Silistre Madalyası

Katalog 62

Adı	Kırım Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18789
Darp Yeri	-
Tarihi	1271(1855)
Ağırlığı (gr)	23,5

Çapı (mm) 36
Cinsi Gümüş

Ruslara karşı yapılan 1855 Kırım Savaşı'nın anısına çıkartılmış olan bu madalya, Osmanlı subay ve erleri ile birlikte Ruslar'a karşı Osmanlı'nın yanında savaşan Fransız ve İngiliz subaylara ve erlere de verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde, defne dallarının arasında tuğra ve altında 1271 tarihi yer almaktadır. Arka yüzünde ise, Osmanlı ve diğer müttefik devletlerin bayrakları ve harp silahları betimlenmiştir. Alt bölümde ise "La Crimea 1855" yazmaktadır. Kulp deliği mevcut ancak kulpu eksik olan bu madalyanın üzeri altın kaplamadır. (Şekil 61.B)

Şekil 61.B Kırım Madalyası

Katalog 63

Adı Kırım Madalyası
Dönemi Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No. 18790
Darp Yeri -
Tarihi 1271(1855)
Ağırlığı (gr) 23,45
Çapı (mm) 36
Cinsi Gümüş

Ruslara karşı yapılan 1855 Kırım Savaşı'nın anısına çıkartılmış olan bu madalya, Osmanlı subay ve erleri ile birlikte Ruslar'a karşı Osmanlı'nın yanında savaşan Fransız ve İngiliz subaylara ve erlere de verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde, defne dallarının arasında tuğra ve altında 1271 tarihi yer almaktadır. Arka yüzünde ise,

Osmanlı ve diğer müttefik devletlerin bayrakları ve harp silahları betimlenmiştir. Alt bölümde ise 18789 envanter numaralı madalyadan farklı olarak sadece "Crimea 1855" yazmaktadır. "La" kelimesi eksiktir. Kulp deliği mevcut ancak kulpu eksik olan bu madalyanın ön ve arka yüzünde kararmalar söz konusudur. (Şekil 62.A-62.B)

Şekil 62.A-62.B Kırım Madalyası

Katalog 64

Adı	Kars Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18791
Darp Yeri	-
Tarihi	1272(1856)
Ağırlığı (gr)	23,72
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

1856 yılında Ruslar'a karşı Kars Kalesi'nin savunmasında yararlılık gösterenlere verilen bu madalyanın ön yüzünde meşe ve defne dalları arasında Sultan Abdülmecit'in tuğrası yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, Kars şehri ve Kars Kalesi'nin resmi, alt bölümünde ise, "Kars 1272" yazısı vardır. Kulp yeri olan bu madalyanın kulpu eksiktir. Ayrıca özellikle arka yüzündeki kararmalardan dolayı ayrıntılar belirsizleşmiştir. Madalyanın resim ve nakışları Mr. Robertson, yazıları Naif Efendi, tuğrası Mustafa Efendi tarafından yapılmıştır. (Şekil 63.A-63.B)

Şekil 63.A-63.B Kars Madalyası

Katalog 65

Adı	Kars Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18792
Darp Yeri	-
Tarihi	1272(1856)
Ağırlığı (gr)	23,7
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

1856 yılında Ruslar'a karşı Kars Kalesi'nin savunmasında yararlılık gösterenlere verilen bu madalyanın ön yüzünde meşe ve defne dalları arasında Sultan Abdülmecit'in tuğrası yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, Kars şehri ve Kars Kalesi'nin resmi, alt bölümünde ise, "Kars 1272" yazısı vardır. Madalyanın resim ve nakışları Mr. Robertson, yazıları Naif Efendi, tuğrası Mustafa Efendi tarafından yapılmıştır. 18791 envanter numaralı madalyadan farklı olarak ayrıntılar daha belirgindir ve kondisyonu diğer madalyaya oranla oldukça iyidir. (Şekil 64.A-64.B)

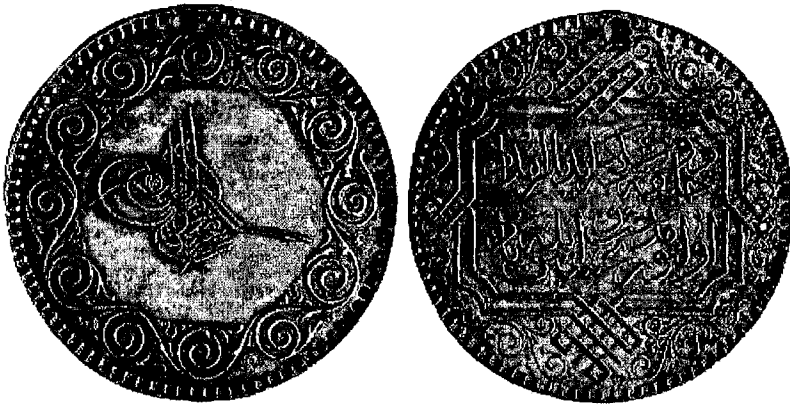

Şekil 64.A-64.B Kars Madalyası

Katalog 66

Adı	Tahlis-i Can Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18795
Darp Yeri	-
Tarihi	1276(1859)
Ağırlığı (gr)	24,-
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan altın madalyalarda daha önce örneğini gördüğümüz Takdir-i Hüner Madalyası'na çok benzemektedir. Madalyanın ön yüzünde, dalga şeklinde çiçek dallarından oluşan dairenin içersinde Sultan Abdülmecit'in tuğrası yer almaktadır. Arka yüzünde ise Takdir-i Hüner Madalyası'ndan farklı olarak, "Halka düştükçe edenler imdad, olunur midhat ve tahsin il yad" yazmaktadır. Madalya üzerinde kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. (Şekil 65.A-65.B)

Şekil 65.A-65.B Tahlis-i Can Madalyası

Katalog 67

Adı	Tahlis-i Can Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18796
Darp Yeri	-
Tarihi	1276(1859)
Ağırlığı (gr)	23,8
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan altın madalyalarda daha önce örneğini gördüğümüz Takdir-i Hüner Madalyası'na çok benzemektedir. Madalyanın ön yüzünde, dalga şeklinde çiçek dallarından oluşan dairenin içersinde Sultan Abdülmecit'in tuğrası yer almaktadır. Arka yüzünde ise Takdir-i Hüner Madalyası'ndan farklı olarak, "Halka düştükçe edenler imdad, olunur midhat ve tahsin il yad" yazmaktadır. Madalya üzerinde kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. 18795 envanter numaralı madalya ile aynıdır. Ancak madalyada oluşan oksitlenme, madalyanın ayrıntılarında bozulmaya neden olmuştur. Madalyanın kondisyonu, 18795 envanter numaralı örneğine göre oldukça kötüdür. (Şekil 66.A-66.B)

Şekil 66.A-66.B Tahlis-i Can Madalyası

Katalog 68

Adı	Takdir-i Hüner Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülmecit (1255-1277H.) (1839-1861M.)
Env No.	18797
Darp Yeri	-

Tarihi 1276(1859)
Ağırlığı (gr) 23,75
Çapı (mm) 36
Cinsi Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18704 envanter numaralı altın madalyanın gümüş örneğidir. Altın örneğinden farklı olarak kulp deliği vardır. Madalyanın ön ve arka yüzünde kararma ve bazı yerlerinde de oksitlenme söz konusudur. Bilim ve kültüre hizmet edenlere verilen bu madalyanın ön yüzünde, daire oluşturan çiçek dallarının ortasında tuğra yer almaktadır. Arka yüzünde ise ortada dikdörtgen şeklin içinde Osmanlıca olarak, "Mağrifet ve Fen ve Kemal-i hüner sahibini elbet eder muteber" yazmaktadır. Kulpsuz olan bu madalyanın yazılarını Naif Efendi, nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 67.A-67.B)

Şekil 67.A-67.B Takdir-i Hüner Madalyası

Katalog 69

Adı Karadağ Madalyası
Dönemi Sultan Abdülaziz (1277-1293H.) (1861-1876M.)
Env No. 18808
Darp Yeri -
Tarihi 1279(1862)
Ağırlığı (gr) 23,55
Çapı (mm) 36
Cinsi Gümüş

1862 tarihinde Karadağ Savaşı'nda yararlılıkları görülen Osmanlı subaylarına verilmek üzere hazırlanan bu madalyanın ön yüzünde, hilal içinde "El müstenid

bittevfıat-ı Rabbainiye Melikül Devletül Osmaniye" yazmaktadır. Yazının ortasında ise, "Abdülaziz Han" yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, dağların üzerinde bayrak ve aşağıda bir top resmi vardır. En altta ise, "Karadağ 1279" yazısı yer almaktadır. Kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. Madalyanın ön ve arka yüzünde oksitlenme söz konusudur. Koleksiyonda altın örneği bulunmayan bu madalyanın yazılarını, Abdülfettah Efendi, nakışlarını ise Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 68.A-68.B)

Şekil 68.A-68.B Karadağ Madalyası

Katalog 70

Adı	Karadağ Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülaziz (1277-1293H.) (1861-1876M.)
Env No.	18809
Darp Yeri	-
Tarihi	1279(1862)
Ağırlığı (gr)	23,5
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda gördüğümüz 18808 envanter numaralı madalya ile aynı özelliklere sahiptir. 1862 tarihinde Karadağ Savaşı'nda yararlılıkları görülen Osmanlı subaylarına verilmek üzere hazırlanan bu madalyanın ön yüzünde, hilal içinde "El müstenid bittevfıat-ı Rabbainiye Melikül Devletül Osmaniye" yazmaktadır. Yazının ortasında ise, "Abdülaziz Han" yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, dağların üzerinde bayrak ve aşağıda bir top resmi vardır. En altta ise, "Karadağ 1279" yazısı yer almaktadır. Kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. Madalyanın ön ve

arka yüzünde oksitlenme söz konusudur. Koleksiyonda altın örneği bulunmayan bu madalyanın yazılarını, Abdülfettah Efendi, nakışlarını ise Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 69.A-69.B)

Şekil 69.A-69.B Karadağ Madalyası

Katalog 71

Adı	Kolera Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülaziz (1277-1293H.) (1861-1876M.)
Env No.	18814
Darp Yeri	-
Tarihi	1282(1865)
Ağırlığı (gr)	23,-
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

1865 tarihinde İstanbul, Suriye ve Irak'ta baş gösteren büyük kolera salgınının önüne geçilmesine yardımcı dokunanlara verilen kolera madalyası gümüşten yapılmıştır. Madalyanın ön yüzünde, ortada çelenk, çelengin üstünde, "Abdülaziz Han Damet Saltanatehumüdelezman" yazmaktadır. Çelengin içinde ise, "Şükrü tezakürün alâ ma ebdahü minel ihsan" yazısı vardır. Madalyanın arka yüzünde ise, ortada büyük bir ağaç resmi vardır. Ağacın altında "Liâli Osman Devhat-ül ulya" yazısı yer almaktadır. Kulp deliği mevcuttur ancak kulpu yoktur. (Şekil 70.A-70.B)

Şekil 70.A-70.B Kolera Madalyası

Katalog 72

Adı	Girit Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülaziz (1277-1293H.) (1861-1876M.)
Env No.	18816
Darp Yeri	-
Tarihi	1285(1869)
Ağırlığı (gr)	26,18
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

1869 yılında, Girit Adası'ndan Yunanistan'a katılmak amacıyla çıkan isyanın bastırılmasında emeği geçenlere verilen Girit Madalyası'nın ön yüzünde, hilal içersinde tuğra yer almaktadır. Arka yüzünde ise, en üstte "Girit" yazısı, ortada deniz ve denizin üzerinde Girit Adası'nın betimi ve en altta ise, 1285 tarihi vardır. Madalyanın orjinal kulpu mevcuttur. Ayrıca madalyanın tuğrasını Hüsrev Efendi, yazılarını Naif Efendi ve resim ile nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 71.A-71.B)

Şekil 71.A-71.B Girit Madalyası

Katalog 73

Adı	Girit Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülaziz (1277-1293H.) (1861-1876M.)
Env No.	18817
Darp Yeri	-
Tarihi	1285(1869)
Ağırlığı (gr)	23,7
Çapı (mm)	36
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda 18816 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Ancak kulp deliği olmasına rağmen kulpu mevcut değildir. 1869 yılında, Girit Adası'ndan Yunanistan'a katılmak amacıyla çıkan isyanın bastırılmasında emeği geçenlere verilen Girit Madalyası'nın ön yüzünde, hilal içersinde tuğra yer almaktadır. Arka yüzünde ise, en üstte "Girit" yazısı, ortada deniz ve denizin üzerinde Girit Adası'nın betimi ve en altta ise, 1285 tarihi vardır. Madalyanın orijinal kulpu mevcuttur. Ayrıca madalyanın tuğrasını Hüsrev Efendi, yazılarını Naif Efendi ve resim ile nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 72.A-72.B)

Şekil 72.A-72.B Girit Madalyası

Katalog 74

Adı	Sergi-i Umumi Osmani Ziraat ve Sanat Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülaziz (1277-1293H.) (1861-1876M.)
Env No.	18819
Darp Yeri	-
Tarihi	1279(1862)
Ağırlığı (gr)	47,65
Çapı (mm)	44
Cinsi	Gümüş

Sanayi ve tarımı geliştirmek ve ürünlerin tanıtımını yapmak amacıyla 1863 yılında İstanbul'da açılan Sergi-i Umumi-i Osmanî dolayısıyla çıkartılan bu madalya, adı geçen bu sergiye katılanlara ve katkıda bulunanlara verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde, ortada çelenk içinde Sultan Abdülaziz'in tuğrası ve altında 1279 tarihi yer almaktadır. Çelengın hemen altında ise "Ziraat ve Sınaat" yazısı vardır. Yazı ve tuğrayı iki nokta ve bir kısa çizgiden oluşan bir daire çevrelemektedir. Madalyanın bu yüzünde hafif bir kararma söz konusudur. Madalyanın arka yüzünde ise, 6 ayrı bölüm içinde ziraat ve sanayiye ait çeşitli aletlerin resimleri yapılmıştır. Her bölüm ise, hilal şeklinde bir ay ile birbirinden ayrılmıştır. Madalyanın tuğrasını Hüsrev Efendi, yazılarını Abdülfettah Efendi, resim ve nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır. Koleksiyonda yer alan 18705 envanter numaralı altın madalya ile aynıdır. Ancak, ön ve arka yüzünde kararma söz konusu olduğu için ayrıntılar çok belirgin değildir. (Şekil 73.A-73.B)

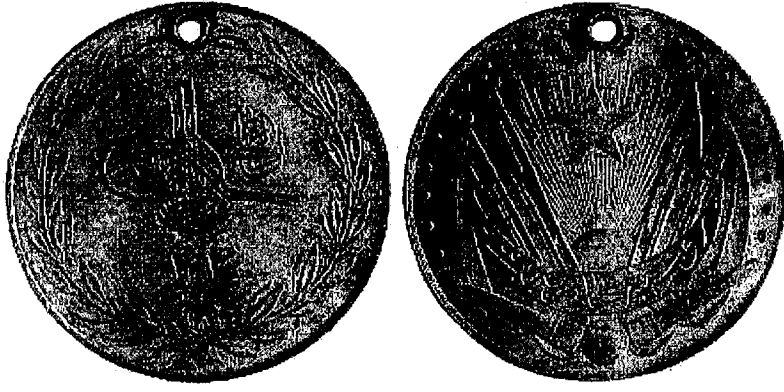

Şekil 73.A-73.B Sergi-i Umumi Osmani Ziraat ve Sanat Madalyası

Katalog 75

Adı	Rusya Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18821
Darp Yeri	-
Tarihi	1294(1877)
Ağırlığı (gr)	15,9
Çapı (mm)	32
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda altın örneği bulunmayan bu madalyanın, kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. 1877-1878 tarihleri arasındaki Osmanlı-Rus Savaşı'nda yararlılıkları görülen subaylara ve erlere verilmek üzere bastırılmıştır. Bu madalyanın ön yüzünde, El gazili tuğra ve 1294 tarihi vardır. Arka yüzünde ise, Osmanlı bayrakları ve harp silahlarından oluşan Osmanlı arması ve ay-yıldız, hilal şeklindeki ayın içinde ise, "Rusya Muharebesi" yazısı yer almaktadır. Madalyanın tuğra ve yazılarını Rasim Efendi, resim ve nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 74.A-74.B)

Şekil 74.A-74.B Rusya Madalyası

Katalog 76

Adı	Rusya Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18822
Darp Yeri	-
Tarihi	1294(1877)
Ağırlığı (gr)	15,78
Çapı (mm)	32
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda altın örneği bulunmayan bu madalyanın, kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. Koleksiyonda yer alan 18821 envanter numaralı gümüş örneği ile aynı özelliklere sahiptir. 1877-1878 tarihleri arasındaki Osmanlı-Rus Savaşı'nda yararlılıkları görülen subaylara ve erlere verilmek üzere bastırılmıştır. Bu madalyanın ön yüzünde, El gazili tuğra ve 1294tarihi vardır. Arka yüzünde ise, Osmanlı bayrakları ve harp silahlarından oluşan Osmanlı arması ve ay-yıldız, hilal şeklindeki ayın içinde ise, "Rusya Muharebesi" yazısı yer almaktadır. Madalyanın tuğra ve yazılarını Rasim Efendi, resim ve nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır. (Şekil 75.A-75.B)

Şekil 75.A-75.B Rusya Madalyası

Katalog 77

Adı	Rusya Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18823
Darp Yeri	-
Tarihi	1294 (1877)
Ağırlığı (gr)	15,78
Çapı (mm)	32
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda altın örneği bulunmayan bu madalyanın, kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. Koleksiyonda yer alan 18821 ve 18822 envanter numaralı gümüş örnekleri ile aynı özelliklere sahiptir. 1877-1878 tarihleri arasındaki Osmanlı-Rus Savaşı'nda yararlılıkları görülen subaylara ve erlere verilmek üzere bastırılmıştır. Bu madalyanın ön yüzünde, El gazili tuğra ve 1294 tarihi vardır. Arka yüzünde ise, Osmanlı bayrakları ve harp silahlarından oluşan Osmanlı arması ve ay-yıldız, hilal şeklindeki ayın içinde ise, "Rusya Muharebesi" yazısı yer almaktadır. Madalyanın tuğra ve yazılarını Rasim Efendi, resim ve nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır.

Katalog 78

Adı	Plevne Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18824
Darp Yeri	-
Tarihi	1294(1877)

Ağırlığı (gr) 13,5
Çapı (mm) 27
Cinsi Gümüş

Koleksiyonda altın örneği olmayan Plevne Madalyası, 1877-1878 tarihleri arasındaki Osmanlı-Rus Savaşı'nda yararlılıkları görülen subaylara verilen Rus Madalyası'nın yazıları dışında aynısıdır. Plevne savunmasında kahramanlıkları görülen askerlere verilen Plevne Madalyası'nın ön yüzünde, El gazili tuğra ve 1294 tarihi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, sancak ve silahlardan oluşmuş Osmanlı arması, ay-yıldız ve hilal şeklindeki ayın içinde "Plevne Muharebesi" yazılıdır. Madalyanın tuğra ve yazılarını Rasim Efendi, resim ve nakışlarını Mr. Robertson yapmıştır.

Katalog 79

Adı	Plevne Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18825
Darp Yeri	-
Tarihi	1294(1877)
Ağırlığı (gr)	9,2
Çapı (mm)	27
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda altın örneği olmayan Plevne Madalyası, 1877-1878 tarihleri arasındaki Osmanlı-Rus Savaşı'nda yararlılıkları görülen subaylara verilen Rus Madalyası'nın yazıları dışında aynısıdır. Plevne savunmasında kahramanlıkları görülen askerlere verilen Plevne Madalyası'nın ön yüzünde, El gazili tuğra ve 1294 tarihi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, sancak ve silahlardan oluşmuş Osmanlı arması, ay-yıldız ve hilal şeklindeki ayın içinde "Plevne Muharebesi" yazılıdır. Madalyanın ve silahlardan oluşmuş Osmanlı arması, ay-yıldız ve hilal şeklindeki ayın içinde "Plevne Muharebesi" yazılıdır. Madalyanın aynısıdır. Ancak ağırlık olarak daha azdır. Kulpu deliği olan bu madalyanın, kulpu mevcut değildir. (Şekil 76.A-76.B)

Şekil 76.A-76.B Plevne Madalyası

Katalog 80

Adı	Büyük İmtiyaz Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18827
Darp Yeri	-
Tarihi	1300(1883)
Ağırlığı (gr)	24,15
Çapı (mm)	37
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18706, 18707 ve 18708 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneklerindendir. Kulpu mevcuttur. 1883 yılında çıkartılan bu madalya 1877 yılında çıkartılan aynı konulu madalyadan farklıdır. 1877'de çıkartılan İmtiyaz Madalyası'nın üzerinde "Sadakat, Hamiyet, Şecaat, Gayret" kelimeleri yazmaktayken, 1883'te basılan yeni tip İmtiyaz Madalyası'nın üzerinde "Osmanlı Devleti uğrunda olağanüstü bağlılık ve kahramanlık gösterenlere mahsus madalyadır." yazısı bulunmaktadır. Madalyanın ön yüzünde ortada büyük bir resim olarak Osmanlı arması yer almaktadır. Armanın ortasındaki yazıda "Elmüstenid Bittevfikat-ı Rabbaniye Abdülhamit Han Melikül Devletül Osmaniye" yazmaktadır. En üst bölümünde ise El Gazili tuğra yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Devlet-i Osmaniye uğrunda fevkalade ibraz-ı sadakat ve şecaat ibraz edenlere mahsus madalyadır." yazmaktadır. Bu yazının hemen altında bulunan boş bölüme ise, kişi ismi yazılmaktadır ki, bu madalyada bu yere, "Yaveri Harp Hazreti Şehriyarî Ömer Faruk Bey" yazılmıştır. Alt bölümünde ise 1300 tarihi yer almaktadır. (Şekil 77.A-77.B)

Şekil 77.A-77.B Büyük İmtiyaz Madalyası

Katalog 81

Adı	Büyük İmtiyaz Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18828
Darp Yeri	-
Tarihi	1307 (1889)
Ağırlığı (gr)	21,8
Çapı (mm)	37
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18706, 18707 ve 18708 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneklerindendir. 1883 yılında çıkartılan bu madalya 1877 yılında çıkartılan aynı konulu madalyadan farklıdır. 1877'de çıkartılan İmtiyaz Madalyası'nın üzerinde "Sadakat, Hamiyet, Şecaat, Gayret" kelimeleri yazmaktayken, 1883'te basılan yeni tip İmtiyaz Madalyası'nın üzerinde "Osmanlı Devleti uğrunda olağanüstü bağlılık ve kahramanlık gösterenlere mahsus madalyadır." yazısı bulunmaktadır. Madalyanın ön yüzünde ortada büyük bir resim olarak Osmanlı arması yer almaktadır. Armanın ortasındaki yazıda "Elmüstenid Bittevfikat-ı Rabbaniye Abdülhamit Han Melikül Devletül Osmaniye" yazmaktadır. En üst bölümünde ise, El Gazili tuğra yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Devlet-i Osmaniye uğrunda fevkalade ibraz-ı sadakat ve şecaat ibraz edenlere mahsus madalyadır." yazmaktadır. Bu yazının hemen altında bulunan boş bölüme ise, kişi ismi yazılmaktadır ki, bu madalyada bu yere 18827 envanter numaralı gümüş örneğinden farklı olarak

"Hüseyin Lâtif Ağa 9 fi Z sene 1307" yazılmıştır. Ayrıca 18827 envanter numaralı madalyadan diğer bir farkı da kulpsuz olmasıdır. (Şekil 78.A-78.B)

Şekil 78.A-78.B Büyük İmtiyaz Madalyası

Katalog 82

Adı	Büyük İmtiyaz Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18829
Darp Yeri	-
Tarihi	1305(1887)
Ağırlığı (gr)	21,55
Çapı (mm)	37
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18706, 18707 ve 18708 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneklerindendir. 1883 yılında çıkartılan bu madalya 1877 yılında çıkartılan aynı konulu madalyadan farklıdır. 1877'de çıkartılan İmtiyaz Madalyası'nın üzerinde "Sadakat, Hamiyet, Şecaat, Gayret" kelimeleri yazmaktayken, 1883'te basılan yeni tip İmtiyaz Madalyası'nın üzerinde "Osmanlı Devleti uğrunda olağanüstü bağlılık ve kahramanlık gösterenlere mahsus madalyadır." yazısı bulunmaktadır. Madalyanın ön yüzünde ortada büyük bir resim olarak Osmanlı arması yer almaktadır. Armanın ortasındaki yazıda "Elmüstenid Bittevfikat-ı Rabbaniye Abdülhamit Han Melikül Devletül Osmaniye" yazmaktadır. En üst bölümünde ise, El Gazili tuğra yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Devlet-i Osmaniye uğrunda fevkalade ibraz-ı sadakat ve şecaat ibraz edenlere mahsus madalyadır." yazmaktadır. Bu

yazının hemen altında bulunan boş bölüme ise, kişi ismi yazılmaktadır ki, bu madalyada bu yere, 18827 ve 18828 envanter numaralı gümüş örneklerinden farklı olarak "Mustafa Faik Efendi 19 fi sene1305" yazılmıştır. Ayrıca 18827 envanter numaralı madalyadan diğer bir farkı da 18828 envanter numaralı madalya gibi kulpsuz olmasıdır. (Şekil 79.A-79.B)

Şekil 79.A-79.B Büyük İmtiyaz Madalyası

Katalog 83

Adı	Büyük İmtiyaz Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18830
Darp Yeri	-
Tarihi	1308(1890)
Ağırlığı (gr)	21,55
Çapı (mm)	37
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18706, 18707 ve 18708 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneklerindendir. 1883 yılında çıkartılan bu madalya 1877 yılında çıkartılan aynı konulu madalyadan farklıdır. 1877'de çıkartılan İmtiyaz Madalyası'nın üzerinde "Sadakat, Hamiyet, Şecaat, Gayret" kelimeleri yazmaktayken, 1883'te basılan yeni tip İmtiyaz Madalyası'nın üzerinde "Osmanlı Devleti uğrunda olağanüstü bağlılık ve kahramanlık gösterenlere mahsus madalyadır." yazısı bulunmaktadır. Madalyanın ön yüzünde ortada büyük bir resim olarak Osmanlı arması yer almaktadır. Armanın ortasındaki yazıda "Elmüstenid Bittevfikat-ı Rabbaniye Abdülhamit Han Melikül

Devletül Osmaniye" yazmaktadır. En üst bölümünde ise, El Gazili tuğra yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Devlet-i Osmaniye uğrunda fevkalade ibraz-ı sadakat ve şecaat ibraz edenlere mahsus madalyadır." yazmaktadır. Bu yazının hemen altında bulunan boş bölüme ise, kişi ismi yazılmaktadır ki, bu madalyada bu yere, 18827, 18828 ve 18829 envanter numaralı gümüş örneklerinden farklı olarak "Muhammed Ağa fi 24 b.sene 1308" yazılmıştır. Ayrıca 18827 envanter numaralı madalyadan diğer bir farkı da 18828 ve 18829 envanter numaralı madalyalar gibi kulpsuz olmasıdır. (Şekil 80.A-80.B)

Şekil 80.A-80.B Büyük İmtiyaz Madalyası

Katalog 84

Adı	İftihar Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18837
Darp Yeri	-
Tarihi	1306(1888)
Ağırlığı (gr)	14,3
Çapı (mm)	31
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18717 ve 18718 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneğidir. Madalyanın ön yüzünde, orta bölümünde büyük bir form olarak El gazili, tuğralı Osmanlı arması vardır. Madalyanın arka yüzünde ise, altın örneklerinden farklıdır sadece bir çelenk betimi ile çevrelenmiş, isim yazmak için boş bir alan bırakılmıştır. Buraya "Halid Husrev 18" yazılmıştır. Kulpludur. Bu madalyanın

tuğrasını, yazılarını ve resimlerini Abdülfettah Efendi yapmıştır. Kırmızı kurdele ile verilen bu madalya, padişaha sadakat gösteren, tarım ve sanatın ilerlemesinde çalışan, yangın ve bulaşıcı hastalık sırasında devlete ve millete hizmeti dokunanlara verilmiştir. Aynı madalya kırmızı-beyaz kurdele ile verildiğinde ise "Sanayi İftihar Madalyası" yerine geçerdi. (Şekil 81.A-81.B)

Şekil 81.A-81.B İftihar Madalyası

Katalog 85

Adı	İftihar Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18838
Darp Yeri	-
Tarihi	1306(1888)
Ağırlığı (gr)	18,65
Çapı (mm)	31
Cinsi	Gümüş

18837 envanter numaralı madalya ile aynıdır. Farklı olarak kulp yerinde kurdelesini de vardır. Madalyanın arka yüzü koleksiyonda yer alan 18717 ve 18718 envanter numaralı altın madalyalar ile aynıdır.

Katalog 86

Adı	İftihar Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18839

Darp Yeri	-
Tarihi	1306(1888)
Ağırlığı (gr)	15,45
Çapı (mm)	31
Cinsi	Gümüş

18837 envanter numaralı madalya ile aynı olmakla beraber biraz farklıdır. Madalyanın ön yüzünde, orta bölümünde büyük bir form olarak El gazili, tuğralı Osmanlı arması vardır. Madalyanın arka yüzünde ise, farklıdır sadece bir çelenk betimi ile çevrelenmiş, isim yazmak için boş bir alan bırakılmıştır ve buraya isim yazılmamıştır. (Şekil 82.A-82.B)

Şekil 82.A-82.B İftihar Madalyası

Katalog 87

Adı	Tarzı Cedid Girid Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18840
Darp Yeri	-
Tarihi	1308(1890)
Ağırlığı (gr)	6,82
Çapı (mm)	23
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18713 envanter numaralı altın madalyanın gümüş örneğidir. Farklı olarak kulp bölümünde kurdelesı vardır. 1890 tarihinde, Girit'te çıkan isyanın bastırılması için yapılan savaşta yararlılık gösteren subay ve askerlere verilmek üzere

Çıkartılan bu madalyanın n yüzünde; elenk içinde El gazili Sultan Abdülhamit II'nin tuğrası ve hemen altında 1308 tarihi yazılıdır. Madalyanın arka yüzünde ise, Osmanlıca olarak, "Girid'de müessir hsn hizmet ve besalet ibraz etmiş olan Asakiri şahaneye mahsus madalyadır" yazmaktadır. Madalyanın tuğrasını ve yazılarını Abdülfettah Efendi yapmıştır. (şekil 83.A-83.B)

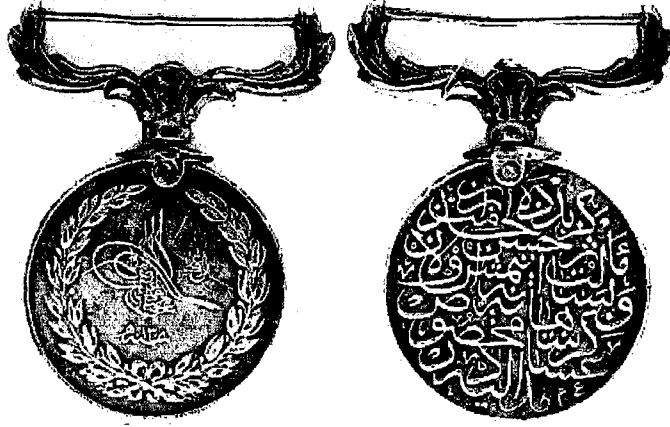
şekil 83.A-83.B Tarzı Cedid Girid Madalyası

Katalog 88

Adı	Tarzı Cedid Girid Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18841
Darp Yeri	-
Tarihi	1308(1890)
Ağırılığı (gr)	8,9
apı (mm)	23
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18713 envanter numaralı altın madalyanın gümüş örneğidir. 18840 envanter numaralı madalya gümüş madalya ile aynıdır. Ancak kurdele takacak kulp yeri olmasına karşın kurdelesi mevcut değildir. 1890 tarihinde, Girit'te çıkan isyanın bastırılması için yapılan savaşta yararlılık gösteren subay ve askerlere verilmek üzere çıkartılan bu madalyanın n yüzünde; elenk içinde El gazili Sultan

Abdülhamit II'nin tuğrası ve hemen altında 1308 tarihi yazılıdır. Madalyanın arka yüzünde ise, Osmanlıca olarak, "Girid'de müessir hüsnü hizmet ve besalet ibraz etmiş olan Asakir-i Şahaneye mahsus madalyadır" yazmaktadır. Madalyanın tuğrasını ve yazılarını Abdülfettah Efendi yapmıştır. (Şekil 84.A-84.B)

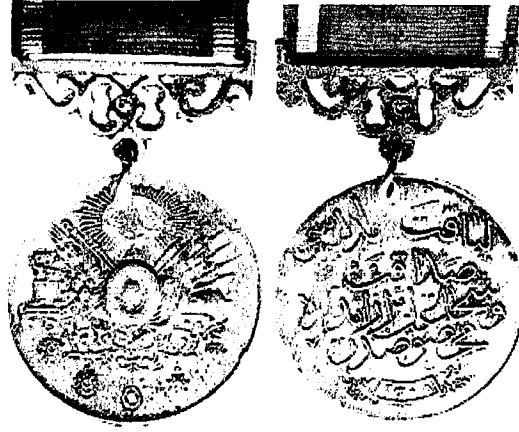
Şekil 84.A-84.B Tarzı Cedid Girid Madalyası

Katalog 89

Adı	Liyakat Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18842
Darp Yeri	-
Tarihi	1308(1890)
Ağırlığı (gr)	10,35
Çapı (mm)	25
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18711 ve 18712 envanter numaralı altın madalyanın gümüş örneğidir. Ancak altın örneklerinden farklı olarak kurdelesı vardır ve kurdelesinin üzerinde kılıç ve sene 1332 tarihi yazılıdır. Osmanlı vatandaşlarından sadakat ve kahramanlık gösterenlerin hareketlerini takdir etmek ve benzer davranışları teşvik etmek için padişah tarafından bastırılan bu madalya, devlete bağlılık ve kahramanlık gösterenlere verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde; ortada El gazili Osmanlı arması büyük bir resim olarak yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise "Liyakat Madalyası. Sadakat ve şecaat ibraz edenlere mahsustur." yazmaktadır ve hemen

altında ise 1308 tarihi vardır.Bu madalyanın, tuğra ve yazıları Abdülfettah Efendi tarafından yapılmıştır. (Şekil 85.A-85.B)

Şekil 85.A-85.B Liyakat Madalyası

Katalog 90

Adı	Liyakat Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18843
Darp Yeri	-
Tarihi	1308(1890)
Ağırlığı (gr)	20,1
Çapı (mm)	25
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18711 ve 18712 envanter numaralı altın madalyanın gümüş örneğidir. 18842 envanter numaralı madalya ile aynıdır. Ancak kurdele yerine orijinal zinciri vardır.

Katalog 91

Adı	Cedid Yemen Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18844
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	8,5

Çapı (mm) 25
Cinsi Gümüş

1892 tarihinde Yemen’de çıkan isyanın önlenerek güvenliğin sağlanmasında iyi hal ve bağlılık gösterenler için verilmiş olan Cedid Yemen Madalyası’nın ön yüzünde, hilal betimi yer alır ve üzerinde "El-Gazi Abdülhamit Han" ve "El-müstenidü bitevfikat-ir-rebbaniye, Melik-ididevlet-il Osmaniye" yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde "Yemen'de hüsnü hizmet etmiş olan asakiri şahaneye mahsus madalyadır." yazısı ve alt alta yazılmış olan 1263, 1310 tarihleri vardır. Üzer altın kaplama olan bu madalyanın kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. (Şekil 86.A-86.B)

Şekil 86.A-86.B Cedid Yemen Madalyası

Katalog 92

Adı Cedid Yemen Madalyası
Dönemi Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No. 18845
Darp Yeri -
Tarihi
Ağırlığı (gr) 8,4
Çapı (mm) 25
Cinsi Gümüş

18844 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Ancak altın kaplaması yoktur. Ön ve arka yüzündeki kararmadan dolayı bazı ayrıntılar belirsizleşmiştir. (Şekil 87.A-87.B)

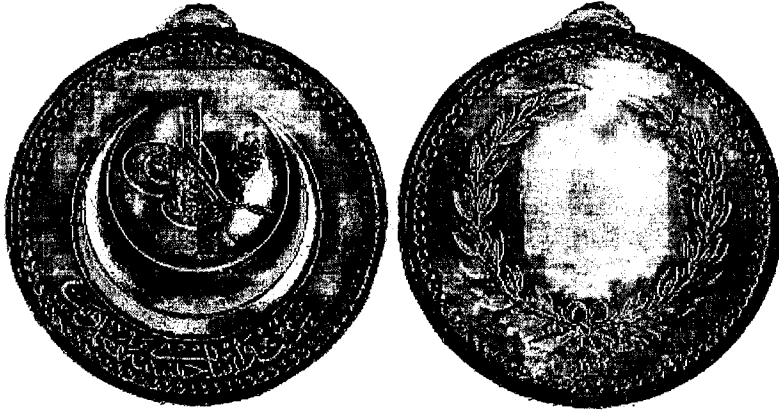

Şekil 87.A-87.B Cedid Yemen Madalyası

Katalog 93

Adı	Hareket-i Arz Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18847
Darp Yeri	-
Tarihi	1312(1894)
Ağırlığı (gr)	11,95
Çapı (mm)	28
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18714 envanter numaralı altın madalyanın gümüş örneğidir. Hareketi Arz Madalyası, Sultan Abdülhamit II döneminde verilmiş olan, yardım amaçlı madalyalardan biridir. 1894 yılında İstanbul ve civarında olan depremde zarar görenlere yardım eden, maddi katkıda bulunan kişilere verilmek üzere çıkartılmıştır. Diğer madalyalardan oldukça farklı bir kulpa sahip olan bu madalyanın ön yüzünde; küçük yıldızlarla çevrelenmiş dairenin ortasında, hilâl şeklinde bir ay ve bu ayın ortasında, Sultan Abdülhamit II'nin El gazili tuğrası bulunmaktadır. En altta ise, "Hamiyet ve ebnayı cinsine muavenet" yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, ön yüzünde olduğu gibi küçük yıldızlarla çevrelenmiş dairenin ortasında defne dalı ile çevrili ve ortada isim yazmak üzere boşluk bırakılmıştır. Alt bölümde ise 1312 tarihi yazılıdır. (Şekil 88.A-88.B)

Şekil 88.A-88.B Hareket-i Arz Madalyası

Katalog 94

Adı	Anadolu İanesi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18848
Darp Yeri	-
Tarihi	1313(1895)
Ağırlığı (gr)	9,45
Çapı (mm)	30
Cinsi	Gümüş

Anadolu’da felakete uğramışlara yardım ve kardeşlik gösterenlere mahsus bu madalyanın ön yüzünde, tuğra, El gazi ve “Sene 1313 Şaban” yazısı vardır. Arka yüzünde ise, çelengin içinde “Nişane-i insaniyet ve hamiyet” yazmaktadır. Kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. (Şekil 89.A-89.B)

Şekil 89.A-89.B Anadolu İanesi Madalyası

Katalog 95

Adı	Tesisat-ı Askeriye İanesi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18849
Darp Yeri	-
Tarihi	1314(1896)
Ağırlığı (gr)	11,3
Çapı (mm)	27
Cinsi	Gümüş

1896 tarihinde ordunun güçlenmesi için 20 altından fazla yardım edenlere verilmiş olan bu madalyanın ön yüzünde, El gazili tuğra ve Osmanlı arması vardır. Arka yüzünde ise bir çelengin içinde "Nişane-i hamiyeti vataniye" yazısı ve altında 1314 tarihi yer almaktadır. Kulp deliği olan bu madalyanın kulpu mevcut değildir. Ayrıca üzerinde kararmadan dolayı ayrıntılar belirsizleşmiştir. (Şekil 90.A-90.B)

Şekil 90.A-90.B Tesisat-ı Askeriye İanesi Madalyası

Katalog 96

Adı	Yunan Harbi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18851
Darp Yeri	-
Tarihi	1314(1897)
Ağırlığı (gr)	8,6
Çapı (mm)	24
Cinsi	Gümüş

1897 tarihindeki Yunan Savaşı sırasındaki şehit ve gazi ailelerine yardım için düzenlenen sergiye katkıda bulunanlara ya da eşya alanlara verilen “Şehit Evladı ve Malul Askerlere Yardım Sergisi Madalyası”dır. Farklı boyutlarda ve çeşitli madenlerden hazırlanan bu madalyalar, yapılan yardım oranına göre verilmiştir. Bu madalyanın ön yüzünde çelenk, çelengin birleştiği yerde bir çiçek vardır. Ortada ise Tuğra ve El-gazi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise “Yunan Muharebesi” ve altında “Yevm Pazar 23 Zilkade sene 1314” yazısı vardır. Ayrıca kulp yeri olan bu madalyanın kurdele yeri de vardır. (Şekil 91.A-91.B)

Şekil 91.A-91.B Yunan Harbi Madalyası

Katalog 97

Adı	Yunan Harbi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18852
Darp Yeri	-
Tarihi	1314(1897)
Ağırlığı (gr)	5,95
Çapı (mm)	24
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda altın örneği olmayan bu madalya, 18851 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Farklı olarak sadece kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. 1897 tarihindeki Yunan Savaşı sırasındaki şehit ve gazi ailelerine yardım için düzenlenen sergiye katkıda bulunanlara ya da eşya alanlara verilen “Şehit Evladı ve Malul Askerlere Yardım Sergisi Madalyası”dır. Farklı boyutlarda ve çeşitli

madenlerden hazırlanan bu madalyalar, yapılan yardım oranına göre verilmiştir. Bu madalyanın ön yüzünde çelenk, çelengin birleştiği yerde bir çiçek vardır. Ortada ise Tuğra ve El-gazi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise "Yunan Muharebesi" ve altında "Yevm Pazar 23 Zilkade sene 1314" yazısı vardır. (Şekil 92.A-92.B)

Şekil 92.A-92.B Yunan Harbi Madalyası

Katalog 98

Adı	Şehit Evlâdı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18853
Darp Yeri	-
Tarihi	1315(1897)
Ağırlığı (gr)	106,35
Çapı (mm)	60
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda altın örneği olmayan bu madalyanın ön yüzünde, Tuğra ve El gazi ve ortada büyük bir resim olarak Bursa'da yapılan serginin binası, altında ise 1315 tarihi yer almaktadır. Arka yüzünde ise bir çelenk içinde ay yıldız ve "Nişane-i insaniyet ve şefkat" yazısı vardır. Kulpsuzdur ve üzeri altın yaldızla kaplanmıştır.

Katalog 99

Adı	Şehit Evlâdı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18854
Darp Yeri	-

Tarihi 1315(1897)
Ağırlığı (gr) 94,32
Çapı (mm) 60
Cinsi Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18853 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Madalyanın ön yüzünde Tuğra ve El gazi ve ortada büyük bir resim olarak Bursa'da yapılan serginin binası, altında ise 1315 tarihi yer almaktadır. Arka yüzünde ise bir çelenk içinde ay yıldız ve "Nişane-i insaniyet ve şefkat" yazısı vardır. Kulpsuzdur ve üzeri altın yaldızla kaplanmıştır. (Şekil 93.A-93.B)

Şekil 93.A-93.B Şehit Evladı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası

Katalog 100

Adı Şehit Evladı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası
Dönemi Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No. 18855
Darp Yeri -
Tarihi 1315(1897)
Ağırlığı (gr) 9,52
Çapı (mm) 27
Cinsi Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18853 ve 18854 envanter numaralı gümüş madalyalar ile aynıdır ancak küçük boy örneğidir. (Şekil 94.A-94.B)

Şekil 94.A-94.B Şehit Evlâdı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası

Katalog 101

Adı	Şehit Evlâdı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18856
Darp Yeri	-
Tarihi	1315(1897)
Ağırlığı (gr)	9,4
Çapı (mm)	27
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18853 ve 18854 envanter numaralı gümüş madalyalar ile aynıdır ancak küçük boy örneğidir. 18855 envanter numaralı gümüş madalya ile ise aynıdır. (Şekil 95.A-95.B)

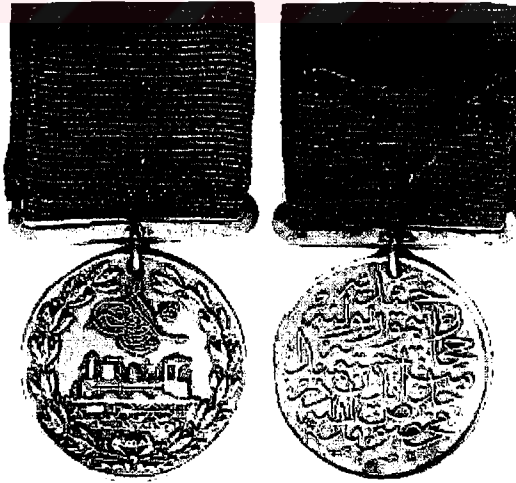

Şekil 95.A-95.B Şehit Evlâdı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası

Katalog 102

Adı	Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18858
Darp Yeri	-
Tarihi	1318(1900)
Ağırlığı (gr)	14,95
Çapı (mm)	30
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18715 ve 18716 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneğidir. Ancak bu madalyalardan farklı bir kulpu ve yeşil kurdelesini vardır. İstanbul'u Mekke'ye bağlamak amacıyla inşasına başlanan Şam-Hicaz demiryolunun yapımına, maddi olarak katkıda bulunanlara ve demiryolunun yapımına ait işlerde hizmetleri görülen kişilere teşvik amacıyla verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde; çelengin ortasında lokomotif resmi ve üzerinde ise El gazili tuğra, altında 1318 tarihi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, Osmanlıca olarak "Hamidiye Hicaz Demiryolu'na hizmet eden hamiyetmendane mahsus madalyadır" yazmaktadır. Demiryolunun yapımına 50-100 altın yardım edenlere bu madalyanın gümüşü verilmiştir. (Şekil 96.A-96.B)

Şekil 96.A-96.B Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası

Katalog 103

Adı	Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18859
Darp Yeri	-
Tarihi	1318(1900)
Ağırlığı (gr)	12,8
Çapı (mm)	30
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18715 ve 18716 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneğidir. 18858 envanter numaralı gümüş madalya ile aynı özelliklere sahiptir ancak farklı olarak bu madalyanın kulp deliği olmasına karşın kulpu mevcut değildir. Özellikle madalyanın ön yüzünde oksitlenme söz konusudur. (Şekil 97.A-97.B)

Şekil 97.A-97.B Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası

Katalog 104

Adı	Maân Mevki'nin Açılışı Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18861
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	11,2
Çapı (mm)	28
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde lokomotif resmi, üzerinde El gazili tuğra yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise Osmanlıca olarak "Hicaz Demiryolu Ma'an mevkiinin resmi Kûşadı yadigârı 1322" yazılıdır. Kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. (Şekil 98.A-98.B)

Şekil 98.A-98.B Maân Mevki'nin Açılışı Madalyası

Katalog 105

Adı	Maân Mevki'nin Açılışı Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18862
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	11,15
Çapı (mm)	28
Cinsi	Gümüş

18861 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Madalyanın ön yüzünde lokomotif resmi, üzerinde El gazili tuğra yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise Osmanlıca olarak "Hicaz Demiryolu Ma'an mevkiinin resmi Kûşadı yadigârı 1322" yazılıdır. Kulp deliği vardır ancak kulpu mevcut değildir. (Şekil 99.A-99.B)

Şekil 99.A-99.B Maân Mevki'nin Açılışı Madalyası

Katalog 106

Adı	Harir Müsabakası Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18863
Darp Yeri	-
Tarihi	1322(1904)
Ağırlığı (gr)	25,45
Çapı (mm)	35
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18719 envanter numaralı altın madalyanın gümüş örneğidir. Kulp yeri vardır ancak kırılmıştır. Bu madalya, ipekçilik sanatının gelişmesi için yapılan koza müsabakalarında, üretim ve ticareti teşvik etmek amacıyla verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde farklı tarzdaki yaprak motiflerinin büyük, belirgin ve ayrıntılı bir betimi ve ortalarında El gazili Sultan Abdülhamit II'nin tuğrası bulunmaktadır. Tuğranın altında ise Osmanlıca olarak “Harir Müsabakası” yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, hilal şeklinde bir ay betiminin içinde 9 adet yıldız vardır, madalyanın ortasında mikroskop aleti ve çevresinde ise, diğer madalyalarda görülen yaprak motiflerinden çok daha farklı bir örnekle karşılaşmaktayız. (Şekil 100.A-100.B)

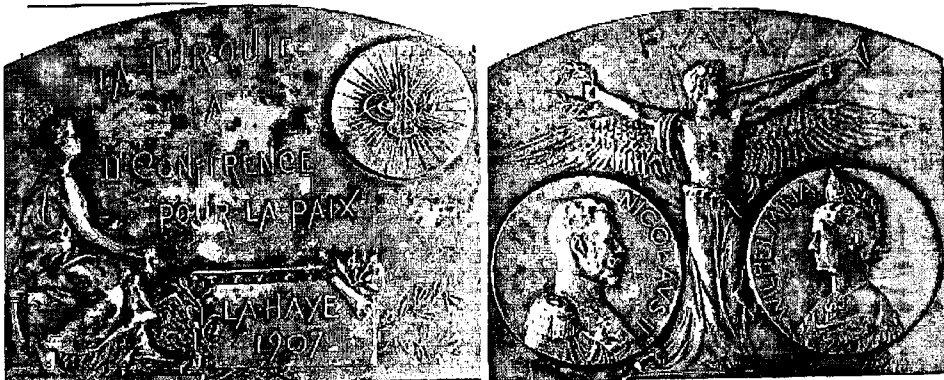

Şekil 100.A-100.B Harir Müsabakası Madalyası

Katalog 107

Adı	Lahey Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18865
Darp Yeri	-
Tarihi	1907
Ağırlığı (gr)	186,52
Ebat (mm)	72x90
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde sağ üst kenarda Sultan II. Abdülhamit'in tuğrası vardır ve ortada Fransızca "Sulh için ikinci konferans La-Haye 1907" yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, ortada sembolik olarak sulh tasviri ile Nicola II ve Wilhelmina'nın büstleri vardır. Bu madalya Tony Szirmai tarafından yapılmıştır. (Şekil 101.A-101.B)

Şekil 101.A-101.B Lahey Madalyası

Katalog 108

Adı	Endaht Müsabakası Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18866
Darp Yeri	-
Tarihi	1312(1894)
Ağırlığı (gr)	23,15
Çapı (mm)	40
Cinsi	Gümüş

Sultan II. Abdülhamit'in cülûsunun senei devriyesi münasebetiyle Almanya'nın Oberndorf şehrinde yapılan; Endaht Müsabakası ile ilgili madalyanın ön yüzünde, daire içinde Osmanlı arması ve El gazili tuğra vardır. Dairenin dışında ise 19 adet yıldız motifi e altında "Oberndorf A/N 31 AUG. 1894" yazısı yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, yine daire formu içinde yıldızlarla ve çiçeklerle çevrelenmiş alanın içinde "SR MAJESTAT DES SULTANS ABDULHAMID II" yazısı ve altında 1312 tarihi vardır. Dairenin dışında ise Almanca olarak "FESTSCHIESSEN ZUR FEIER DES JAHRESTAGES DER THRONBESTEIGUNG" yazmaktadır. (Şekil 102.A-102.B)

Şekil 102.A-102.B Endaht Müsabakası Madalyası

Katalog 109

Adı	Büyük İmtiyaz Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18869

Darp Yeri -

Tarihi

Ağırlığı (gr) 24,75

Çapı (mm) 37

Cinsi Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18706, 18707 ve 18708 envanter numaralı altın madalyalar ve 18827, 18828, 18829 ve 18830 envanter numaralı gümüş madalyalar ile aynı konuludur. Kulpludur. Madalyanın ön yüzünde ortada büyük bir resim olarak Osmanlı arması yer almaktadır. Armanın ortasındaki yazıda "Elmüstenid Bittevfikat-ı Rabbaniye Abdülhamit Han Melikül Devletül Osmaniye" yazmaktadır. En üst bölümünde ise, El gazili tuğra yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Devlet-i Osmaniye uğrunda fevkalade ibraz-ı sadakat ve şecaat ibraz edenlere mahsus madalyadır." yazmaktadır. Bu yazının hemen altında bulunan boş bölüme ise, kişi ismi yazılmaktadır ki, bu madalyada burası boş bırakılmıştır. (Şekil 103.A-103.B)

Şekil 103.A-103 B. Büyük İmtiyaz Madalyası

Katalog 110

Adı Endaht Müsabakası Madalyası

Dönemi Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)

Env No. 18875

Darp Yeri -

Tarihi

Ağırlığı (gr) 22,9

Çapı (mm) 40
Cinsi Gümüş

Abdülhamit II'nin cülûsunun senei devriyesi münasebetiyle Almanya'nın Oberndorf şehrinde yapılan; Endaht Müsabakası Madalyası, 18866 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Ancak farklı olarak kulpsuzdur ve özellikle ön yüzünde ayrıntılar belirsizleşmiştir. (Şekil 104.A-104.B)

Şekil 104.A-104 B Endaht Müsabakası Madalyası

Katalog 111

Adı Şehit Evlâdı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası
Dönemi Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No. 18877
Darp Yeri -
Tarihi
Ağırlığı (gr) 223,62
Çapı (mm) 81
Cinsi Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18853 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Yıldızlı gümüşten yapılmış olan bu madalya diğerinden biraz daha büyüktür. (Şekil 105.A-105.B)

Şekil 105.A-105 B Şehit Evladı ve Malûl Askerler İane Sergisi Madalyası

Katalog 112

Adı	Harir Müsabakası Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18878
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	25,72
Çapı (mm)	35
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18719 envanter numaralı altın madalyanın gümüş örneğidir. Kulpsuzdur ve üzeri altın yaldızlıdır. Bu madalya, ipekçilik sanatının gelişmesi için yapılan koza müsabakalarında, üretim ve ticareti teşvik etmek amacıyla verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde bahsedilen farklı yaprak motiflerinin daha büyük, belirgin ve ayrıntılı bir betimi ve ortalarında El gazili Sultan Abdülhamit II'nin tuğrası bulunmaktadır. Tuğranın altında ise Osmanlıca olarak “Harir Müsabakası” yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, hilal şeklinde bir ay betiminin içinde 9 adet yıldız vardır, madalyanın ortasında mikroskop aleti ve çevresinde ise, diğer madalyalarda görülen yaprak motiflerinden çok daha farklı bir örnekle karşılaşmaktayız. (Şekil 106.A-106.B)

Şekil 106.A-106 B Harir Müsabakası Madalyası

Katalog 113

Adı	Cedid Yemen Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18880
Darp Yeri	-
Tarihi	1263 (1310) 1847-1892
Ağırlığı (gr)	7,35
Çapı (mm)	24
Cinsi	Gümüş

18844 ve 18845 envanter numaralı gümüş madalyalarla aynıdır. Yalnızca alttaki 1263(1310) tarihleri alt alta değil yan yana yazılması gibi bir yazım farklılığı vardır. Ayrıca diğer iki madalyadan farklı olarak kulp yeri yoktur. (Şekil 107.A-107.B)

Şekil 107.A-107 B Cedid Yemen Madalyası

Katalog 114

Adı	Büyük İmtiyaz Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18881
Darp Yeri	-
Tarihi	1314(1896)
Ağırlığı (gr)	23,48
Çapı (mm)	37
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18827,18828, 18829 ve 18830 envanter numaralı madalyalarla aynı olup farklı olarak kulp yeri kırıktır. Ayrıca isim yazılı alanda ve kulp yerinde oksitlenme söz konusudur. Madalyanın ön yüzünde ortada büyük bir resim olarak Osmanlı arması yer almaktadır. Armanın ortasındaki yazıda "Elmüstenid Bittevfikat-ı Rabbaniye Abdülhamit Han Melikül Devletül Osmaniye" yazmaktadır. En üst bölümünde ise, El Gazili tuğra yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Devlet-i Osmaniye uğrunda fevkalade ibraz-ı sadakat ve şecaat ibraz edenlere mahsus madalyadır." yazmaktadır. Bu yazının hemen altında bulunan boş bölüme ise, kişi ismi yazılmaktadır ki, bu madalyada bu yere, "Salih bin Hacı Mehmet fi 18 Receb sene 1314" yazılıdır. (Şekil 108.A-108.B)

Şekil 108.A-108 B Büyük İmtiyaz Madalyası

Katalog 115

Adı	Rusya Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)

Env No.	18882
Darp Yeri	-
Tarihi	1294(1877)
Ağırlığı (gr)	15,85
Çapı (mm)	32
Cinsi	Gümüş

18821, 18822 ve 18823 envanter numaralı madalyalarla aynı olup, 18823 envanter numaralı madalyadakine benzer şekilde altta ayın üzerinde yazı yoktur. Ayrıca farklı olarak tuğranın yanında El gazi yazısı yerine çiçek motifi vardır. II. Abdülhamit El gazi ünvanını Osmanlı-Rus Savaşı'nın ardından almıştır. Çiçekli olan bu madalya birinci tip madalyadır. Koleksiyonda daha önce gördüğümüz madalyalarsa, II. Abdülhamit El gazi ünvanını aldıktan sonra, Rus savaşı için subay ve erlere verilmek üzere çıkartılan ikinci tip madalyadır. (Şekil 109.A-109.B)

Şekil 109.A-109 B Rusya Madalyası

Katalog 116

Adı	Kadıköy İttihadı Osmanî Mektebi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18883
Darp Yeri	-
Tarihi	1326(1908)
Ağırlığı (gr)	20,12
Çapı (mm)	34
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde alt bölümünde ay betimi, ay betiminin içinde ise "Kadıköy İttihadı Osmanî Mektebi 17 Haziran 1326" yazısı yer almaktadır. Arka yüzünde ise en yukarıda bir yıldız, alt tarafta bazı teknik alet ve edevat resimleri vardır. (Şekil 110.A-110.B)

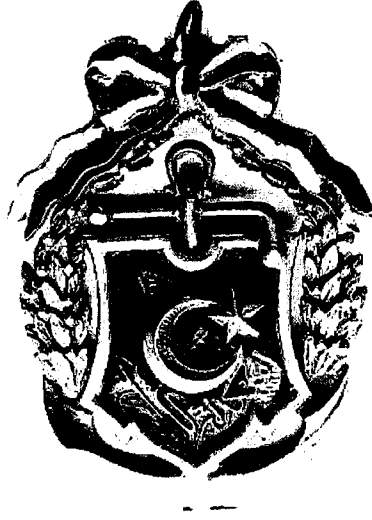

Şekil 110.A-110 B Kadıköy İttihadı Osmanî Mektebi Madalyası

Katalog 117

Adı	Üsküdar Sergisi Madalyası
Dönemi	Sultan Abdülhamit II (1293-1327H.) (1876-1909M.)
Env No.	18884
Darp Yeri	-
Tarihi	1326(1908)
Ağırlığı (gr)	30,08
Çapı (mm)	45-60
Cinsi	Gümüş

Madalyanın zeminini oluşturan yeşil rengin üzerinde ay-yıldız betimi vardır. Ay-yıldızın altında "Üsküdar Sergisi" üstünde ise "1326" tarihi vardır. Ancak yazı ve tarihin zeminindeki yeşil renk döküldüğü için oldukça güç okunmaktadır. Çok farklı bir forma sahip olan bu madalyanın iki yanında defne dalları vardır. Madalyanın en üst bölümünde, defne dallarının birleştiği yerde ise, kırmızı-beyaz renkli gümüşten bir kurdele vardır. (Şekil 111)

Şekil 111 Üsküdar Sergisi Madalyası

Katalog 118

Adı	Kanun-i Esasî Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18886
Darp Yeri	-
Tarihi	1326 (1908)
Ağırlığı (gr)	8,-
Çapı (mm)	23- 27
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18720 ve 18721 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneğidir. Sultan Abdülhamit II döneminde, 10 Temmuz 1908 tarihinde ilan edilen II. Meşrutiyet ve yeni anayasanın anısına hazırlanan Kanun-i Esas-î madalyasının ön yüzünde, üst bölümde Sultan Mehmet Reşat'ın tuğrası, altında Osmanlıca olarak "Kanun-i Esasî" yazısı ve altta 10 Temmuz 1324 tarihi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Hükümeti Meşruta-i Osmaniye" yazısı ve 24 C.1326 tarihi ve etrafında "Hürriyet, adalet, müsavat" yazıları vardır. Oval formda olan bu madalyada kulp deliği vardır, ancak kulpu mevcut değildir. II. Meşrutiyet' in yürürlüğe girmesinden bir süre sonra II. Abdülhamit tahtından indirildiği için, bu madalya ancak Sultan Reşat döneminde basılabilmektedir. (Şekil 112.A-112.B)

Şekil 112.A-112 B Kanun-i Esasî Madalyası

Katalog 119

Adı	Kanun-i Esasî Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18887
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	7,8
Çapı (mm)	23-27
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18720 ve 18721 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneğidir. Ayrıca 18886 envanter numaralı madalya ile aynıdır. Ancak özellikle ön yüzünde kararırma mevcuttur. Buna rağmen üzerindeki bütün yazıları ve tarihi 18886 envanter numaralı gümüş madalyadan daha net okunabilmektedir. Sultan Abdülhamit II döneminde, 10 Temmuz 1908 tarihinde ilan edilen II. Meşrutiyet ve yeni anayasanın anısına hazırlanan Kanun-i Esas-î madalyasının ön yüzünde, üst bölümde Sultan Mehmet Reşat'ın tuğrası, altında Osmanlıca olarak "Kanun-i Esasî" yazısı ve altta 10 Temmuz 1324 tarihi yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Hükümeti Meşrûta-i Osmaniye" yazısı ve 24 C.1326 tarihi ve etrafında "Hürriyet, adalet, müsavat" yazıları vardır. Oval formda olan bu madalyada kulp deliği vardır, ancak kulpu mevcut değildir. II. Meşrutiyet' in yürürlüğe girmesinden bir süre sonra II. Abdülhamit tahtından indirildiği için, bu madalya ancak Sultan Reşat döneminde basılabilmektedir. (Şekil 113.A-113.B)

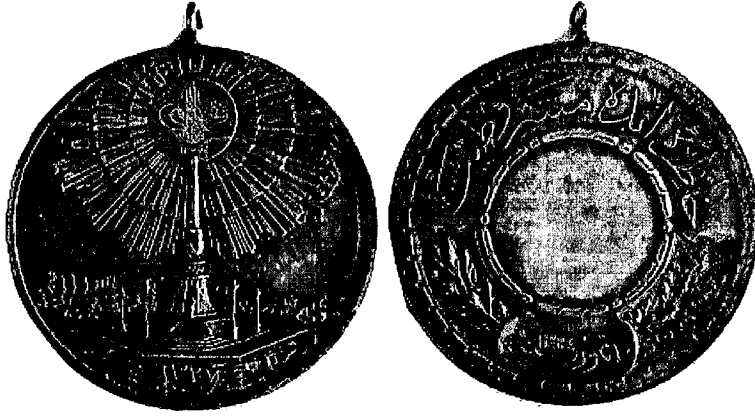

Şekil 113.A-113 B Kanun-i Esasî Madalyası

Katalog 120

Adı	Abide-i Meşrutiyet Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18895
Darp Yeri	-
Tarihi	1327(1909)
Ağırlığı (gr)	33,5
Çapı (mm)	40
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18722 ve 18723 envanter numaralı altın madalyaların gümüş örneğidir. Abide-i Meşrutiyet (Meşrutiyet Anıtı) anısına çıkartılan bu madalya, Abide-i Hürriyet adı da verilen bu anıtın açılması dolayısıyla 5 adet altın, 28 adet gümüş olarak bastırılmıştır. Gümüş olanlar, anıtın yapımında emeği geçenlere verilmiştir. Madalyanın ön yüzünde, ortada Abide-i Meşrutiyet Anıtı, üst bölümünde ise, Sultan Reşat'ın tuğrası vardır ve alt kısmında 1327 (1909) tarihi yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde “Hatırai Abidei Meşrutiyet 10 Temmuz sene 1324”, yazmaktadır, ortadaki boşluğa ise isim yazılmamıştır. (Şekil 114.A-114.B)

Şekil 114.A-114.B Abide-i Meşrutiyet Madalyası

Katalog 121

Adı	Bursa Sergisi Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18896
Darp Yeri	-
Tarihi	1327(1909)
Ağırlığı (gr)	35,25
Çapı (mm)	44
Cinsi	Gümüş

Bursa’da düzenlenen sergide malları ödüle layık görülenlere verilmek için çıkartılmıştır. Sergi açılışı için Sultan Reşat Bursa’ya gelmiş, açılışı takiben Bursa valisi tarafından serginin altın madalyası padişaha sunulmuştur. Koleksiyonda altın örneği olmayan bu madalyanın ön yüzünde ortada büyük bir resim olarak Bursa Ulu Cami, altında ise, 1327 tarihi vardır. Arka yüzünde ise, yaprak motiflerinin arasında “Bursa Sergisi” yazmaktadır, üst bölümde ise ay motifi vardır. Üzeri altın yaldızlı olan bu madalya kulpsuzdur. Ön ve arka yüzünde kararmalar mevcuttur. (Şekil 115.A-115.B)

Şekil 115.A-115.B Bursa Sergisi Madalyası

Katalog 122

Adı	Bursa Sergisi Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18897
Darp Yeri	-
Tarihi	1327(1909)
Ağırlığı (gr)	35,25
Çapı (mm)	44
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18896 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Ancak üzerinde kararma olmadığı için ayrıntılar daha belirgindir. Bursa’da düzenlenen sergide malları ödüle layık görülenlere verilmek için çıkartılmıştır. Sergi açılışı için Sultan Reşat Bursa’ya gelmiş, açılışı takiben Bursa valisi tarafından serginin altın madalyası padişaha sunulmuştur. Koleksiyonda altın örneği olmayan bu madalyanın ön yüzünde ortada büyük bir resim olarak Bursa Ulu Cami, altında ise, 1327 tarihi vardır. Arka yüzünde ise, yaprak motiflerinin arasında “Bursa Sergisi” yazmaktadır, üst bölümde ise ay motifi vardır. Üzeri altın yaldızlı olan bu madalya kulpsuzdur. (Şekil 116.A-116.B)

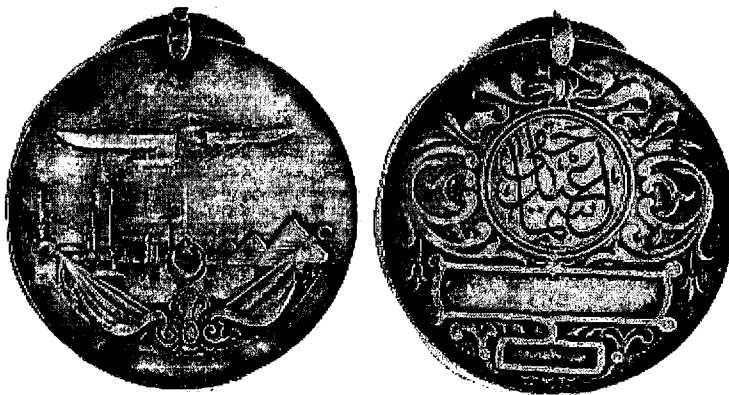

Şekil 116.A-116.B Bursa Sergisi Madalyası

Katalog 123

Adı	Tayyare Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18899
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	11,98
Çapı (mm)	30
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda altın örneği bulunmayan bu gümüş madalyanın ön yüzünde uçağın havada uçarken betimi, alt bölümde ise, solda camiler ve minareleri, sağda ise arka arkaya üç piramidin betimi görülmektedir. Kulplu olan bu madalyanın arka yüzünde ise bir daire içinde Osmanlıca olarak “İsmail Hakkı” yazmaktadır. Alt bölümde isim yazmak için boş bir alan bırakılmıştır. Bu madalya “İstanbul Kahire Hava Seyahati Madalyası” olarakta bilinir. (Şekil 117.A-117.B)

Şekil 117.A-117.B Tayyare Madalyası

Katalog 124

Adı	Müdafaa-i Milliye Cemiyeti'nin, Bıçkı Yurdu'na Hatırai Takdiriye Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18900
Darp Yeri	-
Tarihi	1330(1912)
Ağırlığı (gr)	24,-
Çapı (mm)	35-37
Cinsi	Gümüş

Oldukça farklı bir forma sahip olan bu madalyanın ön yüzünde, üzerinde ay-yıldız olan bir sancak, ortada daire içinde 1330 tarihi ve en üst bölümünde ay motifi görülmektedir. (Şekil 118)

Şekil 118 Müdafaa-i Milliye Cemiyeti'nin, Bıçkı Yurdu'na Hatırai Takdiriye Madalyası

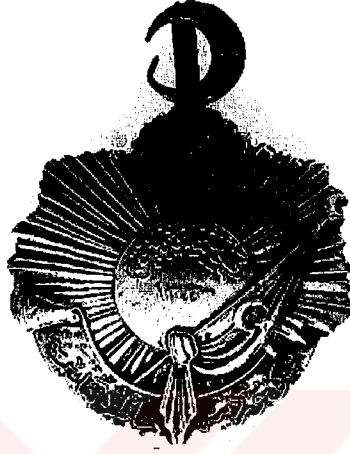
Katalog 125

Adı	Müdafaa-i Milliye Cemiyeti'nin, Bıçkı Yurdu'na Hatırai Takdiriye Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18901
Darp Yeri	-
Tarihi	1330(1912)
Ağırlığı (gr)	23,6

Çapı (mm) 35-37

Cinsi Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18900 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Oldukça farklı bir forma sahip olan bu madalyanın ön yüzünde, üzerinde ay-yıldız olan bir sancak, ortada daire içinde 1330 tarihi ve en üst bölümünde ay motifi görülmektedir. (Şekil 119)

Şekil 119 Mütadaai Milliye Cemiyeti'nin, Bıçkı Yurdu'na Hatırai Takdiriye Madalyası

Katalog 126

Adı	Donanma İane Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18903
Darp Yeri	-
Tarihi	1331(1913)
Ağırlığı (gr)	10,65
Çapı (mm)	28
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18724, 18725 ve 18726 envanter numaralı altın örneklerini gördüğümüz bu madalya onlardan farklı olarak orta boydudur. Kulpsuz olan bu yuvarlak formlu madalyanın içine yapılmış çokgen form madalyaya derinlik katmıştır. Madalyanın ön yüzünde altta deniz betimi üstte ise, Sultan Mehmet Reşat'ın el gazili tuğrası ve altında 1331 (1913) tarihi yer almaktadır. Arka yüzünde ise, denizin üzerinde bir savaş gemilerinin resmi yapılmıştır. Arka formda, camiler

ve evler görülmektedir. Alt bölümünde ise “Donanma İanesi Madalyası” yazmaktadır. (Şekil 120.A-120.B)

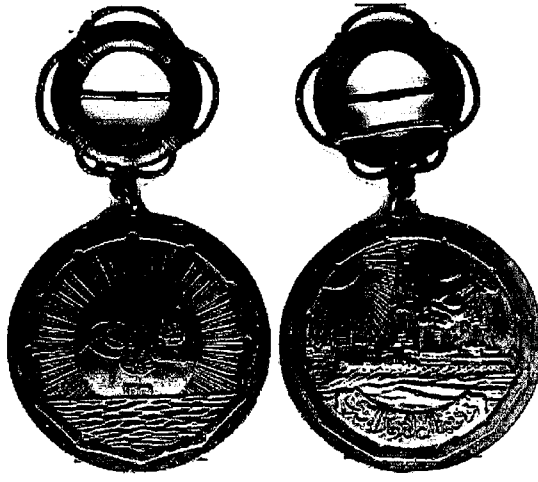

Şekil 120.A-120.B Donanma İane Madalyası

Katalog 127

Adı	Donanma İane Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18904
Darp Yeri	-
Tarihi	1331(1913)
Ağırlığı (gr)	13,45
Çapı (mm)	28
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18724, 18725 ve 18726 envanter numaralı altın örneklerini gördüğümüz bu madalya onlardan farklı olarak orta boydur. 18903 envanter numaralı gümüş madalya ile aynı boy olan bu madalyadan farklı olarak kulpludur ve kurdele takmak için yeri vardır. Yuvarlak formlu madalyanın içine yapılmış çokgen form madalyaya derinlik katmıştır. Madalyanın ön yüzünde altta deniz betimi üstte ise, Sultan Mehmet Reşat'ın el gazili tuğrası ve altında 1331 (1913) tarihi yer almaktadır. Arka yüzünde ise, denizin üzerinde bir savaş gemilerinin resmi yapılmıştır. Arka formda, camiler ve evler görülmektedir. Alt bölümünde ise “Donanma İanesi Madalyası” yazmaktadır. (Şekil 121.A-121.B)

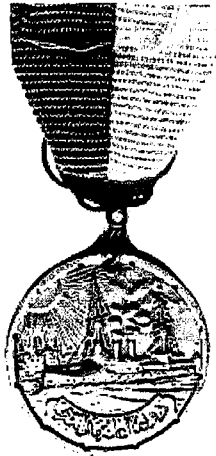

Şekil 121.A-121.B Donanma İane Madalyası

Katalog 128

Adı	Donanma İane Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18905
Darp Yeri	-
Tarihi	1331(1913)
Ağırlığı (gr)	10,4
Çapı (mm)	25
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18724, 18725 ve 18726 envanter numaralı altın ve 18903 ile 18904 envanter numaralı gümüş örneklerinden farklı olarak küçük boydur. Ayrıca yeşil ve beyaz renkli kurdelesı vardır. (Şekil 122.B)

Şekil 122.B Donanma İane Madalyası

Katalog 129

Adı	Donanma İane Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18906
Darp Yeri	-
Tarihi	1331(1913)
Ağırlığı (gr)	8,-
Çapı (mm)	25
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18724, 18725 ve 18726 envanter numaralı altın ve 18903 ile 18904 envanter numaralı gümüş örneklerinden farklı olarak küçük boydur. 18905 envanter numaralı madalya ile aynı boy olan bu madalyanın kulp yeri vardır ancak kurdelesı yoktur. (Şekil 123.A-123.B)

Şekil 123.A-123.B Donanma İane Madalyası

Katalog 130

Adı	Hilâl-i Ahmer Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18910
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	28,85
Çapı (mm)	29
Cinsi	Gümüş

Osmanlı İmparatorluğu'nda yaralıları için 1868 tarihinde “Mecruhin ve Merda-i Askeriye ve İmdad ve Muavenet Cemiyeti” adı ile bir dernek kurulmuş, 1867 tarihinde ise bu cemiyetin adı “Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti”ne dönüşmüştür. Koleksiyonda altın örneği olmayan bu madalyanın ön yüzünde, ortada zemini beyaz bir daire çevresinde kırmızı bir ay, dairenin çevresinde ise, “Muavenet-i insaniyetkârane” yazısı yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise iki yanda çiçek motifleri vardır ancak ortası boştur. Madalyanın kulp bölümünde ise, tuğra ve Reşat yazısı, daha üstte ise “Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti” yazısı vardır. Kulp bölümü ters çevrilmelidir. (Şekil 124.A-124.B)

Şekil 124.A-124.B Hilâl-i Ahmer Madalyası

Katalog 131

Adı	Hilâl-i Ahmer Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18911
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	25,05
Çapı (mm)	29
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18910 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Ancak kulp yeri doğru takılmıştır. (Şekil 125.A-125.B)

Şekil 125.A-125.B Hilâl-i Ahmer Madalyası

Katalog 132

Adı	İhtifal-i Milli Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18913
Darp Yeri	-
Tarihi	1332(1914)
Ağırlığı (gr)	19,85
Çapı (mm)	34
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde, önde okula ait çeşitli aletler, üst bölümde ise tek bir yıldız vardır. Madalyanın arka yüzünde ise, zeytin ve defne dalları arasında “Mekteb-i Sultani'nin Talebe-i Kadîminden İhtifal-i Milî Müessis ve Reisi Ziya Beyefendi'ye Hatıra-i güzindir.” yazısı ve 29 Mayıs 1332 tarihi yazmaktadır. (Şekil 126.A-126.B)

Şekil 126.A-126.B İhtifal-i Milli Madalyası

Katalog 133

Adı	Osmanlı Hilâl-i Ahmer Sergisi Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18914
Darp Yeri	-
Tarihi	1332-1333 (1914-1913)
Ağırlığı (gr)	8,65
Çapı (mm)	27-30
Cinsi	Gümüş

Farklı bir forma sahip olan bu madalyanın yüzünde bir askeri tedavi eden hemşire ve 1332-1333 tarihi vardır. (Şekil 127)

Şekil 127 Osmanlı Hilâl-i Ahmer Sergisi Madalyası

Katalog 134

Adı	Kadıköy Fukaraperver Cemiyeti Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18916
Darp Yeri	-
Tarihi	1333(1915)
Ağırlığı (gr)	8,75
Çapı (mm)	25
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde "Kadıköy Fukaraperver Cemiyeti'nin Hatıra-i takdiridir, 1 Haziran 1333" yazmaktadır. Arka yüzünde ise, Osmanlıca olarak "Çiçek Bayramı" yazılıdır. (Şekil 128.A-128.B)

Şekil 128.A-128.B Kadıköy Fukaraperver Cemiyeti Madalyası

Katalog 135

Adı	Çanakkale Ziraat Sergisi Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18917
Darp Yeri	-
Tarihi	1334(1916)
Ağırlığı (gr)	26,55
Çapı (mm)	37
Cinsi	Gümüş

Savaşlardan büyük zarar gören Çanakkale'deki ekonomik yaşamı canlandırmak için düzenlenen Çanakkale Sergisi'ne katılanlar için Çanakkale Ziraat Madalyası çıkartılmıştır. Bu madalyanın ön yüzünde, ortada tuğra ve El gazi , alt bölümünde ise, "1334 senesi Çanakkale Ziraat Sergisi'ne mahsus madalya" yazısı yer almaktadır. Kulpsuz olan bu madalyanın arka yüzünde ise çift süren bir köylü resmi vardır. (Şekil 129.A-129.B)

Şekil 129.A-129.B Çanakkale Ziraat Sergisi Madalyası

Katalog 136

Adı	Çanakkale Ziraat Sergisi Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18918
Darp Yeri	-
Tarihi	1334(1916)
Ağırlığı (gr)	27,4
Çapı (mm)	37
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18917 envanter numaralı gümüş madalya ile aynıdır. Savaşlardan büyük zarar gören Çanakkale'deki ekonomik yaşamı canlandırmak için düzenlenen Çanakkale Sergisi'ne katılanlar için Çanakkale Ziraat Madalyası çıkartılmıştır. Bu madalyanın ön yüzünde, ortada tuğra ve El gazi , alt bölümünde ise, “1334 senesi Çanakkale Ziraat Sergisi'ne mahsus madalya” yazısı yer almaktadır. Kulpsuz olan bu madalyanın arka yüzünde ise çift süren bir köylü resmi vardır. (Şekil 130.A-130.B)

Şekil 130.A-130.B Çanakkale Ziraat Sergisi Madalyası

Katalog 137

Adı	Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18922
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	21,6
Çapı (mm)	35
Cinsi	Gümüş

Son dönemde okullar, spor kulüpleri ve derneklerce çeşitli madalyalar bastırılmaya başlanmıştır. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Madalyası da bu tür madalyalara bir örnek. (Şekil 131)

Şekil 131 Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı Madalyası

Katalog 138

Adı	İttifak Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18924
Darp Yeri	-
Tarihi	1915
Ağırlığı (gr)	17,4
Çapı (mm)	34
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde, Almanya, Avusturya-Macaristan ve Türkiye'yi temsil eden kişilerin büstleri vardır. Arka yüzünde ise Almanya, Avusturya-Macaristan ve Türkiye arasında yapılan anlaşmayı gösteren yazılar ve 1915 tarihi yazmaktadır. Ortada ise büyük bir kartal resmi yer almaktadır. (Şekil 132.A-132.B)

Şekil 132.A-132.B İttifak Madalyası

Katalog 139

Adı	Bağdad Demiryolu Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18926
Darp Yeri	-
Tarihi	1915
Ağırlığı (gr)	26,1
Çapı (mm)	38
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde, "Amanus Tüneli'nin açılışı Temmuz 1915" tarihi ile Türkiye'yi temsil eden ay yıldız ve Almanya'yı temsil eden kartal resimleri vardır. Arka yüzünde ise, bir erkeğin bir kadına çiçek takdimi resmi vardır. (Şekil 133.A-133.B)

Şekil 133.A-133.B Bağdad Demiryolu Madalyası

Katalog 140

Adı	Gelibolu'nun Düşmandan Temizlenmesi Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18931
Darp Yeri	-
Tarihi	1915-1916
Ağırlığı (gr)	14,7
Çapı (mm)	33
Cinsi	Gümüş

Gelibolu'da savaşı ve yararlılıkları görülenlere verilen bu madalyanın ön yüzünde, "Liman von Sanders"'in büstü ve çevresinde "Marschall Liman V. Sanders Pascha" yazısı yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, ellerinde silah tutan iki asker figürü ve 1"8 Kânunuevvel 1915-16 Kânunusanî 1916" tarihi vardır. (Şekil 134.A-134.B)

Şekil 134.A-134.B Gelibolu'nun Düşmandan Temizlenmesi Madalyası

Katalog 141

Adı	Alman Mülâkatı Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18936
Darp Yeri	-
Tarihi	1335(1917)
Ağırlığı (gr)	131,4
Çapı (mm)	65
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde, ortada tuğra ve El gazi, etrafında ise Osmanlıca olarak "Sultan Mehmed Han Hamis ve Almanya İmparatoru Wilhelm II hazeratının mülâkatları hatırasıdır, İstanbul 27 Zilhicce sene 1335" yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, ortada büyük bir form olarak Almanya'nın arması, çevresinde ise Almanca "ZUR ERINNERUNG ANDEN BESUCH SEINER MAJESTAT DES DEUTSCHEN KAISERS WILHELM II BEI SEINER MAJESTAT DEM SULTAN DER OSMANEN MOHAMED KHAN V. IN KONSTANTINOPEL 15 OCTOBER 1917" yazmaktadır. Kulpsuzdur. (Şekil 135.A-135.B)

Şekil 135.A-135.B Alman Mülâkatı Madalyası

Katalog 142

Adı	Alman Mülâkatı Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18937
Darp Yeri	-
Tarihi	1335(1917)
Ağırlığı (gr)	125,5
Çapı (mm)	65
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18936 envanter numaralı madalya ile aynıdır.Farklı olarak üzeri altın yaldızlıdır. Madalyanın ön yüzünde, ortada tuğra ve El gazi, etrafında ise Osmanlıca olarak "Sultan Mehmed Han Hamis ve Almanya İmparatoru Wilhelm II hazeratının mülâkatları hatırasıdır, İstanbul 27 Zilhicce sene 1335" yazmaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, ortada büyük bir form olarak Almanya'nın arması, çevresinde ise Almanca "ZUR ERINNERUNG ANDEN BESUCH SEINER MAJESTAT DES DEUTSCHEN KAISERS WILHELM II BEI SEINER MAJESTAT DEM SULTAN DER OSMANEN MOHAMED KHAN V. IN KONSTANTINOPEL 15 OCTOBER 1917" yazmaktadır. Kulpsuzdur. (Şekil 136.A-136.B)

Şekil 136.A-136.B Alman Mülâkatı Madalyası

Katalog 143

Adı	Avusturya Mülâkatı Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18942
Darp Yeri	-
Tarihi	1336(1918)
Ağırlığı (gr)	107,-
Çapı (mm)	65
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde ortada Tuğra ve El gazi, etrafında "Sultan Mehmet Han Hamis ve Avusturya İmparatoru ve Macaristan Kralı Karl hazeratının mülâkatları hatırasıdır. 8 Şaban sene 1336" yazısı yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, ortada Avusturya ve Macaristan arması, çevresinde ise Almanca olarak "ZUR ERINNERUNG AN DEN BESUCH SEINER MAJESTAT DES KAISERS VON OESTERREICH UND APOSTOLISCHEN KOENIGS VON UNGARN KARL BEI SEINER MAJESTAT DEM SULTAN DER OSMANEN MHAMED KHAN V IN KONSTANTINOPEL 19 MAI 1918" yazmaktadır. Kulpsuzdur e üzeri altın yaldızlıdır. (Şekil 137.A-137.B)

Şekil 137.A-137.B Avusturya Mülâkatı Madalyası

Katalog 144

Adı	Avusturya Mülâkatı Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18943
Darp Yeri	-
Tarihi	1336(1918)
Ağırlığı (gr)	133,4
Çapı (mm)	65
Cinsi	Gümüş

18942 envanter numaralı madalya ile aynıdır. Tek farkı üzeri altın yaldızlı değildir. Kulpsuzdur. Madalyanın ön yüzünde ortada Tuğra ve El gazi, etrafında "Sultan Mehmet Han Hamis ve Avusturya İmparatoru ve Macaristan Kralı Karl hazeratının mülâkatları hatırasıdır. 8 Şaban sene 1336" yazısı yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, ortada Avusturya ve Macaristan arması, çevresinde ise Almanca olarak "ZUR ERINNERUNG AN DEN BESUCH SEINER MAJESTAT DES KAISERS VON OESTERREICH UND APOSTOLISCHEN KOENIGS VON UNGARN KARL BEI SEINER MAJESTAT DEM SULTAN DER OSMANEN MHAMED KHAN V IN KONSTANTINOPEL 19 MAI 1918" yazmaktadır. (Şekil 138.A-138.B)

Şekil 138.A-138.B Avusturya Mülakatı Madalyası

Katalog 145

Adı	Dört Müttefik Devletin Birinci Dünya Savaşı Hatırası Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18947
Darp Yeri	-
Tarihi	1914-1916
Ağırlığı (gr)	17,28
Çapı (mm)	33
Cinsi	Gümüş

Madalyanın ön yüzünde dört müttefik devletin reislerinin profil resmi ve üstte : "Franz Jos.I, Wilhelm II, Mohammed V, Ferdinand I" altta : "Im Kampfe: Vereint" yazısı yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, dıştan içe doğru daire halinde harp içindeki muharebelerin tarihleri ve ortada yeryüzü, etrafında "Kriegserklarungen im Völkerungen" yazısı ve "1914-1916" tarihleri vardır.Kulpsuzdur. Ön ve arka yüzünde karama söz konusudur. (Şekil 139.A-139.B)

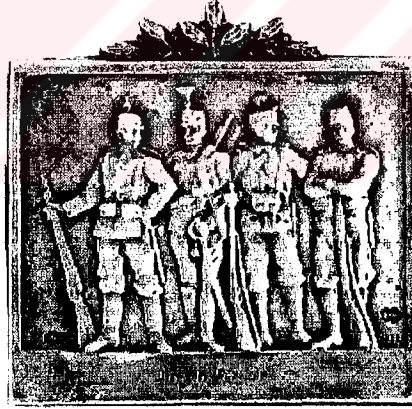

Şekil 139.A-139.B Dört Müttefik Devletin Birinci Dünya Savaşı Hatırası Madalyası

Katalog 146

Adı	I. Dünya Harbi Müttefikleri Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18948
Darp Yeri	-
Tarihi	
Ağırlığı (gr)	7,9
Çapı (mm)	30-36
Cinsi	Gümüş

Koleksiyonda yer alan 18727 envanter numaralı altın madalyanın gümüş örneğidir. I. Dünya Savaşı'nda yapılan ittifakın ve görüşmelerin anısına çıkartılmıştır. Tarihi belli değildir. Dikdörtgen şeklinde olan bu madalya tek yüzlüdür. Dikdörtgenin üst bölümünde yaprak motifleri vardır. Madalyanın üzerine ise, I. Dünya Savaşı'nda müttefik olan Almanya, Avusturya-Macaristan ve Türkiye sembolik olarak asker betimleriyle ifade edilmiştir. En alt bölümünde ise, "Insh Allah" yazmaktadır. (Şekil 140)

Şekil 140 I. Dünya Harbi Müttefikleri Madalyası

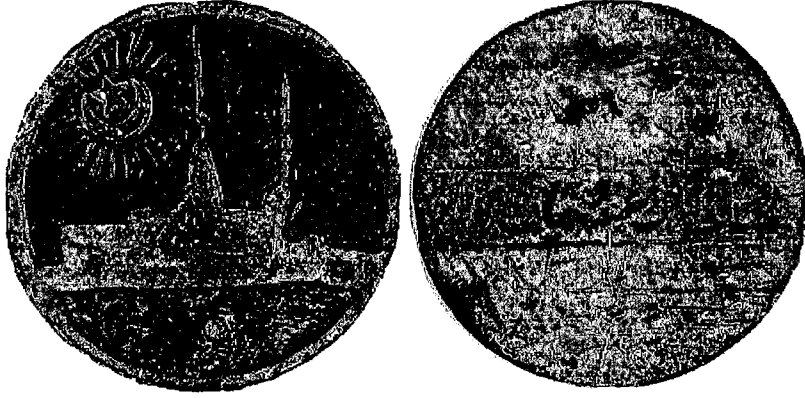
Katalog 147

Adı	Sultan Osman-ı Evvel Zırhlısı Hatırası Madalyası
Dönemi	Sultan Mehmet V (Reşat) (1327-1336H.) (1909-1918M.)
Env No.	18958
Darp Yeri	-
Tarihi	1331(1913)
Ağırlığı (gr)	7,7

Ebat (mm) 29

Cinsi Gümüş

Madalyanın ön yüzünde, ortada savaş gemisi, üst sol köşede ise ay-yıldız yer almaktadır. Madalyanın arka yüzünde ise, "Sultan Osman-ı evvel" yazmaktadır. Kulpsuz olan bu madalyanın kondisyonu oldukça kötüdür. (Şekil 141.A-141.B)

Şekil 141.A-141.B Sultan Osman-ı Evvel Zırhlısı Hatırası Madalyası

7. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Sultan II. Mehmet (1452-1481M.) devrinde basılan madalyalar Osmanlı Devleti'nin Batıya bakış açısını, Rönesans hareketine ilgisini yansıtır. Örneğin Gentile Bellini'ye ürettirilen madalyanın ön yüzünde kendi portresi, arka yüzünde üç taç motifi bulunmakta olup imparatorluk toprakları anlamını taşırdı. Madalya üretimi diğer batı sanatları gibi, Sultan II . Mehmet'den 18. yüzyıla kadar görülmez.

Sultan I. Mahmut (1730-1754M.) döneminde başlayan ıslahat hareketleri madalyaların üretilmesine de neden oldu. Bir çok alanda yapılmasına ihtiyaç duyulan ıslahat hareketleri, Osmanlı Devleti'nin yüzünü Batıya çevirmesine neden oldu. Bunun en güzel örneklerinden biri de kuşkusuz “Ferahi” madalyasıdır. Bolluk anlamına gelen dikkörtgen şekilli bu madalyanın üretim nedeni halen bilinmemekte olup, kanımca batı kültürünü tanıma isteğinden kaynaklanmaktadır. Darp şekline bakıldığında daha sonraki örneklerinden basit ve özensiz olması bunu kanıtlar niteliktedir.

Sultan III. Osman (1754-1757M.) dönemi yıl olarak kısa olmakla birlikte madalya basımının da denendiğini belgeler. Oval formulu “Sikke-i Cedid” madalyası hiçbir reformu anlatmasa da batı formlarını temsil eder niteliktedir.

Sultan I. Abdülhamit (1774-1789M.) dönemi Osmanlı – Rus savaşları başladığı dönem olup ıslahat hareketlerinin bir gereklilik olduğu anlaşıldığı dönem olmuştur. İlk yuvarlak formulu “Maşallah” madalyası bu devirde üretilmiştir.

Sultan III. Selim (1789-1807M.) döneminde gerçek anlamda ilk madalyanın basıldığı görülür. Savaşların, iç ayaklanmaların ve parasızlığın bütün imparatorluk topraklarında ciddi olarak yaşandığı bu devirde ilk ciddi reform hareketleri planlanmıştır. Avrupa devletlerindeki kurumlardan örnekler alınmış, dış elçilikler kurulmuş ve mühendislik okulları açılmıştır. Osmanlı Devleti'nin Mısır'da Fransızları yenmesi üzerine çıkarılan “Vaka-i Mısriye” madalyası savaşta varlık gösteren Osmanlı ve İngiliz askerlerine verilmiştir. Madalyalar 3 boy tasarlanmış olup altın olanlar general ve amirallere, kurmay subay ve gemi komutanlarına,

kaptan, yüzbaşı ve astsubaylara, gümüşler ise çavuş, onbaşı ve erlere verilmiştir. Aynı zamanda ay-yıldız betimini taşıyan ilk madalyadır. Bu betim daha sonraki dönemlerin madalya örneklerinde farklı formlarda, sıkça karşımıza çıkmaktadır.

Sultan II. Mahmut (1808-1839M.) dönemi III. Selim devrinde planlanan ciddi reformların hayata geçirildiği dönemdir. Avrupa'ya birçok öğrenci takas yoluyla gönderilmiş, harbiye, tıbbiye okulları bu dönemde açılmıştır. Kültürel ilişkiler hızlandığı, Paris'in İstanbul için kentsel örnek alındığı bu dönemde, Osmanlı Devleti'nin Avrupa devletleri arasında olduğu bu dönemde kabul edilmiştir. Ayrıca birçok elçilik bu devirde açılmıştır. II. Mahmut döneminde kıyafet reformundan sonra hil'at giydirme, sorguç takma gibi adetler ortadan kaldırılarak, madalya Avrupa'da olduğu gibi kullanılmaya başlanmıştır. Madalyalarda zeytin ve defne gibi batı motifleri ilk kez bu dönemde kullanılması bunu kanıtlar niteliktedir.

Sultan Abdülmecit (1839-1861M.) dönemi Tanzimat ve Islahat Fermanlarının ilan edildiği, maarif sistemi kurulduğu, üniversiteye hoca yetiştirmek üzere yurt dışına öğrenci gönderildiği, telgraf hattının kurulduğu ve ilk bütçenin yapıldığı dönemdir. Örneğin; para reformu anısına "Tashih-i Ayar" madalyası, bilim ve kültüre hizmet edenler adına "Takdir-i Hüner" madalyası bu reformları en güzel şekilde bizlere anlatır. Dolayısı ile bu büyük değişimler madalyaların betimlerinin çoğalmasının ve yapılan para reformu sayesinde de baskı tekniği ve işçilik bakımından daha ince örneklerin yaratılmasının önünü açmıştır. Ayrıca savaşların büyüklüğü ve tahribi yine dönem madalyalarından anlaşılabilir. Kırım Madalyası, Kars Madalyası, Yemen Madalyası gibi örnekler ve daha pek çoğu da örnek olarak verilebilir.

Sultan Abdülaziz (1861-1876M.) dönemi Osmanlı Devleti'nin batıya en yakın olduğu dönemdir. İlk kez bir Osmanlı padişahı Avrupa'yı ziyaret etmiştir. Yine bu dönemde milli eğitim, maliye ve idari anlamda reformlar yapılmış eski eyalet düzeni yerine vilayet sistemine geçilmiştir. Ancak yine bu dönemde devlet büyük borçlanmaya girmiş, saray giderleri inanılmaz boyutlara ulaşmış, salgın hastalıklar, isyanlar ve savaşlar vardır. Kolera Madalyası salgının önüne geçilmesine yardımcı olanlara, Girit ve Karadağ Madalyaları isyanların bastırılmasında çarpışan subaylara, Ziraat ve Sanat Madalyası sanayi geliştirmesine katkıda bulunanlara verilmiş örneklerdir.

Sultan II. Abdülhamit (1876-1909M.)'in I. ve II. Meşrutiyet arasındaki 33 yıllık saltanatında meydana gelen önemli sosyal ve siyasal olaylar 30 yakın madalyaya konu olmuştur. Yabancı hocalardan ders alan II. Abdülhamit, babası ve amcasının yanlış ekonomik politikaları yüzünden devletin güç duruma düştüğünü ve savaşın da para demek olduğunu düşünerek daha dengeli bir politika izledi. Bu politikanın izlerini de dönemin madalyalarının üzerinden okunabilmektedir. Büyük İmtiyaz, İftihar, Liyakat madalyalarının çokluğu 33 yıllık iktidarının bir belgesi gibidir. Wilhelm Mülakatı Madalyası, Tarzı Cedid Girid Madalyası, Hareketi Arz Madalyası, Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası ise dönemin önemli sosyal ve siyasi gelişmelerin göstergeleridir.

Sultan V. Mehmet Reşat (1909-1918M.) döneminin en önemli olayı Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girmesidir. Bu dönemin madalyaları o günün gelişen olaylarının, çekilen sıkıntıların ve kahramanlıkların bir belgesidir. Konuları orduya yardım edenlerin gayreti ve kahramanlıklardır. Motiflerde genellikle milli motifler, müttefik devletlerin armaları ve döneme damgasını vurmuş devlet adamlarının büstleri yer almaktadır. Çok çeşitli formları olmakla birlikte tek bir ortak tema etrafında toplanabilir. 600 yıllık Osmanlı Devleti'nin sonunu belgeler niteliktedirler.

Osmanlılarda madalya kendi başına bir gelişimin sonucu değil, diğer 18. ve 19. yüzyılların reformları gibi Batı'dan alınmıştır. İlk başlarda merakla başlayan Batı ilgisi, reformların ve özellikle de savaşların sonucu olan sosyo-ekonomik sıkıntıların nedeniyle, madalyalar gerçek anlam ve amaçlarını buldu. İlgili devrin önemli olaylarını, madalyaların temalarında görebiliriz. Osmanlı Devleti'nin batılılaşma serüvenini bu madyalardan rahatlıkla izleyebiliriz. Osmanlı Devleti'nin son 200 yılının tüm önemli olaylarını bizlere anlatan bu madalyaların, diğer tarihi belgeler, arşivler gibi değerlendirilmesi, gereken önemin verilerek tek tek incelenmesi günümüze ışık tutabilecek niteliktedir.

BİBLİYOGRAFYA

- Anonim**, 1999, Umut ve Görkem Sergi Kataloğu, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Anonim**, 1973, Darphane Müzesi Madeni Para ve Madalya Kataloğu, Damga Matbaası, İstanbul.
- Anonim**, 1972, Osmanlı Devleti'nde Madeni Paralar, Madalyalar ve Nişanlar Sergisi Kataloğu, Binbirdirek Matbaacılık Sanayi A.Ş., İstanbul.
- Artuk, İ., Artuk, C.**, 1946, Fatih'in Sikke ve Madalyaları, Belediye Matbaası, İstanbul.
- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, 1988, İnterpress Basın Yayın A.Ş., İstanbul, C.15, s.76.
- Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997, Hürriyet Ofset, İstanbul, C.I, s.424, C.II, s. 1338.
- Erüreten, M.**, 2001, Osmanlı Madalyalarının Belgelerle Tarihi, Destination Management Company, İstanbul.
- <http://www.darphane.gov.tr/sozluk.htm>
- <http://www.hukuki.net/kanun/8813039.35.text.asp>
- <http://www.ttk.gov.tr/yayinlar/minyatur.htm>
- Meydan Larousse Büyük Lugat ve Ansiklopedi, 1992, Sabah Yayıncılık, C.13, s.20, 21, 314; C.14, s.478; C.1, s.25, 26, 29,30,32.
- Pere, N.**, 1968, Osmanlılarda Madeni Paralar, Doğan Kardeş Matbaacılık, İstanbul.
- Tözen, İ., Aykut, T.**, 1973, Türkiye Cumhuriyeti Madeni Paraları ve Madalyaları (1923-1973), Nümismatik Yayınları, İstanbul.
- Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi Envanter Defteri.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgi:

Medeni durum: Evli
Milliyet: T.C.
Doğum Tarihi: 15/09/1978
Doğum Yeri: İstanbul

Eğitim:

2001 – İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Bölümü, Yüksek Lisans Programı
1995 – 1999 İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü
1988 – 1994 Ataköy Lisesi İstanbul
1983 – 1988 Ahmet Hamdi Tanpınar İlkokulu İstanbul

Katıldığı Kurslar:

2001 İTÜ Yabancı Dil Eğitimi Konu: İngilizce
2001 İTÜSEM Konu: Windows 98, Ofis 2000
1998 – 1999 English Center Konu: İngilizce
1996 – 1999 İstanbul Üniversitesi Konu: Öğretmenlik Formasyonu
Bilgisayar: Windows 98, Ofis 2000, File Maker Pro, Müze Arşiv Programı

İş Deneyimi

2001 – 2003 Yapı Kredi Vedat Nedim Tör Müzesi, Sanat Tarihi Uzmanı
1998 – 1999 Retur Turizm ve Asistance Tic. A.Ş., Asistan
1997 – 1998 Balıklı Rum Hastanesi, Gönüllü Çalışan
1997 – 1998 Kurtuluş Lisesi, Sanat Tarihi Öğretmenliği (Staj)